

მარინა შანიძე • შენიკან სავალი ბილიკი

„გაფრთხილება გრიფონი“

მარინა შანშია

შენენ ლვორი ბორჯი

თბილისი
2019

რედაქტორი
თემურ ჩალაბაშვილი

კორექტორი
ნინო ვარაზაშვილი

მხატვარი
გიორგი წერეთელი

ტექნიკური რედაქტორი
ირაკლი ბელთაძე

© მარინა შანიძე, 2019

ISBN 978-9941-480-30-0

მარინა შანიძე – ორი მუზის მსახური

ქალბატონი მარინა შანიძე, შესანიშნავი პოეტი და მუსიკოსი, დაიბადა იმერეთში, კერძოდ ოკრიბის ულამაზეს მხარეში. იგი ბავშვობიდანვე წერდა ერთდროულად ლექსებს და სიმღერებს. სკოლის დამთავრებისთანავე გახდა სტუდენტი და მიიღო უმაღლესი ეკონომიური განათლება, პარალელურად დაამთავრა მუსიკალური სასწავლებელიც.

პირველად სადაც მისი ლექსები დაიბეჭდა, იყო ჟურნალი „პიონერი“, ხოლო სტუდენტობის წლებიდან მოყოლებული სისტემატიურად იბეჭდებოდა სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთებში.

აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ ქ-ნი მარინა ორმოცდაათამდე სიმღერის ავტორია, რომლებიც მისსავე ლექსებზეა შექმნილი, აქედან ათამდე სიმღერა ხშირად ხმიანდება საქართველოს რადიო-ტელევიზიებში და დიდი მონონებით სარგებლობს.

რა სასიამოვნო ამბავია, რომ ამ ორი მუზის შემოტევას, ძვირფასი ქალბატონისთვის, ხელი არ შეუშლია და ჰყავს საოცრად ლამაზი ოჯახი – დიდებული მეუღლე, ოთხი არაჩვეულებრივი შვილი და ათი შვილიშვილი... და ეს ულამაზესი ოჯახი არის მრავალგზის რესპუბლიკური კონკურსების და ფესტივალების გამარჯვებული, მათ შორის „გრანპრის“ მფლობელი.

გადის წლები ... ცხოვრება თავისას ითხოვს...

და დღეს საგარეჯოში, დიდი გოგლა ლეონიძის ნაფუძნარზე, ყველა დიდი პატივისცემითა და სიყვარულით ეპყრობა ღვინამწვანების ღირსეულ ოჯახს – სადაც ყველა წვერი ერთხმად აღიარებს, რომ ოჯახის სიმტკიცე და ურყევე დედაბოძი, სწორედ

ქალბატონი მარინაა!

მე გავეცანი მის შემოქმედებას. ძალიან გამიადვილდა დამე-
ნახა ის, რასაც შემოქმედი გრძნობს და განიცდის. ის წერს ყველ-
ასათვის გასაგები, მისაღები და სასიამოვნო ენით.

ორი მუზის მსახურება მართლაც დიდი ნიჭის დასტურია და
მკითხველი თავად დარწმუნდება ამაში.

შემოქმედებითი მუზის მარადიულობას ვუსურვებ ქ-ნ მარინას
და მინდა ეს წიგნი მისი მომავალი წარმატების საწინდარი გახდეს!

თემურ ჩალაბაშვილი
გალაკტიონ ტაბიძის პრემიის ლაურეატი

ჩემო მკითხველო! იცი, როგორ ველოდი შენთან შეხვედრას? დიას, ველოდი და ჩემი გული ახლა ჩიტის გულივით ფრთხილად – მე ხომ არ ვიცი, როგორ განმსჯი და შემაფასებ. ეს წიგნი ჩემი სულის და გულის ნაწილია, მთელი ჩემი სამყაროა, ზოგჯერ ჩუმი და მორიდებული, ზოგჯერ აღშფოთებული და ბობოქარი, მაგრამ მაინც დიდი სიყვარულით გაჯერებული... სწორედ ეს მინდა შეიგრძნო და სიტყვით ნათქვამი ყოველი განცდა, საკუთარ განცდად განიცადო. ვეცადე, სადა და უბრალო, ადვილად აღსაქმელი სიტყვათა წყობით გადმომეცა ჩემი სიხარული, ტკივილი, იმედი, ვეფერები ჩემს სამშობლოს, მეუღლეს, შვილებს, შვილიშვილებს და გარშემომყოფებს. მინდა იცოდე, რომ ბევრი ლექსი შენივე თხოვნით დავწერე, იმ თხოვნით, რომელიც შენს თვალეში წარმოსახვით დამინახავს, შემიგრძენია და მოსვენება დამიკარგავს, შვება კი ისევ ლექსში მიპოვია. დღევანდელი აფორიაქებული ცხოვრების რეალობიდან გამომდინარე, ვეცადე ვყოფილიყავი მშვიდი და ლმობიერი, მაგრამ ვაი, რომ ძლიერი შინაგანი პროტესტის გამო, ზოგჯერ მწარე რეალობა არ მაძლევდა ამის საშუალებას... ან კი როგორ შეიძლება ვიყო მშვიდად, როცა უსაშველოდ მტკივა ჩემი მრავალჭირნახული საქართველო, როცა თანამემამულენი უცხო ქვეყნის ხიზნები არიან და ასე დამიცოტავდა სამშობლო, როცა ყოველ ფეხის ნაბიჯზე ჩასაფრებული შიში არ მასვენებს – შიში ხვალინდელი დღისა!

ღრმა ბავშვობიდანვე მქონდა დასახული მიზნად, რომ მთელი სიცოცხლე მხოლოდ სასიკეთო საქმე მეკეთებინა, ვყოფილიყავი მამულის ქომაგი და მოსიყვარულე, ღირსეულად მომეხადა ვალი საკუთარი სინდისისა და ქვეყნის წინაშე, უანგაროდ მყვარებოდა

ის, რასაც ჩემი გული ესათუთებოდა... „ერთი კაცის წილ ხომ გავისარჯე? შენ იცი, მხოლოდ, ღმერთო ძლიერო, მე, რაც შევქე-ლი, სიკეთე ვთესე, არ მითხოვია სამაგიერო!“ დღესაც ამ მიზნის ერთგული ვრჩები და „მსურს კვალი ჩემი, ბობოქარი, ნათლად დააჩნდეს!“

ქუდბედით დავბადებულვარ... ჩემი მშობლების პირველი შვი-ლი... ერთი ძმა და სამი და ჩემ თვალწინ მოვევლინა ქვეყანას; ვიზრდებოდით სითბოთი და სიყვარულით სავსე ოჯახში, სადაც მოყვასის გატანა, ერთგულება იყო უპირველესი. ამ ღირებულე-ბებით ნასაზრდოები გული გამოგვყვა ყველას და მემამაცება, რომ უკიდევანო სიყვარული შეგვიძლია თითოეულ ჩვენგანს, ყოველ-გვარი ანგარების გარეშე. ჩემი სულის მღელვარება მუდმივად მახედებს წინაპრებისკენ. როცა დიდ სიხარულს განვიცდი, გულ-ში მუდმივად არის ერთი კუნჭული, რომელიც სულ გლოვობს და გლოვობს... დღეს ძალიან მაკლია მშობლების სითბო, წარმომიდ-გენია მათი ბედნიერი სახეები, – ჩემს წიგნს რომ ჩაიხუტებდნენ გულში. მათ ხსოვნას მოკრძალებით ვინახავ სულის სიღრმეში, ეს გრძნობა ხელშეუხებელია, ხოლო ყოველი ცრემლიანი გახსენება მათთვის კიდევ ერთხელ სიყვარულის ახსნა და დადასტურებაა! ამ წუთის გადასახედიდან, თვალსა და ხელ შუა გაირბინა სიცოცხ-ლემ. ბავშვობიდან დღემდე თითქოს ერთი ნაბიჯია, ძალიან მეცო-ტავება, თუმცა უამრავი ნათელი მოგონება დამიტოვა: სტუდენტ-ობის ულამაზესი წლები, სიყვარულით შექმნილი ოჯახი, ქვეყნის სამსახურში ყოფნა, შვილები და შვილიშვილები... რომელი ერთი ჩამოვთვალო? უღელში შებმულს, ბედნიერების განცდით სავსეს, ერთხელაც არ ჩამიმუხლავს, ყველაფერს შევეზიარე. მიუხედავად იმისა, რომ არავინ არ მავალებდა, კაცის საქმეც სიყვარულით მიკეთებია და ამით დიდი სიამოვნება მიმიღია. ახლა, როცა ღვ-თით ბოძებული სიცოცხლის უმეტესი ნაწილი გავლილი მაქვს, ცხოვრებას სხვა თვალთ ვუყურებ. თითქოს მალიზიანებს თავმ-დაბლობით განვლილი ცხოვრება, მაგრამ ამავე დროს ვფიქრობ,

რომ ალბათ, სწორედ ეს არის უფალთან მიახლოების სწორი გზა, რომელსაც ყოველთვის ველტვოდი.

ამ წიგნს ნუ ჩამითვლი ამბიციად! უბრალოდ, მინდა, შვილებს დავუტოვო სახსოვრად... და აგრეთვე მათ, ვინც თვლის, რომ მე ჩემი ქვეყნის ციხე-გალავნის ერთი პატარა აგური ვარ. მადლიერი ვარ ყველა იმ ადამიანის, ვინც ჩემ გარშემო სიყვარულით ფუს-ფუსებდა, მინდა ყველას გულის სითბო ვუწილადაო ყურადღებისთვის, მუდამ უხვად რომ მექონდა, ასეთი კი მართლაც ბევრი იყო მთელი ცხოვრების განმავლობაში. უპირველესად, მადლობა მეუღლეს, რომლის სითბო, სიყვარული და მზრუნველობა განუზომლად ძვირფასია ჩემთვის, ვისთან ერთადაც ღირსეულად გავიარე ოთხი ათეული წელი და ფასდაუდებელი სიმდიდრის შემომქმედნი ვართ შვილებისა და შვილიშვილების სახით.

მიყვარს ყველა! მიყვარს სიცოცხლე! მიყვარს ბედნიერება და სიყვარული! მიყვარს „ჩემი თვალით დანახული სამყარო“ და უფალს ვთხოვ, დამილოცოს იგი!

მარინა შანიძე

სამყარო, რომელიც წინამდებარე წიგნში გადაეშლება მკითხველს, შინაგანი განცდის, მძაფრი შეგრძნებების პირმშოა. ავტორი ღრმა ემოციური დატვირთვით გადმოსცემს ათასთა სათქმელს ისე, რომ არ კარგავს ინდივიდუალურობას, ხან მწარე რეალობის წინაშე გვაყენებს, ხანაც მოქნილი სიტყვის ფლობით ღიმილმოგვრილებს დაგვატარებს კუთხიდან კუთხეში.

ამკარაა, რომ ავტორი წერის დროს თავისუფალია – თითოეული მისი ფრაზა განცდილი და გამონრთობილია, – სულის საცერში გატარებული და სისადავით შემეკული.

ბედნიერი ვარ, რომ წილად მხვდა, პირადად ვიცნობდე მას, როგორც სწორუპოვარ ქართველ ქალს, ღირსეულ დედას და აწ უკვე პოეტს. პოეტს, რომელსაც თავისი ნიშა კარგა ხანია დაუმკვიდრებია და ნელ-ნელა ძალას ჰმატებს.

წარმატება მისურვებია ქალბატონი მარინასთვის!

ნინო ვარაზაშვილი

ოღონდაც გაჩნდეს!

რა ცოტანი ვართ?! – ეს სიცოტავე,
მტრის მახვილივით, გულის წვერს სწვდება,
რა საოცარი სიხარულია,
როცა ახალი სიცოცხლე ჩნდება...
და თუ ვაჟია, უფლის განგებით,
ციხის სიმაგრე ჟამთა და დროთა,
გვექონდეს იმედი, კვლავ გაიზრდება,
ერეკლე, ცოტნე, ილია, შოთა...
ქალია? – ესეც უფლის ნებაა,
ოღონდ დღეს უკვე არის მთავარი,
რომ გაჩნდეს ცხრა ძმის გამზრდელი დედა,
გაჩნდეს ნინო და გაჩნდეს თამარი;
თორემ სიმცირით და სიცოტავით,
მამულს იარა როდემდე აჩნდეს?
ლეკვი ლომისა რადგან სწორია,
რაც გნებავთ იყოს, ოღონდაც გაჩნდეს!

ეპი, წუთისოფალო!

მითხრა სანუთრომ, ტიალმა,
იცხოვრე ცივსა ქვაზედა!
მომკიდა ტვირთი საძნელო,
მემძიმა სუსტსა მხარზედა.
ეგონა, შევშინდებოდი,
რა არ მომაბა თავზედა!
სულ აღმა-დაღმა მატარა
ნისლში ჩაკარგულ გზაზედა.
თავს შევუძახე, არ შედრკე
სანუთროს მუქარაზედა!
სიკეთის ყველა ამბავი
გადავიხდინე თავზედა.
ჩემის მარჯვენით ვიპურე,
თვალი არ მედგა სხვაზედა,
თხოვნა-მუდართ არავის
არ მივდგომივარ კარზედა.
წყვილი სანთელი დავანთე,
ნიკორას წყვილსა რქაზედა,
მოვხანი, თესლი ვაბნიე,
ძილს არ ვკარობდი თვალზედა.
თუ მტერი გამოჩნდებოდა,
სულ ხელი მედო ხმალზედა,
მიფრთხოდა პირსისხლიანი,
მირბოდა უკუ გზაზედა.
შვილები უხვად დავზარდე,
ნაფერი თავის გვარზედა,
ყველას თაყვანი ვაჩვიე
უფლისა წმინდა ჯვარზედა.
ჩემსავით ნანაც ვამღერე
თვით ანგელოზთა ხმაზედა,
გავმრავლდით, ახლა ბევრნი ვართ
მადლიან ქვეყანაზედა!

ეჭვი, წუთისოფელო,
მხედავ? – მიტომც ვარ ჯანზედა,
გამიშვი, დიდხანს ვიარო
წინაპრის ნაკვალავზედა!

გულო ჩემო

გული ბევრჯერ გამეზარა,
განა მართლა ქვითკირია?!
მარტო დარდი კი არა და
სიხარულიც მიტირია.
ხან დიდ ტკივილს ველარ ვგრძნობდი,
ხან პატარა წყენაც მკლავდა,
მიკვირს, გული პანანინა,
ამდენს როგორ გაუმკლავდა?
გულო ჩემო, გოლიათო,
მაგრამ ზოგჯერ ჩიტის გულო,
მე სიცოცხლის იმედი მაქვს,
ოღონდ... შენ არ მიორგულო!

მარად აკვანთიან!

ცაზე მთვარე ამოგორდა,
დუმან თეთრი მთები,
ჩემს ანგელოზს, საიმედოდ,
გაუშლია ფრთები.
დაჰქრის სიო, ცელქი სიო,
ტოტებს ჩუმად არხევს
და სურნელი ღვინობისთვის,
ისევ თავბრუს მახვევს...
ცას გვირგვინად მოხდენია,
ღრუბლის თეთრი ფთილა,
მინდა ტრფობის ხელით მივწვდე
და შევეხო ფრთხილად,
მაგრამ ღამე ისე დნება,
როგორც ნაზი ფიფქი
და არ მაძლევს მოსვენებას
ზმანება და ფიქრი...
კვლავ ჩამესმის გარდასული,
მშვიდი წლების ექო:
–რაც ენამე, რაც ეწვალე,
ნუთუ აღარ გეყო?
ლამაზ ნუთებს მართმევს წლები,
მიაქვს ნება–ნება
და სურნელი სიჭაბუკის,
უგზოუკვლოდ ქრება..
მახსენდება უდარდელი,
უშფოთველი ხანა,
აკვნის გვერდით მუხლჩახრილი,
დედის ტკბილი ნანა.
ისიც მახსოვს, ოცნებებში,
როგორ ვშლიდი აფრებს
და რა კრძალვით მიყვებოდნენ
უსასრულო ზღაპრებს...

...წლების შემდეგ იმ აკვანთან,
ისმის ჩემი ნანა,
ახლა უკვე ჩემთვის დადგა,
შფოთიანი ხანა,
შვილი ჩემი, ოცნებებში,
ლაღად შლიდა აფრებს
და ახლა მე ვუყვებოდი
ლამაზ-ლამაზ ზღაპრებს.
შევეჭიდე აღმართ-დაღმართს,
დამიმძიმდა ტვირთი,
დავიღალე, ამოსუნთქვაც
გამიჭირდა თითქმის.
კალო ჩემი, პურით სავსე,
ვლენე, მარჯვედ ვლენე
და სიკეთის ყველა მტერი
ბნელეთს გადავხვენი...
გული მაინც არ მისვენებს
და უფრო მეტს ითხოვს,
რაც მინდოდა, რაც მენადა,
ვერ მოვასწარ თითქოს,
მაგრამ ის, რაც მე შევძელი,
ერთ ქალად ხომ ღირდა?
რადგან ჩემი კალთის სითბო,
ოთხ მზედ ამობრწყინდა!
ღმერთო ჩემო, სხვა რა გთხოვო,
თუ არ ჭირთა თმენა,
დამილოცე ხვალინდელი
ზეცად აღმაფრენა,
რომ ჩემს შემდეგ, შვილი ჩემი,
კვლავ აკვანთან იჯდეს,
მამულისთვის რუსთაველს და
თამარ მეფეს ზრდიდეს!
კვლავ ემატოს საქართველოს
ბევრი გამირთავმირი,

წარსულს გაჰყვეს ყველა დარდი,
ყველა გასაჭირი,
ამიყვავე ფუძე ჩემი,
ჩემი სახლის ეზო,
მომეც ძალა, რომ სიკეთე,
მეც სიკეთით მეზლოს.
...და სიცოცხლეს ვალმოხდილი,
როცა დავასრულებ,
რაც შეგთხოვე, ყველა ნატვრას,
თუკი ამისრულებ,
მაშინ აღბათ, სიხარულით,
მეცხრე ცაზე ავალ
და იმქვეყნად გულსავსე და
უდარდელი წავალ...
ციდან მთვარე ჩამოგორდა...
ისევ დუმან მთები...
ჩემს ანგელოზს საიმედოდ,
გაუშლია ფრთები...

ესა ვარ, რაცა ვარ!

აჰა, ესა ვარ, რაცა ვარ,
მუდამ სიცოცხლის ტრფიალი,
ტვირთის სიმძიმემ დამცალა,
არ დამსუბუქდა ტიალი.
ხან აღმართს შემომახეთქა,
რისხვას ვერსაით გავეშვი,
თავანყვეტილი ლოდივით,
კვლავ ციცაბოზე დავეშვი,
სილაც ისეთი გამანა,
გული ტკივილით გამეყო,
ჭირი საცდელად მომკერდა,
ლხინის ლაზათი გამეგო...
ვკმარობ, რაც გამოიმეტა,
არსად უკეთესს არ ვეძებ,
არც გყვედრი ბედის ვარსკვლავო,
მე კალო უკვე გავლენე!

საახალწლო დალოცვა

ანგელოზნი გალობენ და
ლხინის ზარებს რეკენ,
მინდა ვიყო ამ ახალ წელს,
ჩემი ქვეყნის მეკვლე.
სიყვარულის და სიკეთის,
უფლის მადლი გმოსავთ,
გულიანო ქართველებო,
მეც გულიდან გლოცავთ!
არ გენახოთ მტრის სიავე,
წუხილი და დარდი,
თქვენს ბალებში ზამთარ-ზაფხულ,
კეკლუცობდეს ვარდი.
ისევ ლხინი გაფხიზლებდეთ,
ლხინით დანაპურებს,
სავსე მთვარე დაჰყურებდეს,
თქვენს ეზოს და ყურეს.
მზის სხივს სითბო შემოჰქონდეს,
გალაღებულ სულში,
თესლი უმალ ღივდებოდეს,
გუთნით გაჭრილ ხნულში.
სიმდიდრე კი სიღარიბეს,
დახვედროდეს მედგრად,
წლიდან წლამდე ხვავრიელი,
ხვავის ზვინი გედგათ.
ვაზის ნაჟურს ველარ ტევდეთ,
მამაპაპურ ქვევრში,
მტერი, შურით გათანგული,
გიკვდებოდეთ ხელში.
იჯდეს პაპა მოლილინე,
შთამომავალს თვლიდეს,
ეზოს ჩრდილში სიხარულით,
ლამაზ აკვნებს თლიდეს.

იმ აკვნიდან სიყვარულით,
გილიმოდეთ ჩვილი,
გაჩნდეს შვილი, შვილიშვილი,
მერე - შვილთაშვილი.
ეს სამყარო, უსასრულო,
მხოლოდ თქვენი გახდეს,
ყველა ნანდომ-ნაფიქრალი,
სასიკეთოდ ახდეს!..
...და გამრავლდით ქვეყანაზე,
როგორც ზღვაში ქვიშა,
მამულისთვის ბევრზე ბევრი,
გმირთაგმირი იშვას.
უფლის მადლმა გინყალობით,
რაც მე გულით ვერ ვთქვა,
ხვალის რწმენა და იმედი
დაგილოცოთ ღმერთმა!

ვიჩქართ...

ცას, დაუსაბამოს, ფერები აემღვრა,
არ მითხრა, რომ ახლაც საჩვენო დარია,
შეხედე, ჩქარობენ საავდრო ღრუბლები
და შიშის სიმძაფრემ გონება არია.

მამშვიდებ, თვალეში ფერმკრთალი სხივი გაქვს,
მე ვტირი, ცრემლები, თითქოსდა, შვებაა,
ერთურთის გულისხმას, თუმც, ფხიზლად ვდარაჯობთ
და მაინც, ჩვენი ხსნა თვით უფლის ნებაა!

დამძიმდა უღელი, ტვირთი რა ბევრია?!
გაჭირდა ამ ტვირთის დაღმართზეც ტარება,
ვიჩქართ მოვიხსნათ მხრებიდან სიმძიმე,
ვიჩქართ და... ნეტავ სად მიგვეჩქარება?

სიყვარულის ცეცხლი

ვზივართ ორნი ბუხართან,
მინავლულა ლადარი,
უგონოდ რომ გვიყვარდა,
ნეტავ ის დრო სად არი?
როგორ შემოგვეფანტნენ,
ჩვენი ბუდის მერცხლები;
იმ დღეების შიში მკლავს,
მთლად რომ შევივრცხლებით...
აღბათ გაგვახალისებს
შემოდგომის სიამე,
მერე მოვა ზამთარი,
სუსხიანი სიავე.
ჰოდა, რომ არ შემცივდეს,
გაჩნდეს ბზარი გულისა,
ცეცხლი არ გამინელო,
ცეცხლი – სიყვარულისა!

დროის მატარებელი

თითქოს სულ არ ჩქარობდა,
მიდიოდა ტაატით,
დრომ დრო უცებ მოჭამა,
ნუთებს ცვლიდა საათი...
ხან წყვდიადი ვიკვლიე,
მხრებს მაცვლიდა კევრები,
შიში მემუქრებოდა
დღეთა განახევრებით.
ძნელი ვერ ვიიოლე,
ჩემი გზა და სავალი,
თურმე სიყვარულია
ყველა ჭირის წამალი!
მაგრამ ახლა რაღა დროს?
არაფრის ვარ მძებნელი,
ბოლო სადგურს უმიზნებს
ჩემი მატარებელი...

ბედს ბევრი ვეურჩე

ბედს ბევრი ვეურჩე,
ის მაინც მწყრალია,
სიცოცხლემ, ტანჯულმა,
გზა ველარ გალია;
გულს ცოტაც აშინებს,
ნაზი და მფრთხალია,
თუ ისევ მაფხიზლებს,
ბოროტი თვალია..
ბჭობს ბედის ვარსკვლავი,
ნახევრად მქრალია,
იმედიც გამიცვდა,
სუსტი და მკრთალია...
მე მაინც მიყვები,
წინაპრის კვალია,
ენვალობ და ვჯახირობ,
ეს ჩემი ვალია!

ეჰეი, მამულო!

რა განთიადი გაქვს?! ეჰეი, მამულო,
დღეს, შენთვის ნამღერი, ტოროლას ჰანგი ვარ,
შენ გულის ფეთქვა ხარ, სიცოცხლის იმედი,
მე კი ამ იმედით ამაყად დავდივარ!

ვაზი ვარ და ჩემი ცრემლების ნაკადი,
მთის ბროლის მიძივებად გულმკერდზე გაპკურე,
ყანა ვარ გაშლილი, თავნაყარ ჯეჯილის
და ბელლის სიუხვით გავსებ და გაპურებ.

წყარო ვარ ანკარა, ცელქი და რაკრაკა,
ვიჩქარი მწყურვალეს მოგიკლა წყურვილი.
ხან მდელოს ია ვარ, ხან არწივს ვედრები,
ზეცაში აფრენის მიჩნდება სურვილი.

დილის ცვარ-ნამი ვარ, ბალახის სილაღე,
მზის ოქროს სხივი ვარ მდელოზე ნატყორცნი,
ჯიხვი და არჩვი ვარ კლდის წვერზე შემდგარი,
შენს მთათა მწვერვალებს იქიდან დავკოცნი!

მთვარე ვარ, ღამითაც ნათელით დაგყურებ,
მხრებზე სულ ციმციმა ვარსვლავად გეყრები,
წვიმა ვარ, ზეციდან კურთხევად მოსული,
და დამსკდარ გულ-მკერდზე მირონად გელვრები!

ზვარი ვარ, ქარვისფერ მტევნებად ასხმული
და ღვინო, ნაკურთხი, ბარძიმით შესმული,
შენს ბედზე მლოცველი ერთგული შვილი ვარ,
ხარი ვარ, ნიკორა, გუთანში შებმული!

სიცოცხლე მაისობს, ბავშვივით შეგხარი,
მე ამ სიხარულით ზეცაში მფრენი ვარ.
სხვა რაღა ვინატრო, მითხარი მამულო,
შენ ჩემი გქვია და მე კიდევ შენი ვარ!

ნასოფლარები...

ალარც ურმული, არც ოროველა,
არსად მოისმის სოფლის შარაზე,
სად გაიხიზნენ მეგუთნეები?
სახლის კარებიც რატომ ჩარაზეს?!
დაცარიელდა ორლობეები,
ეზოს დარაჯობს მარტო მურია,
ალარავინ ჰყავს ლუკმის მიმგდები,
პატრონის ნახვა როგორ სწყურია?!
ყურს აღარ ახშობს თავბრუდამხვევი
გოგო-ბიჭების ჟივილ-ხივილი,
თითქოს ყველაფერს სული ამოხდა,
საბედისნერო – მტანჯავს ტკივილი.
ვინ უმასპინძლებს მტერს ან მოყვარეს,
მხოლოდ მოხუციანი შერჩნენ კერიას,
მამულიშვილნო, მოხედეთ სოფელს,
დაბრუნდით, ახლა თქვენი ჯერია!
გულს კლავს უმწეო ნასახლარები,
ტკივილმორეულს ცრემლიც მერევა,
თუ კვლავ სოფელი ფეხზე დადგება,
ქვეყანას მტერი რას მოერევა?!
ვუშველოთ, სანამ ნანგრევად იქცა,
თორემ მძლავრობენ ირგვლივ ბზარები,
დაბრუნდით! – მოსთქვამს ადგილის დედა,
დაბრუნდით! – რეკენ დედოზარები!

შეგონება შვილას

შვილო, ჩემო გულის ფეთქვავე,
ჩემო თვალის ახელავ,
წლებმაც კი ვერ დამაჯერეს,
როგორ გახდი ამხელა?!

ვერ ვიჯერებ, ნუთუ მართლა,
ამდენი დრო გავიდა?!
ნეტავ ისევ ჩვილი მყავდე,
კვლავ ვინყებდეთ თავიდან.

მაგრამ არა! დღეს სამშობლოს
შენი ძალა სჭირდება,
მტრის თარეში უნდა მოვსპოთ,
თორემ გაგვიჭირდება...

ყოფა უჭირს, უმძიმს მამულს,
მტრისას ქვეყნის დაქცევა,
წინაპართა სამკვიდროდან,
არ გაბედო გაქცევა!

რა შვილია, ვინც ვერ ამჩნევს
მშობლის ბედის სიავეს,
მის ნაჯაფარს ეშურება,
ამით ჰპოვებს სიამეს.

მამა-პაპის ნაამაგარს
უქმად გაანიავებს,
ნასახლარად გადააქცევს
იმათ ნალოლიავებს...

მე ასეთად არ გაგზარდე,
სულ მაქვს შენი იმედი,
ლუკმას სხვასაც უწილადებ,
თუნდაც გქონდეს მცირედი.

დაიხსომე, რა სურს დედას,
ვინ ხარ, ვისი გორის ხარ,
შენ, მამულის შენანირთა
ფესვებიდან მოდიხარ!

გაუფრთხილდი წინაპართა
ნამამგარს, ნაოფლარს,
მტრების გულის გასახარად,
ნუ დაარქმევ ნასოფლარს!

არწივო

ალეგორია

არწივო, ჩასაფრებულო,
რად უცქერ ჩიტის ბუდესა?
პატარაა... და მკერდშიაც
პატარა გული უდევსა.

შენც ხომ დედა ხარ, რას ერჩი?
საქმეს ნუ იზამ, მრუდესა!
ნურც შორიახლო ჩაუფრენ,
ნურც შეულახავ ზღუდესა!

თორემ ცოდვა არ შეგრჩება,
წყალნი აღმადაც დიანო,
თავს ნააკლავ და მართვენიც
ობლებად დაგრჩებიანო!

...

ობლობას ვინლა დაეძებს,
შიმშილით დაწყებებიანო!

მინდვრის ყვავილეო!

როგორ მომენატრეთ მინდვრის ყვავილებო?!...
ჩემში უთქვენობით მწუხრის დაისია,
ახლა გაზაფხულმა ისევ მოგიყვანათ,
მარტის სიკეკლუცე ეშხით აგივსიათ.
თავბრუ დამახვიეთ მძაფრი სურნელებით,
გარეთ საოცარი დრო და ამინდია,
გულში შემოიჭრა სხივი სიყვარულის,
გრძნობა ნაზამთრალი თქვენთვის ამინთია.
სანამ ცოცხალი ვარ, ასე მეყვარებით,
დღეს ხომ თქვენი ხილვით დარდი დამიკარგეთ,
ოლონდ...ამ ქვეყნიდან როცა ზეცად წავალ,
მოდით და საფლავი იქაც დამიქარგეთ....

ვედრება ღვთისმშობლისადმი

კრძალვით შემოგბედავ, დედაო ღვთისმშობელო,
დედაო კურთხეულო – წმინდაო მარიამ!
შენს წინ სავედრებლად, მუხლებზე დაჩოქილი,
შეხედე, რამდენი დედები არიან?!

ყველას აგვარიდე ტანჯვა, მწუხარება,
ჩვენს შვილებს უმფარველე და წამლად ეწამლე,
ხომ უწყი, მწარე იყო შვილის იარები
და მისი ტკივილებით რაოდენ ეწამე.

გვაკმარე, რაც გადაგვხდა, დედის გულს მოუოხე,
ამდენმა განსაცდელმა გონება არია,
წმინდაო კურთხეულო, მხოლოდ ერთს გვეკედრებით,
შვილები დაგვილოცე, დედაო მარიამ!

რიონს

რად მობობოქრობ რიონო,
ნეტავ რა დარდი მოგაქვს?
სანამ შავ ზღვამდე ჩააღწევ,
ჩემთან საამბოდ დრო გაქვს!

მითხარი, ასე რად ჩქარობ?
ცოტა სიმშვიდეც გმართებს!
თუმცა ეგ შენი ხმაური,
მე ხომ ძალღონეს მმატებს?!

მთის გულზე ამოხეთქილო,
წყალო, სათავით წმინდავ!
მაგ ჟინით როცა გიყურებ,
მეც ვიბობოქრო მინდა!

შენ უსასრულოდ იდინებ,
სანამ სამყარო სუნთქავს,
მაგრამ ვაი, რომ სანუთროს,
ჩემთვის დღე-მოკლე უთქვამს!

დილის დალოცვა

მზიანად გათენებული,
გენიოთ მადლი დილისა,
სიმშვიდე გამოგყოლოდეთ
ლამის ნეტარი ძილისა!

სითბო არ გამოგლეოდეთ
ციდან ნაფენი სხივისა,
გესმოდეთ ლალი ტიტინი
აკვნად მწოლარე ჩვილისა!

მუდამ გემატოთ დღეები
სიხარულის და ღბინისა,
ღმერთმა დალოცოს ოჯახი,
გამზრდელი ბევრი შვილისა!

კვლავაც გქონოდეთ იმედად
სავსე ბედელი ფქვილისა,
გიკურთხოთ შთამომავალი
მადლმა – ზედაშის ღვინისამ!

მტერიც თუ სადმე გამოჩნდეს,
მაფხიზლებელი ძილისა,
ისეთი თვალით უმზერდეთ
თქმა ვედარ შეძლოს ძვირისა!

გაძლიერდით და გამრავლდით,
დღენი არ ნახოთ ჭირისა,
ლოცვა არ შემოგკლებოდეთ
უფლისა ენა-პირისა!

მეუღლეს

გიყურებ! ვიხსენებ ჩვენს ახალგაზრდობას,
ვიხსენებ იმ წლებს და იმ წუთებს შფოთიანს,
ერთმანეთს, დღეს უფრო, სხვაგვარად ვჭირდებით,
მომავლის განცდები თავისით მოდიან.

დრო ისე წავიდა, თითქოსდა არც იყო,
მსურს, კიდევ ვიცოცხლოთ, – ცდუნება დიდია,
დღეს უფრო ჩემი ხარ, ბევრი გვაქვს საერთო,
შეხედე, ჩვენ შორის რამდენი ხილია!

სულ ცოტაც, დრო მოვა, ჩვენც გადავიქუხებთ,
სიცოცხლე ფერფლია – მტვერიც რომ არ რჩება!
გრძნობა კი, რომელსაც ერთურთი ვუძღვევით,
ერთ ლამაზ ზღაპრად და არაკად დარჩება!

როცა თავად აგტკივდება

ნუ იქნები უგუნური,
ნუ იქნები ბრიყვი;
თავით უნდა გაიაზრო,
სანამ ენით იტყვი!

იქნებ, სჯობდეს დაფიქრება,
ვიდრე ახსნი ურდულს,
თორემ სიტყვა, გასროლილი,
ემსგავსება შურდულს!

თუ არაფრად მიგაჩნია,
სხვისი ტანჯვა, ოხვრა,
თავად როცა აგტკივდება,
გონზე მაშინ მოხვალ!

თითქოს...

თითქოს მთელმა დედამინამ შემაქცია ზურგი
და ცხოვრების ქარიშხალში დავრჩი მარტოდმარტო,
არაფერი არ მადარდებს და აღარ მსურს ახლა,
მხოლოდ ღმერთთან და ზეცასთან სიახლოვეს ვნატრობ!

ხვალის იმედს და ოცნებას შეეკვეცა ფრთები,
ჩემს ბილიკზე დაღლილი და ნაომარი ვდგავარ,
გულზე დაღი დამამჩნიეს, შემიღენეს ძვლები,
მაგრამ მაინც უფლის მიმართ უმადური არ ვარ!

ყველაფერი აირია, შემირყია რწმენა,
ბენვის ხიდზეც შემაყენა, მკაცრად მამცნო თავი,
რად ვიყავი მინდობილი, რად მჯეროდა მუდამ,
რად ვერ შევძელ თეთრისაგან გამერჩია შავი?

ახლა უკვე გვიანია თქმა და თითზე კბენა,
ტკივილებს და ცრემლის დენას აღარ უჩანს ბოლო;
თავდახრილი დავუყვები ჩემს დარჩენილ ბილიკს,
განანამებ სულს და სხეულს, ღმერთს მივანდობ მხოლოდ!

მნარეღ ნაჟიქრი
ხალხურ მოტივზე – ნახევრად ხუმრობით

ერთი რამ ფიქრი მანუხებს,
აღარ მანებებს თავსაო,
ვაი, თუ მოვკვდე ადრიან,
გული დავწყვიტო ქმარსაო?!
ვიცი, მიგლოვებს... მერე კი
არ დააყოვნებს ხანსაო,
კაცია, დარდს ვერ გაუძლებს,
გაატანს ნიავ-ქარსაო;
ბედის საძებნად, გულდაგულ,
კვლავ დაადგება გზასაო,
უმალ იპოვის საკბილოს,
ეჟვანს შეაბამს ქალსაო;
დაიყოლიებს, თანხმობით,
ისევ დაინერს ჯვარსაო,
ვინლა დამინთოს სანთელი
გადავინყებულ მკვდარსაო?
მე კი თუ მარტო დავრჩები,
ვაი, ჩემ ცოდო-ბრალსაო,
იმისი სულის ცხონებად,
ლოცვით შემოვკრავ ზარსაო.
შავს არ გავიხდი ძაძებსა,
გულით ვიგლოვებ ქმარსაო;
ერთგული ქვრივი ვიქნები,
უფლის მადლსა და ძალსაო,
მტვერსაც არასდროს ვაჩვენებ
იმის საფლავის ქვასაო;
არცა გულს ვატკენ შვილებსა
და არ შევარცხვენ გვარსაო!

...

აგრერიგ გავლევ სიცოცხლეს,
არ შეურაცხყოფ თავსაო, –
იმქვეყნად პატიოსნებით
მივეახლები ქმარსაო!

ხარის ბედი

უნებურად შებმულია გუთანში,
ჯაფა ახრჩობს, ძლივსძლივობით სულდგმულობს,
– გასნი ხარო! – უყიჟინებს მეგუთნე,
თუმცა, ისიც როდი არი უგულო?

თითქოს პატრონს გაბრაზებით უყურებს,
არ გესმისო ჩემი ტანჯვა-ვაება,
მაგრამ მაინც მორჩილია ბედისა,
რადგან წერით ამ მახეში გაება!

ეს რა ხვედრი ერგო წილად უენოს?!
სატანჯველი ერთიორად იმატებს, –
ვინ დააცდის გაიხაროს, გალალდეს,
სანამ მხრებით მიძიმე ულელს მიათრევს?

ხარის ბედი კაცის ბედთან მცირეა,
გაჩენის დღეც მწარედ რომ აგონდება,
თუ ამქვეყნად დაინახავს არავინ,
უფლით მაინც სამუდამოდ ცხონდება!

სულ არ ყოფილა ადვილი!

არ მოიშორა ღრუბელი,
ავდრიანია ზეცა,
გული, ფიქრისგან დაღლილი,
სულ ნამსხვრევებად მექცა.

ჩანყდა, ჩაიქცა ჯებირი,
ჩაინგრა ნდობის ხიდი,
თურმე რა უცხო ყოფილა,
მე რომ ახლობლად ვთვლიდი!

საკუთარ თავთან ქიდილით,
ცხოვრება განცდით სავსე,
სულ არ ყოფილა ადვილი!
მე კი... მეგონა ასე?!

მითხარი მალიმალ

გამათბე, რატომღაც სულშიაც აცივდა,
უკვალოდ გამქრალან მზიანი დარები,
ნუ ეძებ იმ გოგოს, ადრე რომ გიყვარდა,
ოცი წლით წინანდელს ვერ დავედარები...

მაგიჟებს სიჩუმე – ნისლივით ჩამდგარი,
მახრჩობენ დარდები – დღეების მპარავი,
თუ გინდა ვიცოცხლო, მითხარი მალიმალ,
რომ ქვეყნად, ჩემ გარდა, არ გინდა არავინ!

როგორც იქნა

როგორც იქნა, ავიარე აღმართი,
როგორც იქნა, დავიმშვიდე გული.
ირგვლივ ფრთხილი თვალი მიმოვატარე,
რა ლამაზად გამივლია ხნული?!

ჩამომწკრივდნენ ოქრო გოგო-ბიჭები,
სიხარული გამიბევრდა მათი,
ღმერთო, ისე გამიმრავლე ყველანი,
აღარ მეყოს ძალა მათი დათვლის!

მე კი... დაღმართს ჩამაცდინე დაღლილი,
გული დარდით არაფერზე წუხდეს,
ჩემი ქვეყნის ძლიერების სიმბოლო,
მხოლოდ „მრავალჟამიერი“ ქუხდეს!

ნეტა ჭრელ კაბაში დამაბერა

ნეტა, ჭრელ კაბაში დამაბერა,
მუდამ სიყვარულის ქარი ქროდეს,
ჩემი შვილმომავლის სიკეთე და
უფლის მფარველობა უხვად მქონდეს!

მინდა განვეშორო შიშის გრძნობას,
გული არაფერმა გამიბზაროს,
ჩემგან სულდიდობით ნაფერებმა,
ყველამ უანგაროდ შემიყვაროს!

როგორ მანებვირებს ბედისწერა?!
რწმენას უფლის მადლიც შეემატა,
ჩემი ლოცვითა და თავმდაბლობით,
აღბათ, ამიხდება ყველა ნატვრა!

ბაბის გული

შენი გული ჩამისახლდა გულში,
სხვა შეგრძნებით, სხვა სიცოცხლით ფეთქავს,
რანაირად ამიშფოთე სული,
სიყვარული გულის კედლებს ხეთქავს!

რა გრიგალი დამატეხე თავზე, –
შენზე ფიქრი თავს მახსენებს მუდამ,
რა ვქნა, როგორ მოვერიო გრძნობებს?
ამ სიყვარულს სხვა გაძლება უნდა!

მომხვეი ხელი

მომხვეი ხელი, ჩამიკარი გულში ძალუმად,
კვლავაც შევიგრძნო შენი მკერდის ტკბილი სურნელი,
ისევ სიცოცხლის ცხრათვალა მზე დაგვნათის თავზე,
თუმცა აპრილის დაბრუნებას აღარ მოველი...

წარსულში დარჩა ატმის ხეთა აელვარება,
ჩვენ არ დავთმობდით, სიყმანვილემ თავად წაილო,
სინანულია, აბა რაა, გული რომ მოთქვამს?
ცხოვრება, მხოლოდ, ერთი ღამის სიზმარი იყო!..

მაგრამ ხომ კრძალვით გავიარეთ ჩვენი ბილიკი,
ახლა აღარ მსურს ძველი დარდი ისევ ამტკივდეს,
შენს დაღლილ მკერდზე დამაძინე, თუნდ ბოლო იყოს,
რომ ამ სითბოთი, თვით სიკვდილიც გამიადვილდეს...

შვილებთან სათქმელი

რაგინდ ნათელი დილა გათენდეს,
მზე ჩავა, მერე ისევ ბინდდება...
ასეა ჩვენი სიცოცხლის ბედიც,
წლებს ვაგროვებთ და ... გაგვიფრინდება!

სანამ ვარ, მინდა მკლავი მიჭრიდეს,
უქმად ყოფნა რა საკადრისია?!
რაკი უღელში ნებით შევები,
ბოლომდე მესმის ჩემი მისია.

გულს არ სჭირდება ზედმეტი ბიძგი,
უყვარს და ალბათ სიცოცხლეს დასთმობს,
ეს სიყვარული თქვენ ხართ, შვილებო,
თმებს თქვენზე ფიქრის ქალარა ათოვს!

სიკვდილ-სიცოცხლის მაშინებს ზღვარი,
სხეულთან სულის გაყრა ძნელია,
დღეები, თქვენთვის ნაჭირმაგარი,
ვატყობ, თანდათან გამომელია...

და თუ ერთ დღესაც დაგემშვიდობეთ,
დასრულდა ჩემი ტანჯვა-წვალება,
ნუ დაიდარდებთ, სულს თქვენთან ვტოვებ,
არ დამიჯეროთ გ ა რ დ ა ც ვ ა ლ ე ბ ა !

მე მაინც მჯერა

შენ გაემიჯნე თვალსანიერს უცხო სიღინჯით,
ვერ მოგადევნე ცრემლიანმა მზერა მახვილი,
თუ არასოდეს დაბრუნდები ძველი ღიმილით,
მაშინ სიცოცხლე არ იქნება ჩემთვის ადვილი.

გამნირე, როცა შემოდგომის სიომ შემომკრა,
ახლა წარსულის გახსენება უფრო ძნელია,
შევაკონინებ ლამაზ დღეებს მოგონებებად,
თუ საამისო ძალა მთლად არ გამომელია.

კვლავ გულს მიჩუყებს ამბიონთან ნათქვამი ფიცი,
ამდენი ერთად სულ ამაოდ გამოგვივლია;
მე მაინც მჯერა, სიკვდილისთვის დაგენანები,
უშენოდ კვდომის ბოლო დღეებს რომ დამითვლიან...

ვნატრობ

სანუთროს ლაბირინთებში,
მე შენ ღიმილით გიპოვე,
გაჩუქე, რაც რამ მეზადა,
სულილა შემოვიტოვე.

ამილაჟვარდდა სიცოცხლე,
ცაც სხვანაირად ლურჯია,
როცა შენ მეჩურჩულები,
მთელი სამყარო მუნჯია...

როგორ არ მინდა, უშენოდ,
გული ტკივილით აძგერდეს,
ვნატრობ, გავლილი ბილიკი,
კვლავ უსასრულოდ გაგრძელდეს!

ღვთის საჩუქარი

ტალღამ ბევრჯერ შემახეთქა ჯებირებს,
აზვირთებულ მორევშიაც მკლავდა.
სიცოცხლისთვის ბენვის ხიდზე ვიომე,
ცხენი მუდამ შეკაზმული მყავდა!

ვერ შევძელი შეჩერება დინების,
წლები ჩუმად ჩემს სინორჩეს ხრავდა,
როგორ ვკადრო ბედისწერას აუგი,
როცა იგი ღვთის საჩუქარს ჰგავდა?!

მივუყვები ნაოცნებარ ბილიკებს

მივუყვები ნაოცნებარ ბილიკებს,
არ მეგონა, გზა მელოდა ძნელი;
შენ ვინ მოგცა ნება ჩემო მოსისხლევ,
ნეტარ სულში მიფათურო ხელი?!

გითმენ, რადგან სათნოება მწაღია,
გული დამაქვს ალალი და წრფელი,
მინდა, სული ზეცას დავაბინადრო,
შენ ნუ ცდილობ, შემიშალო ხელი!

ვხედავ, როგორ დასნეულდი შურისგან,
ნათელს როგორ გირჩევნია ბნელი!
შენ ჯოჯოხეთს მიაშურებ, უთუოდ,
მე კი – სულის უკვდავებას ველი!

ნეტავი, მამულო!

მითხარი მამულო, როგორი შვილი ვარ?
შენს სათუთ გულ-მკერდზე სულ რიდით ვიარე,
ცრემლებით ვკოცნიდი წარსულის ჭრილობებს,
სიფრთხილით ვკემსავდი ნატყვიარ იარებს.

ნეტავი, მანახა ქართველთა ერთობა
და ძველი დიდება ერის თუ ბერისა,
თავს აღარ დავეძებ, სიცოცხლეს დავთმობდი,
შენი მზის ამოსვლა თუ კიდევ მელირსა.

ქალი ვარ, არ ვდრკები, ომშიც კი წამოვალ,
ჩემ შემდეგ შვილებსაც ანდერძად ვუტოვებ –
რა წმინდა გრძნობაა, გიყვარდეს სამშობლო
და თუ ამ სიყვარულს ღმერთისას უტოლებ!

მტერი, თუ აქამდე, კარს იყო მომდგარი,
დღეს უკვე ჩვენ გვერდით სუნთქავს და ტრიალებს,
დრო დადგა დამთავრდეს ამათი ბოგინი,
სანამდის სამშობლო სულ გაგვიტიალეს!

ჰეი, შენ, ქართველო! გაფხიზლდი, გონს მოდი!
კიდევ სხვა განსაცდელს როგორღა გავუძლოთ?
ჩავკიდოთ ერთმანეთს მოყვასის ხელი და
სამყაროს ქართველთა ერთობა ვაუნყოთ!

იქნებდა გვეღირსოს ნანატრის ახდენა,
ყველა გზა სიკეთის ტაძრამდე მიგვყავდეს,
ნეტავი, მამულო, როგორც შენ გვიყვარხარ,
იმ გრძნობით ქართველებს ერთურთი გვიყვარდეს!..

ბედი დამყოლია

ბევრჯერ ბრძოლაგამოვლილზე,
უცხო ფიქრი ამყოლია,
შიში ძრწოდა, როცა გულის
მოიმედეც არ მყოლია...
მერე შიში დამუქრებით,
გზად – ფეხდაფეხ გამყოლია,
თუმცა, ვერა დაუკვლია, –
გვერდით ღმერთი თან მყოლია;
მივხვდი, დღიდან გაჩენისა,
მართლა ბედი დამყოლია!

სამღურაპი

ალეგორია

რად ნევხარ გარინდებული,
მინდვრად გაჭრილო მწევარო,
შენი შემყურე, სიბრაზით
მშვიდად ველარა ვწევარო.

სულ მინა-მინა გოგმანებს,
მწყერი ნამკალში ბევრია.
ნელი ნუ გწყდება, ლოდინში
სიბრაზე შემომერია.

ტყვია მიზანში მოვარტყი,
გაფრენილს თოფის ხმაზედა,
ფეხები უკან რად გრჩება,
რად ვერ დახტიხარ გვარზედა?

გაფხიზლდი, მელა დაგასწრებს,
სანამ ადგილზე მიხვალო,
დროზე, საკბილო მომგვარე,
ჩემს ლუკმაზედა ზიხარო!

მონატრება

როგორ მენატრება! მტანჯავს შემოტევა
გულში ჩაკირული სევდის,
უკვე არაფერი აღარ მიხარია,
ნახვა ისე მინდა დედის!

ვჩქარობ ამიტომაც, დღეებს ვეშურები,
სანამ ბედი მერგო გედის,
„არაო, შვილო, შენს თავს გაუფრთხილდი!“ –
მესმის შეგონება დედის!

მტკივა უმისობა, სახლი, ეზო-ყურე,
მიმძიმს განაჩენი ბედის.
სხვა თუ არაფერი, ისევ შეიგრძნობა,
მძაფრი სურნელება დედის!

იქაც მელოდება, სულაც არ მალეღვებს
განცდა – შიშისა და ელდის,
ვიცი, ყველა ტკივილს უმალ დამიამებს,
ერთი მოფერება დედის!..

...

თურმე, როცა შვილი, მშობლის საფლავს ტირის,
ესეც წყალობაა ბედის!

რატომ გშურთ?

დავდივარ, დამაქვს მზე და ღიმილი,
გგონიათ დარდი აღარ მანუხებს?
ვმაღავ და ვნიღბავ გულის იარას,
ვებრძვი მოჭერილ რკინის მარნუხებს!

ან რატომ გიკვირთ, რომ არ ვწუნუნებ,
გგონიათ ყოფა მე აღარ მიჭირს?!
მაგრამ მომავლის იმედით ვცოცხლობ,
მკლავი და მუხლი ჯერ ისევ მიჭრის!

რატომ გშურთ? რაც მაქვს – სიალაღა,
ჩემი შრომით და მარჯვენით ვპოვე,
სადაც კი წავალ, დაუშურველად,
ყველგან სიკეთის ნაკვალევს ვტოვებ!

დამლოცე ღმერთო! უძღურებისას
შენი სიქველე ისევ მაჩვენე
და ჩემი სულის უკვდავსაყოფად,
წყალობის ხელი შემომამშველე!

იყო და... არც რა იყო!

თვალში გამქრალა სხივი,
ღანვზე ცრემლის ზღვა ბრწყინავს,
ო, სიყმანვილევ, ჩემო,
რა ტკბილი ძილით გძინავს?!

დრომ გაიყოლა ურჩად,
ძალა – ბრძოლის და განსჯის,
წლებით ნაწრთობი გულით,
კვლავ ბავშვობაში დავრჩი...

ცის თალს ხელებით მივწვდი,
როს სიდიადე მწამდა,
მსურდა – ყუყუნა წვიმდა,
მსურდა – ცხელი მზე მწვავდა!

მაინც ვერ ავცდი შავ ფერს,
გზამ, იდუმალმა, მიხმო,
მიდის სიცოცხლე ჩემი,
იყო და... არც რა იყო!

დრო მოვა

არ მჯერა, თავს კი მაინც ვიტყუებ,
დრო თითქოს შველის დარდს და იარებს,
არადა, ბევრჯერ ფეხვეშ გამთელეს,
ბევრჯერ გულზედაც გადამიარეს...

მე რა ვუნამლო ტანჯულ ქვეყანას?
ცოდვის მდინარე ჯებირს მიანგრევს,
დრო მოვა, როცა თავად უფალი,
ყველას საკადრის პასუხს მიაგებს!

მარტო ვარ

ეკლიანია სავალი,
ნისლი აძნელებს გზას,
მივყვები ხელისცეცებით
იმედს და გულისთქმას.
არავინ მოსჩანს იმედად,
არავინ არ მცემს ხმას,
ეს იდუმალი სიჩუმე,
ნეტავ, მიქადის რას?
მარტო ვარ, ჩემი ტკივილი
ვერ შეევასმინე სხვას,
ვაჰ, თუ ტყუილად ვირჯები,
ამაოდ ვეძებ ხსნას?!

როგორ გამიჭირდა დაჯერება –
დარდი ავადევნე ნისლებს;
ქარის მოტანილი სიყვარული,
ქარმა გამომტაცა ისევ...

თავი შემაპარა მარტოობამ,
უბრად ატუზულმა კართან,
ვიცი, ვერაგულად მახლოვებს
ჩემი დასასრულის ზღვართან.

ბედით დანისლულმა ბილიკებმა,
თვალზე გადამაკრეს ბინდი,
ო, რა შეუმჩნევლად ჩატეხილა
წლობით ნაშენები ხიდი?!

ხვალინდელი სინამდვილე

ახლა, როცა, მზის სხივების ალღუმია,
როცა ირგვლივ სიყვარულის დარია,
დაღლილ გულში უცხო სევდა მომეძალა,
გზები ჩემი უცნაურად არია.

შიშით მაკრთობს ხვალინდელი სინამდვილე
და ფიქრებიც, უჩვეულოდ, მწარეა,
კვლავ, წარსულის ტყვეობაში, დარჩენა მსურს,
მის აჩრდილთან ყველაფერი მდარეა!

ცის კიდესთან დღის სინათლე იკარგება,
იმის იქით საუკუნო არეა.
როგორ მტკივა ხვალინდელი სინამდვილე,
ვიცი, შენთან განშორება მწარეა!

ბოლო დღეები უნდა ავთვალო

მე დაღლილი ვარ! მოკვდა სანუთრო,
არ ვიცი რა მჭირს, რად მღირღნის დარდი?
ვერ გადავცურე ზღვა ოცნებების,
სადღაც, ტალღებში გავუჩინარდი...

გულში გულდაგულ გადამალული,
უთქმელი დარდი როდემდე ვმალო?
სულის ხსნა მხოლოდ ზეცაში მელის,
ბოლო დღეები?.. უნდა ავთვალო!

სიყვარულის მაღლი

არ ვყოფილვარ მოტრფიალე
სიმდიდრეთა, განძთა,
უქონელსაც არ მქონია
სიღარიბის გაცდა.
არასოდეს მიფიქრია
სიძულვილი კაცთა
და სიკეთის თესვისათვის
ყველა რისხვა ამცდა!
თუმცა, მტერი ჩემ გარშემო,
უამრავი გაჩნდა,
გულს კი, მხოლოდ ერთგულების,
ნაკვაღევი აჩნდა.
ყველაფერი გაილია,
ყველაფერი გაცვდა,
მაგრამ მაღლი სიყვარულის,
მთელ სამყაროს გასცდა!

გულმა, სიყვარულს ნაფიცმა,
ყველა სადარდელს გამყარა,
დათრგუნა ღამის წყვილიადა,
მზის სხივი გადააფარა!
მეც მინდა, ასეთ ტრფიალში
იყოს მწველი და თაკარა,
ბავშვივით მუდამ ალალი,
მთის წყაროსავით ანკარა;
თავბრუდახვევით მიყვარდეს,
მაგრამ მაინც არ მაკმარა!

თხილის გული

ერთი თხილის გული მექონდა,
ვერ გავცვალე კაკლის გულში,
მაგრამ ხელი არ შემშლია,
უპოვართა სიყვარულში.

ცოტა ყველას ვუწილადე,
უფლის მადლიც დავიხმარე,
სხვას რომ შვება მოვუტანე,
მეც კი ნელში ავიხარე!

ჩემთვის არა ვინდომე რა,
მადლი გზაშიც დამეწევა
და სიკეთის საზღაურად,
ღმერთი ისევ შემეწევა!

რა სჯობია, სიცოცხლეში
სამოთხის კარს რომ შეაღებ?
შენთვის არა გეპოვება
და სხვას მაინც უწილადებ?!

სიკეთე რომ უხვად თესო,
არ სჭირდება ბევრი ფული,
მკერდში უნდა ძგერდეს მხოლოდ,
მონყალე და „დიდი“ გული!

ბევრი არ მსურდა

თუ განაჩენის დადგება ჟამი,
გამიშვით, გზას ნუ გადამიღობავთ!
მომწყინდა ყოფნა უაზრობაში,
დიდი ხანია, მინაზე ვხობავ...
წავალ და წავალ, არც დამიტიროთ,
ცრემლი ხომ მაინც ვერაფერს შველის?
დარჩენად არ ღირს ნუთისოფელი,
ბედნიერება თუ აღარ მეღის...
მთელი სამყარო გულში ვიხუტე,
სულმა კი შეება ვერსაით ნახა,
ბევრი არ მსურდა, მინდოდა მხოლოდ,
ჩემი მამულის წინსვლა მენახა...

რა ვიცოდი?!

როგორ უცებ გამეპარა სიცოცხლე,
ვერ გაუგე, დრო რა მალვით მიჰქროდა?!
სადაც ბედმა გზა და ხიდი დამიგო,
ყველგან ჩემი გულის სითბო მიმქონდა!
ბოროტების ვიყავ ბასრი მახვილი,
სიკეთე კი მუდამ თვისად მიხმობდა,
სადაც წაველ, სადაც თვალი მიმინვდა,
სიყვარულით სავსე გული მიმქონდა!..
...და იმდენი მზე და სითბო ვაგროვე,
ყველა ცუდი გზას უომრად მითმობდა,
გულს თუ ცივად ჩაუვლიდა ნიავი,
ისევე ჩემი სიყვარული მითბობდა!
ვერ ჩავტეე გადაქანცულ სხეულში,
სული, მუდამ, სამსხვერპლოზე მიმქონდა,
რა ვიცოდი, რად ვეწვალე ამდენი,
თუ წლებს ასე უმონყალოდ მიჰქონდა?!

სხვა სოფელი!

შემტრედისფერდა განთიადი, სხივჩამდგარ რიჟრაჟს,
მომავლის კვალი, სასიკეთო, უხვად ატყვია.
მამლის ყივილი თუ არ მამცნობს ყოველ ალიონს,
მითხარით, ასეთ სიცოცხლეში აბა რა ყრია?

ნამიან ბალახს ხელისგულებს კრძალვით შევახებ,
ნამძინარევი სახეს ცვარით გადავინამავ,
შაშვის გალობა ნანასავით ჩაახშობს ტკივილს
და სიამისგან განცხრომილი თვალებს მივნაბავ.

ფოთოლი ფოთოლს შეაფხიზლებს დილის ნიავზე,
ხის კენწეროდან გადმომძახებს „ბიჭო გოგია“,
ჩააგვირისტებს თავის სათქმელს ყელმოღერებით,
სხვა სასწაული ამ სიტკბოსთან მონაგონია!

მიყვარს ჩრდილიან ორლობეში ურმის ქრიალი,
ხარებს შრომის და ერთგულების ადგათ უღელი,
მგონია, მუდამ პატარა ვარ და პაპის გვერდით,
პაატასავით, ჩემს სამშობლოს ლაღეს ვუმღერი!

წყაროს რაკრაკი გულის ძგერას აახმიანებს,
ისევ წარსული მიბრუნდება, ისევ ვმაისობ,
როცა მოხნული მინა აფრქვევს ნოტიო სურნელს,
მგონია, უკვე შემოდგომაც ხვავით აივსო!

კაკლის გრილოში ჩამოვუვლი მოხუც მეზობლებს,
მოვეფერები და შევუქებ ქართველქალობას,
მადლიერებით დამლოცავენ და ავმალღებნი,
როცა ზეციდან მოუხმობენ ჩემთვის წყალობას!

სხვაა სოფელი!..თვითონ გულიც სხვაგვარად ფეთქავს,
სხვანაირია ამ ცხოვრების მძიმე უღელიც,
მაგრამ მიყვარს და სიყვარულსაც უტყვად ვნებდები,
რადგან ეს არის ჩემი სულის ნავსაყუდელი!

დარდო...

დარდო, გულში მოჩვეულო,
როგორ ცდილობ შიშით მკლავდე?!
რა გინდ ზვირთად შემომასკდე,
მაინც შეეძლებ გაგიმკლავდე!

გამეცალე, გზას ნუ მირევ,
ჩემთან, მჩაგვრელს, რა ხელი გაქვს?
ქარი ღრუბელს რომ გადაყრის,
ეგ მუქარაც უკან მიაქვს!

რამდენჯერაც ცრემლი მკერძე,
ღვთის იმედით შევინმინდე,
მითხარ, შენით ვინ მომკვდარა,
მე რომ მართლა შეგიშინდე?

მგონია, სადღაც მიმეჩქარება...

დარდმა და ფიქრმა შემაჭრა ფრთები,
გზა ამიჩქარეს ზურგის ქარებმა,
მეც თავდახრილი მივეყვები უხმოდ,
მგონია, სადღაც მიმეჩქარება...

რა დარჩა უკან? თითქოს არცა რა?!
დღენი მომავლის ფიქრში ჩათავდა
და მაინც, ვიბრძვი მუხლჩაუხრელი,
სანამდის მართლა სული გათავდა!

ვერ ვიახლოვე მწვერვალი, შორი,
ლოდინმაც როგორ ჩუმად დამლია?!
ცრემლისგან მეწვის მჭკნარი ღანვები
და გულში ნასვლის ნაღვერდალია...

ნუთუ მართლა?!

ისევ განყრა ღმერთი ჩვენი,
შინ თუ გარეთ ხმაურია,
უთავბოლო განკითხვების
დიდი აურზაურია!

შიმშილმა და სიდუხჭირემ
ხალხს გონება აურია...
ჩანს, რომ ვიღაც ავისმდომმა
ტკბილში შხამი გაურია!

ქართულის ჩივილი

ვით დღემოკლე პეპელა,
დავფარფატებ ეულად,
ნუ დამძრახავთ, თუ მნახოთ,
მართლა გადარეულად...
რა ვქნა, ისევ მანუხებს
ბედი საქართველოსი,
მე არა ვარ დამთმობი
ამ მთისა და მდელისი;
მაგრამ მტერთან ჭიდილშიც
ძალა გამომეცალა,
ყველა ჭირმა, ვარამმა
სულ ჩემთვის მოიცალა...
ისევ ბოლო არ უჩანს
შულს და დავიდარაბას,
კაცი, ასეთ ყოფაში,
სულს როდემდე გაატანს?!
ნელში ველარ გავსწორდი,
გულშიც სულ განგაშია,
ვერ გავიგეთ, ჩვენი ხსნა,
მხოლოდ ერთობაშია!
როდის ამოვისუნთქავ,
მნუხარებით აღვივსე,
მე თუ არ მეღირსება,
ღმერთო, შვილებს აღირსე!

ერთი დრო ვის შერჩა?

მიყვარხარ!.. რა ვუთხრა სიმორცხვეს?
მე ამის თქმაც მიჭირს მუდამ,
ცხოვრება სულ ერთად გავლიეთ,
მეტი ხომ არც არა მსურდა.

შენ ჩემი სიცოცხლის შვევა ხარ,
მე კი – მზის ამოსვლა შენი!
ჩვენ ერთმანეთის ღრმა ტკივილს,
თუნდ ერთი ამბორით ვშვევლით!

თანდათან მოკლდება ბილიკი,
სიკვდილი თუ გაგვეყრის მხოლოდ,
ვინ იცის, როგორი იქნება
ნატანჯი სიცოცხლის ბოლო?

ჩავა მზე, ზეცა თალხს გაიკრავს,
გატყდება დათქმული ფიცი,
ერთი დრო ვის შერჩა ამქვეყნად
და არც ჩვენ შეგვრჩება, ვიცი!

ჭაპანით მოვლევ

ჭაპანით მოვლევ ჩემ გზასაძნელოს,
მხრებჩამოცლილი სად არ ვედები?!
რა ვქნა, იმდენი მწარე მაგემე,
სანუთროვ, აღარ მეიმედები!

მადლობა უფალს, მისი შენევნით,
სიკეთის მუხლი მაინც მოყვარე,
მრავალი თვალის ვიყავ სამიზნე,
ზოგი მტერი და ზოგიც მოყვარე...

მაგრამ დამშვიდდი, ნუ ბორგავ გულო,
მტერი ბოლმისგან გათანგულია!
გახსოვდეს, სწორედ მაშინ ჩანს იგი,
როცა შენ ირგვლივ სიხარულია!

ისევ დავინეროთ ჯვარი!

მეუღლეს

როცა გამეყრება სული,
როცა ვესტუმრები ზეცას,
მინდა, სიყვარულის ნიშნად,
ისევ თეთრი კაბა მეცვას!

მხოლოდ სიხარული თოვდეს,
შვებით დავფრინავდე ცაში;
წლები არ მახსოვდეს ავად,
ვერცხლად გაჩენილი თმაში.

შენ კი... არ იჩქარო მოსვლა,
ჩემი ნუ გექნება ჯავრი,
იქაც დაგიცდი და მერე...
ისევ დავინეროთ ჯვარი!

გისოვ, უფალო!

როცა ირგვლივ ქაოსია,
რა მამყოფებს მშვიდად?
ნუთუ ჩვენი წინაპარი
ოფლს ამისთვის ღვრიდა?

ლამეს თეთრად ათენებდა,
სასწაულებს ქმნიდა,
მომავალის შენებაზე
თავს მოვალედ თვლიდა!

ზურგს არასდროს უჩვენებდა,
მტერს შიშის ზარს ჰგვრიდა,
ჭირშიც, ღვინშიც, მაღლიანმა,
მძიმე ტვირთი ზიდა!

მამულს უფალს ავედრებდა,
მუხლს მორჩილად ხრიდა,
რადგან მტერი, მუხანათი,
ჩუმად საფლავს თხრიდა.

უფალიც არ აყოვნებდა,
ჯვარს სახავდა ციდან,
სისხლი სისხლზე ინთხეოდა,
მოქნეული ხმლიდან!

მერე, მტერზე მორეული,
ფრთებს ნელ-ნელა შლიდა,
შეჭირვებულ ჟამთა დგომას,
ღვინის ექო ცვლიდა!

კვლავ მშვიდობას ზეიმობდა,
შვილ-მომავალს თვლიდა,
წინაპრების საკადრისად,
ღირსეულებს ზრდიდა!

მე კი, დღეს სხვა ფიქრი მტანჯავს,
სულ ეს დარდი მჭირდა,
ჩემი მინა, საფიცარი,
როგორ დამიმცირდა?!

გთხოვ, უფალო, შემანიე,
ლოცვის მადლი – წმინდა,
ჩემი ხალხის ერთობა და
სიძლიერე მინდა!

კვლავ იმედით ვლოცულობ,
სვეტიცხოვლის ხატებთან,
ლოცვის მადლი, ყოველთვის,
ღვთიურ ძალას მმატებდა;
მაგრამ ვერ ამაშორა
დრო – კრული და ტანჯული,
კვლავ იავარქმნილია
წინაპართა მამული!
კმარა, რაც რომ ენამა,
რაც რომ ცეცხლში უვლია,
ანდა, როგორ გაუძლო,
ბედით რა ტანჯულია?!
უკეთესის ლოდინით
უფსკრულამდე მივედი,
ღმერთო, არ დამიკარგო
შენი რწმენის იმედი!

თუ მაგრად ჩამიკრავ გულში

ნუ მიმზერ ჩამქრალი თვალებით,
წამოვალ, ჰო, სადაც გინდა,
ვერ ხედავ? მაისის თქეშია,
გუშინაც საოცრად წვიმდა.

წამოვალ!.. ხომ გჯერა, ამ გულმა
თავისი საზღვრები იცის,
ბოლომდე ერთგული იქნება
რჩეულთან ნათქვამი ფიცის!

წამოვალ!.. სიცოცხლის ფერებით
სიმშვიდეს მოვუხმობ სულში,
ინვიმოს, წვიმა რას დაგვაკლებს?
თუ მაგრად ჩამიკრავ გულში...

ვტირი!..

ვტირი!.. და ჩემი ცრემლების წყარო,
უნყვეტ ნაკადად მოედინება...
შევგუებვივარ ტიალ სანუთროს,
უხმოდ მოვყვები დროის დინებას.

მტკივა!.. და მარტო ტკივილს კი არა,
უძღურებასაც არ უჩანს ბოლო,
ხვალის განჭვრეტით იმედიც არ ჩანს,
რომ ცოტა გული გადავაყოლო...

მტკივა ყოველი გამოთხოვება,
გაუფერულდა ლალი ცხოვრება,
მაგრამ სულ ბოლო ამოსუნთქვამდე,
ყველა ტკივილი მემახსოვრება.

დეკემბრის სუსხი

მახსოვს ჩემი ადრინი გაზაფხული,
თოვლქვეშ მალვით გარინდული ენძელები,
სიჭაბუკე! დღეს ორმაგად სასურველო,
რა ვქნა, ჩემგან განშორებად მეძნელები!

რა ტკბილი ხარ, რა დარდი და მონატრება,
უფრო მეტად საჭირო და სასურველი;
სად წავიდა, როგორ გაქრა ასე უცებ,
ის ძალა და ის ხალისი საკვირველი?!

უკვე მძლავრობს მადლიანი შემოდგომაც,
თავს მევლება და სიუხვით გულს მიხარებს,
ვერ ვიკადრებ, რომ აუგი დასცდეს ენას,
ვიცი, ისევ ცივ ნიავს არ მომაკარებს!

მაგრამ ზამთარს ვინ დაუშლის კართან მოსვლას?
იმედებსაც, სადღაც, შორეთს მომიფანტავს
და დეკემბრის სუსხიანი სისასტიკე,
თეთრი ფიფქით, თეთრ სამოსელს მომიქარგავს!

ვერასდროს გაგიმეორავ!

ყველაფერს თავის სახელი ჰქვია,
ნაჩუქარ გულზე ხელი მიკარი,
ის გზა, რომელიც ერთად ვიარეთ,
უკვე გამხდარა ნაბილიკარი!

მე ახლა ვგავარ უმთვარო ღამეს,
ალარ მოგელი, აღარსად გექებ,
ამ უიმედო მღუმარებაში,
ვიცი, რომ უკვე ვერაფერს შევძლებ!

შენ იყავ ჩემთვის მთელი სამყარო,
სხვა ყველაფერი იყო მეორე.
თუმც, უშენობის ტკივილი მტანჯავს,
მაინც ვერასდროს გაგიმეორებ!

ერთი კაცის წილ ხომ გავისარჯე?
შენ იცი მხოლოდ ღმერთო, ძლიერო!
მე რაც შევძელი, სიკეთე ვთესე,
არ მითხოვია სამაგიერო.

დიდი წინაპრის კვალში ჩავდექი,
მძიმე უღელი შვებით ვატარე,
ღმერთო, როგორიც აქამდე მოველ,
ბოლომდე ასე ფრენით მატარე!

სიცოცხლე – არაფერია!

ზოგჯერ საზღვრების მიღმაც გადადის,
ბედნიერებას თუ აქვს საზომი,
თუმცა, ვერ უძლებს აღმა დინებას,
მკაცრად ტრიალებს დროის ნამმზომი.

ბედის ვარსკვლავი ისე უღიმის,
ზოგს არაფერი აღარ სწყურია,
ხომ ბედნიერი ჰგონია თავი,
რალაცით მაინც უბედურია.

ზოგს ცოტაც ჰყოფნის ბედის წყალობად,
ზოგისთვის შვება ბევრი ფულია!
მე კი მჯერა, რომ ბედნიერება
ერთგულება და სიყვარულია!

ასე მწამს, მინდა ასე იწამოთ,
უფლის ნაბოძი განა ბევრია?
სანამ ვართ, გული გავუთბოთ ერთუერთს,
თორემ სიცოცხლე არაფერია!

აღდგომა

ვნების კვირაა და კვლავ გლოვობს სხეული,
კვლავ ითმენს ტკივილებს უფალი იესო,
ურწმუნო იუდა მზაკვრობამ ამხილა,
თუმცა, თვით უფლისგან მას არა მიეზლო!

ვერ სძლია ბოროტ სულს, ვერც შურს და სიხარბეს,
ვერცხლი ხომ მუდმივად, მაცდურად ბრჭყვიალებს,
გაჰყიდა! ბოლოს კი სასტიკად ინანა,
როს ჩასწვდა გონებით იესოს იარებს...

ამბობენ, როდესაც ჯვარს აცვეს ვნებული,
უეცრად მზის სხივმა დაჰკარგა ნათელი,
შეიძრა მინა და კედლები გადასკდა,
არსაით ბჟუტავდა თუნდ ერთი სანთელი...

და როცა აღსრულდა, ცას მისწვდა წამიერ,
შვილმკვდარი ღვთის დედის საზარი გოდება!
დღეს ვინც ამ ტკივილებს თავისად განიცდის,
გვახსოვდეს, უფლისგან მარადის ცხონდება!

მის საფლავს კვლავ მოსავს დიდების ნათელი;
ჩვენც, ნიშნად თაყვანის, თავი ძირს დავხაროთ,
ერთმანეთს ნუგეშით ჩავჭიდოთ ხელი და
უფალი იესოს ა ღ დ გ ო მ ა ვახაროთ!

უთქმელი დარდი

მეგონა, სალი კლდე ვიყავი,
არაო! – მითხრეს და მენყინა;
უეცრად, ფეხი რომ დამადგეს,
ვერ შევძელ, სასტიკად მეტკინა.

ტკივილმა სიკვდილი მანატრა,
დავწყველე სიცოცხლის გაჩენა,
არ მიღირს ფეხებქვეშ გათელილს,
ამქვეყნად ტანჯულად დარჩენა...

მიმძიმს და თავს მაინც ვიტყუებ,
გული კი სნეულად აგდია!..
დღეს მივხვდი, ყველაზე სასტიკი,
სწორედ, რომ უთქმელი დარდია!

მე რომ ნავალ...

მე რომ ნავალ, ალბათ ძლიერ დაიდარდებ,
შენი ცრემლი მთელ სხეულზე დამეღვრება,
ვიცი, წარსულს გაიხსენებ დანანებით,
რას გაანყობ, როცა მინა დამეყრება?

გული მკერდში ისე ჩუმად ჩაგემსხვრევა,
არ შეგრჩება თუნდაც ერთი ნატეხარი,
უთქმელ დარდად მოზვავდება უჩემობა,
დამუნჯდები, როგორც მუხა – ნამეხარი.

უჩვეულო განცდებისგან დამძიმდები,
ტკივილი კი ჩაგირაზავს ლხინის კარებს
და დღეები, სიყვარულით ნაფერები,
გაგრიყავს და ახლოს აღარ გაგიკარებს!

მე კი...შენი სიბრალული თან გამყვება,
უნდა შეძლო და ტკივილი მოითმინო,
როცა სანთლით გამინათებ გზასავალზე,
იქნებ, ჩემი ჩუმი ლოცვაც მოისმინო.

თუ არა და... მაშინ ტყუილს მოვიგონებ,
რომ როგორმე ამოგყარო გულის დარდი,
უნდა გითხრა, რაც აქამდე შევინახე,
უნდა გითხრა, რომ არასდროს არ მიყვარდი!

ყური უგდეთ

ყური უგდეთ, სამრეკლოდან,
კვლავ განგაშის რეკავს ზარი,
ვატყობ, მასაც ჩვეულ ხმაში
გასჩენია უცხო ბზარი?!

ენგურს გაღმა ტკივილია,
ისევ მღვრიე მოდის წყალი,
უარესის მოლოდინში,
ვერ მოვხუჭე მშვიდად თვალი.

თითქოს, ჭირი არ გვკმაროდა,
მოგვიმრავლდა უცხოს კვალი,
გულს, სამშობლოს სატკივართ
გასჩენია ცეცხლის ალი...

დროა! ერთურთს შევეხიდოთ,
სიკეთისთვის მივცეთ მხარი,
კვლავ საფიჯგნი არ გავხადოთ
ჩვენი მინა – ნაოხარი!

დედა

იები მოსულან, როგორ ვერ შევნიშნე?!
ჩუმად მილიმოდნენ გუშინ,
ისევ ტკივილები გამიახლეს,
ხსოვნად შერჩენილი გულში.
თავბრუდახვეული, სურნელს დავენაფე,
ასე რად ვამსგავსებ დედას?
მგონია, მის სულშიც მარტია და
ისევ გაზაფხულად ფეთქავს.
წლები წარსულიდან მომიბრუნეს,
იებს, გულში ჩაკრულს, ვხედავ;
სანამ ვარ – გაზაფხულად იყვავილებს,
სანამ ვარ – სულ იცოცხლებს დ ე დ ა!

რა ვერაგია სასონარკვეთა,
ჩემთვის სასჯელი ეცოტავება!
რამდენჯერ სცადა აბობოქრება,
რომ სიკვდილისთვის მხარი აება.

ჩაბნელებული დილის ლაჟვარდი,
ბევრჯერ აღარც კი შევარდისფერდა,
მაგრამ იმედი რომ მქონდა ხვალის,
გულიც ამიტომ მრავალს ითმენდა.

მაინც არ მესმის, რად მემუქრება,
ჰგონია, თითქოს ცოდვით ქვაც იწვის,
მე მხოლოდ ბედის ვარსკვლავის მჯერა
და რას მიპირებს, მხოლოდ მან იცის!

სიყვარულით ნათქვამი

ნუ დამითვლი დალილ შუბლზე ნაოჭებს,
ნუ ჩამხედავ ღონემიხდილ თვალებში,
ვიცი, გული გეტკინება უთუოდ,
დაიდარდებ, ნლებს რომ ვერსად გავეშვი.

თუმც სიცოცხლე არ ყოფილა მარტივი,
ვერ შეგვაკრთო ამ ცხოვრების სიმძიმემ,
სიყვარული, ჩვენს გულებში ნაწრთობი,
ცაზე, ახლა, ვარსკვლავებად ციმციმებს!

დღეს, დახუნძლულ უბე-კალთას შევხარით,
ამ სიმდიდრეს ქვეყნად რა შეედრება?
თვით უფალს კი, ამ სიკეთის შემოქმედს,
არ მოვაკლოთ ჩვენი ლოცვა-ვედრება.

სანამ შევძლებთ, სანამ მუხლი აიტანს,
ერთად შევხვდეთ სხივშეპარულ ალიონს
და რაც დაგვრჩა ღვთისნაბოძი დღეები,
ერთმანეთის მოფერებით გავლიოთ!

ღმერთო დამიფარე!

მე ჩემი გაჩენის დღეს ვეხოტბები,
ბედი ბედნიერი დამანათლა
და რაც გულში მქონდა საოცნებო,
ყველა მოლოდინმა გაამართლა.

უფლის შემწეობის იმედი მაქვს,
ჩემი მხრების ტვირთი შეგებით ვზიდო,
მინდა მოძმისთვისაც გავისარჯო
და მას გასაჭირში შევეხიდო.

მხოლოდ სიკეთისთვის დავიღლები,
ჩემი სიალალე კვლავ დამიცავს,
ღმერთო, დამიფარე იმ განცდისგან,
ფუჭად ვამძიმებდე დედამინას!

ბევრჯერ სასონარკვეთით,
ცხარე ცრემლი დავღვარე,
მტერო, გულდათაღსულო,
ავი თვალი მაკმარე!

ბედისწერაც მანვალებს,
ხან ისე და ხან ასე,
მე რომ წავალ იმ ქვეყნად,
ჩემს სამარეს ავაგებს...

შენ კი ცოდვებს რას უზამ,
რად იკიდებ ლოდებად?
იცი? შენი სამარე
მხოლოდ შენ გელოდება!

რა დროს ასაკია ახლა?!

გარეთ სურნელია მიწის,
მზის სხივს აედევნა ნუში;
ახლა შემეყვარდი თითქოს,
გრძნობა გამიხელდა გულში!

როგორ თვითნებობს და ანცობს,
მე არ მეკითხება არას,
მტკიცედ ჩამისახლდა სულში,
შვებით მიათმაგებს ძალას!

თითქმის დამავინყდა ყველა,
დარდი თუ რამ იყო გულში,
ისევ დამიბრუნა ის დრო,
როცა კეკლუცობდა ნუში!

მოდი, ჩამეხუტე ჩემო,
რა დროს ასაკია ახლა?
სანამ სიყვარული მძლავრობს,
ჩვენ არ გვემუქრება დალლა!

მოძღვარო!

მოძღვარო, მანიშნე გზა, საით წავიდე?
სიცოცხლეს გავედრებ, შეშლილს და ცოდვიანს,
მე მიმიძიბს, შენს მხრებზე ჩემიც რომ იტვირთე,
რამდენი შევცოდე და არც კი მცოდნია!

მასწავლე ტკივილის ბოლომდე დათმენა,
ჩემს ყოველ ნაბიჯზე სინანულს განვიცდი,
მომეცი უფლება, რომ ბევრჯერ გაგენდო,
გაიღე წყალობა, თორემ დრო არ იცდის!

მჯერა, რომ მომისმენ და გულის სატკივარს,
მეც სანთელს ვუამბობ, შენს თვალწინ ანთებულს,
მარტო ჩემს თავს არა, სამშობლოს გავედრებ,
ქვეყანას გავედრებ, ტანჯულს და წამებულს!

ღარღმა გამტეხა ღამისამ

ღარღმა, გამტეხმა ღამისამ,
თავისად გამითავისა,
არც მკლავს, არც ნუგეშს იმეტებს
და არც სიმშვიდე მაღირსა...
მუხთაღს რამდენჯერ დავუსხლტი,
ღხინშიაც ვერ დავემალე,
ჭირში კი კირქვად მაქცია,
თუმცა რაოდენ ვენვაღე?!
მივხვდი, რა ხვედრიც ყოფილა,
აღარ მაშინებს სავალი,
უნდა მხარდამხარ გავლიოთ
ნუთისოფელი ფრთამალი.

გთხოვთ, მომიტევეთ...

გთხოვთ, მომიტევეთ, რომ კვლავ მეტონდეს უფლის იმედი,
უიმედობით კაცთა მოდგმა განწირულია!
ადამს და ევას, ურჩობისთვის, ბევრი მიეზლოთ,
გვახსოვდეს, უფლის მორჩილება, სუფთა გულია!

სიყვარულსა და სინმინდეში ვერ ჰპოვებს ადგილს,
ვისაც სინდისი გამქრალი აქვს ცოდვების გამო,
ვერ გამართლდება და სამსჯავროც სასტიკად დასჯის,
თუ თავის ბრიყვულ შეცოდებას არასდროს ნანობს.

ვაპატიებთ და ჩვენც უთუოდ გვეპატიება,
ლოცვა-ვედრებით ქრისტეს სახელს მოვუხმით ხშირად,
ჩადენილ ცოდვებს სინანული თუ განგვაშორებს,
თორემ სიურჩე დაგვიჯდება ძალიან ძვირად.

არავის ვმოძღვრავ, განა მე კი ცოდვილი არ ვარ?
თუმც, სიყვარული უფლისადმი, გულში მინთია,
გთხოვთ მომიტევეთ, დაჩოქილი შენდობას ვითხოვ,
თქვენდამი ლოცვა მეც არასდროს არ დამითმია!

სიყვარული ღმერთია!

ამ ქვეყნად, ოდესმე თუ გიყვარდა,
სიცოცხლე თუნდ ამად ღირდა!
დადიხარ ლალი და ბედნიერი,
რომ ერთხელ ეს სენი გჭირდა.

იცი, სიყვარული ღმერთია და
სუსტივით აჩოქებს ყველას,
ზვავევით მონაგრევს გულის კედლებს,
ბობოქარ ზღვასავით ღელავს!

რას ჰქვია სიცოცხლის შემოდგომა?
მზე ათბობს სულ მუდამ ერთი!
როდესაც სიგიჟემდე გიყვარს და
როდესაც უსასრულოდ ეტრფი...

სად გაჩერდება წამი?

ბედნიერი ვარ, როცა
ვიცი, რომ ჩემზე ზრუნავს,
ერთი ვინამე მხოლოდ:
გულს გულის სითბო კურნავს!

დრო არ იცდის და ... გარბის,
ისარი ოხვრით ბრუნავს,
სად გაჩერდება წამი?
ო, შიში როგორ მთრგუნავს?!

მაცდურის გზაზე

მაცდურის გზაზე შემდგარი,
მრუდე საქმისა მქმნელია,
რაკი სახელი ნახდება,
მისგან კარგს აღარ ელიან.
კაცი, ცოლისა ღალატით,
ფეხქვეშად გასაგებია,
ხიდი, წამებით გადგმული,
ხელახლა გასადგმელია!
ცოლი, ქმრისაგან ნათმობი,
ქარს გაყოლილი მტვერია,
ენა აქვს ბასრი მახვილი,
გულჯავრის ამომყრელია,
მაგრამ გულს, განაზარავსა,
ვეღარაითა შველიან,
იავადებს და მოკვდება,
სიცოცხლე მისი ძნელია!
ნეტა იმ ვაჟკაცს, რომელიც
ჭკუითა ღონიერია,
ცოლი კი – უზის დედოფლად
თავის კაცობის ფერია;
გულს არ მოუკლავს ღალატით,
სხვა საფიქრალიც ბევრია,
დიდ სიყვარულთან შებმასა,
ან რას გაბედავს მტერია?

ვისაც სამშობლო უყვარს!

ყური არსად ნაუყრუო,
ფხიზლად უნდა იყოს თვალი,
შენს მინაზე საბატონოდ
არ დაუშვა უცხო კვალი!

თუნდაც ეჭვი გქონდეს მხოლოდ,
მოიმარჯვო უნდა ხმალი,
სამშობლოსთვის თავგანწირვით,
მოიხადო შენი ვალი!

დაამარცხებ უეჭველად,
თუ მკლავი გაქვს მართლა მალი!
ქვეყნად მადლით და დიდებით
არ იქნება შენი ცალი!

მაინც შევქაჯე!

გულის ბზარებს არ ჩავყურებ მტირალი,
ვარდნაფენი გზები როდი მივლია?
მოზღვავებულ ტკივილს ბევრჯერ ვეომე,
ღვთის შეწევნით, მალე გადაუვლია.

მტერო, ისევ სიბოროტე გნადია?
არც ეცადო, ჩემი გული გათელო!
რა გინდ ბევრი განსაცდელი მომკერძო,
მაინც შევძლებ, იარები ვამთელო!

რა დააბერებს დედასა?

ხალხურ მოტივზე

რა ტკბილად მოსასმენია,
შვილს რომ უქებენ დედასა,
სიხარულის წილ, თვალთაგან,
ცრემლნი იწყებენ დენასა;
სიამისაგან აღვსილი,
გული უმატებს ძგერასა,
ღვთისადმი სამადლობელი,
უმაღვე სწყდება ენასა.
ავის მსურველიც დალოცავს,
ალაღად იტყვის ნეტასა,
მფარველობას და სიკეთეს,
ისიც კი შესთხოვს ზენასა.
ფრთებია შვილის კარგობა,
რა სჯობს ამაყად ფრენასა?!
ოჯახის ფუძე-კერძას,
რომ არ მოაკლებს ღხენასა.
რწმენით და გვარიშვილობით,
ემორჩილება ზენასა,
სიტყვას უხამს და უკადრისს,
არ ათქმევინებს ენასა;
მოკეთეს ზურგს გაუმაგრებს,
მტერს მტრულად დასცემს ბნედასა,
ასეთი შვილის შემყურეს,
რა დააბერებს დედასა?!

სიცოცხლე აღარ მეიმედება

ველარ ვიყურებ გულის ტკივილებს,
ნუთუ ოდესმე დამიამდება?
მაგრამ ცოტა მაქვს დრო საამისოდ,
მოცდაშიც ბევრი დაგვიანდება!
ყოველი წამი მიმეჩქარება,
თვალსაწიერზე სუსტი შუქია,
შემომამშველე ხელი ბოლომდე,
ცხოვრებ ახლა ისე მუქია!
წარსულში დარჩა ავიც და კარგიც,
ყველაფერს ბინდის ფერი ედება
და ხვალისათვის, ასე ნანატრი,
სიცოცხლეს აღარ მეიმედება...

ეს ღრუბლებიც გადაივლის,
გაზაფხული მოვა მალე,
კვლავ მზის ამბორს შევაგებებ,
ზამთრისაგან დაღლილ თვალებს.
მოედება ხავერდები,
ყინვისაგან დამზრალ მთა-ველს,
ამოხეთქავს ყოჩივარდა,
არ დატოვებს მინის მტკაველს.
მე კი დარდი უშენობის,
ვიცი, ისევ გამანწვალებს,
ნეტავ, შვებას რა მოუტანს
ცრემლებისგან დაცლილ თვალებს?

დედის გარეშე

გზადაგზა ვკრიფე მოსათუთებით
დედის ცრემლები – იის კონებად,
ვინ ჩამომართმევს ლამაზ თაიგულს,
ან გულში ვინლა ჩამეკონება?

დრომ ვერ განკურნა ჩემი იარა,
იას დაჰყვება დედის სურნელი,
გაზაფხულიდან გაზაფხულამდე
მანამებს დარდი განუკურნელი.

თითქოს დაბნელდა მთელი სამყარო,
ნეტავი იმას, ვინც ტკივილს სძლია,
როგორ არ მინდა სიკვდილი, მაგრამ
დედის გარეშეც არ შემოძლია!

საშობაო

ღვთის მადლი გამეფებულა,
დედად მოიქცა ქალწული!
ისმის სამყაროს კიდემდე
გალობა – ცამდე ასული!
სიხარული და დიდება,
გულში ვერ ჩაიტიესო,
როცა განგებით ბეთლემში
იშვა უფალი იესო...
ბრწყინვალეებს ცაზე ვარსკვლავი,
ღვთის სადიდებელს მღერიან
და მახარობელს შობისას,
ყველა ოჯახში ელიან.
ღმერთო, დალოცე ქვეყანა,
შენი იმედით გვაცხოვრე,
ცოცხალი ადღეგრძელე და
მიცვალებული აცხონე!
პური და ღვინო არსობის,
ალარ გვაკმარო მცირედი,
გულში ჩირაღდნად აგვინთე
შენი შენევნის იმედი!

ახლაც მიყვარს!

თითქოს, ახლაც აისია სხივჩამდგარი,
ცას უხდება ანთებული ნარინჯები
და მეც მივდევი ამ ცხოვრების ლაბირინთებს
ჩემებური, ღირსეული ნაბიჯებით.

სიყმანვილე როგორ უცებ გაიპარა?!
წლები მიდის უჩვეულო დადინჯებით,
რომ ვეცადო დროის უკან დაბრუნებას,
ვიცი, მხოლოდ, სულ ამაოდ გავირჯები.

მოვუფრთხილდეთ ერთმანეთის სულს და სიტბოს,
გულს ნუ ვატკენთ მძიმე ფეხის დაბიჯებით,
თორემ მერე სინანული გვიანია,
როცა ღვთისგან საკადრისად დავისჯებით!

მიხარია, ჩემს გზასავალს რომ ვამშვენებ,
შეუმცდარი, მოზომილი ნაბიჯებით;
მე ხომ გული ერთი გულით შევიგრძენ და
ახლაც მიყვარს ძველებური გაგიჟებით!

მხოლოდ შენ!

მხოლოდ შენ მაცოცხლებ,
ცის კიდით კიდემდე!
შენს მკლავზე ვნებივრობ,
ინათებს ვიდრემდე...
სინანულს ვერ ვმაღავ,
წლებს რიდით მივხედე,
მინდა, რომ გულის კარს
კვლავ თრთოლვით მიღებდე!
მაგ მზიან თვალებში
მეც ხარბად გიმზერდე,
მათბობდე ალერსით,
შენს გვერდით ვილხენდე;
ჩემს გულისნადებსაც
უსიტყვოდ იგებდე
და თავბრუდახვევით
ხმას ველარ ვიღებდე...
ვერ გავძლებ უშენოდ,
ვიცოცხლებ ვიდრემდე,
მინდა, რომ იმედით,
ვსუნთქავდე იმ დღემდე!

მადლობა უფალს, ქალად დამბადა!

მე სიყვარულის გზებით ვიარე,
ჩემს გულში მყუდრო დავუდე ბინა
და რა უღელიც გავწიე დღემდე,
ამ სიყვარულმა შემაძლებინა.

მადლობა უფალს, ქალად დამბადა,
არ მომკლებია შენვენა მისი,
მადლი უხვადმყო, როცა გამხადა,
ჩემი შვილების დედობის ღირსი.

განა სიმდიდრე მიმაჩნდა შვებად?
მხოლოდ ამ განძის ვიყავ ტრფიალი!
დაღმართი ისე შემომეპარა,
ვერ შევამჩნიე დროთა ტრიალი.

სიკეთით მოვდეგ დიდ გზასაძნელოს,
სულ ჩემკენ იყო ბედის სასწორი,
თუმცა ქალი ვარ, მაინც ვიყავი
საქმით ვაჟკაცის ტოლი და სწორი!

გმადლობ, უფალო, ამ ღირსებისთვის,
რომ მე ვარ ცოლი, დედა, ბებია,
შენი შენვენით, ყველაზე რთული
ნაბიჯიც კი არ გამჭირვებია!

ამ აღმაფრენით მივალ ბოლომდე,
უხვად ბარტყობენ ჩემი მტრედები,
აქ რომ ასეთი ლალი ვარ შენით,
საიქიოშიც მეიმედები!

სამყაროს სიავით მენვება სხეული,
დღედაღამ ფიქრისგან გული მაქვს სხეული,
ბობოქრობს, მჩაგრავს და მიმათრევს გრძნეული,
ძნელია, ამ ომში გამოჩნდე რჩეული.
დაუკითხავად რად მსტუმრობს წყეული?
მაშინებს ტკივილი – გულს სამტროდ წვეული,
თუმც არ ვარ წუნუნს და გოდებას ჩვეული,
წინაპრის კვალს მივდევ, გულზე მაქვს მჩნეული,
ხმელი წიფელივით განვიცდი ეული,
მომავლის ფიქრებით სულ გადარეული...

ისეთ სიცოცხლეს რა ვუთხარ?

ისეთ სიცოცხლეს რა ვუთხარ,
უღირსის გერქვას სახელი,
სჯობს სადღაც გადაიკარგო,
არავინ გყავდეს მნახველი.

უფალს რა პირით შეჰკადრებ,
თავის ხსნასა და შველასა?
არ გაპატიებს ცოდვილო,
სხვაზე თვალისა ჭერასა!

არვის შერჩება ლალატი
უფლისა ათის მცნებისა!
ჯოჯობეთს მოეკითხება
თვისივე შეცოდებისა!

ისევ ვპილს

ჩემი სულის ტკბილო ჩანგო,
შენ რომ მყავხარ, რარიგ ვხარობ!
ერთხელ მაინც რად არ მკითხავ,
ვინ ხარ... ანდა ვინა ვარო?

ვინ ვარ? – ვინ და დედაშენი,
ვინაც გშობა და გაგზარდა,
ვისაც არაფერი სწამდა,
შენი სიყვარულის გარდა!

ვინ ვარ? – შენზე მლოცველი ვარ,
იმედით რომ დილას ვხვდები,
მონინებით თავდახრილი,
უფალს შენს თავს ვევედრები!

ვინ ხარ? – ჩემი სიცოცხლე ხარ,
ჩემი ფიქრი და ოცნება, –
ქვეყნად ჩემთვის მოვლენილი
სიმდიდრე და საოცრება!

ვინ ხარ? – ჩემი იმედი ხარ,
სიცოცხლეს რომ მილამაზებ
და მგონია, ამ იმედით
მთელი საუკუნე გავძლებ!

სატრფიალო ხალხურ მოტივზე

მოვდივარ, მომიჩქარია,
თითქოს მამდევენ მთანო,
სხვა ყველა დამვინყებია,
შენკენ მიჭირავს თვალიო.
რად დამეკარგე აგრერიგ,
ვერსად მაგიჭერ კვალიო,
იქნებდა გიჯობს მიხილო,
შენი სურვილით მკვდარიო?
გიპოვი! გულში ჩაგიკრავ,
ნუ მეჩვენები მფრთხალიო,
გაკოცებ, შენცა მაკოცე,
არ დაგრჩეს ჩემი ვალიო!
თორემა, სასიკვდილოდა,
მზადა აქვს გიჟას ხმალიო,
იცოდე, ჩემი სიკვდილი
იქნება შენი ბრალიო!

ვერ დავემალე

ბევრი ვერიდე, ვეომე,
ვერ დავემალე ჭირს,
ბოროტი შემომჩვევია, –
მოსურნე მრუდე გზის.
არადა, გულკეთილობის,
სულ სიავადე მჭირს,
ენაც გულს ემორჩილება,
არავის უთხრის ძირს!
ყველა ჩემისად მეგულვის,
თუნდ იყოს უცხო მხრის,
მტერიც გულში მყავს საფრთხილოდ,
არ ვარ ამმღვრევი წყლის!
ბრალი მას, ორპირობითა
ვინც თავზე იხვევს ჭირს,
სიმართლითა და სუფევით,
უფალი ტახტზე ზის.
ჭკუა-გონება აჯობებს,
ბასრი მჭრელივით ჭრის,
არ ვდარდობ, ვილაც უგუნურს,
თუ ჩემი ჯავრი სჭირს!

ვერ გაკატიუბ!

შემომილამდა! ჩემს ფანჯრებთან უკვე ბინდია,
ვგრძნობ, ცრემლიანი გარიჟრაჟიც მოკვლას მიპირებს,
გამახსენდები, როცა ჩემი იყავი მხოლოდ
და ეს ტკივილი ამ გაყოფილ გულს ამიტირებს.

ვერ გავერკვიე, სად ვეძებო ხსნა და იმედი,
უარყოფილი სამარემდე ფეხით მივედი,
ველარ გკატიობ, ჩემს წილ სითბოს, ჩემს წილ სიყვარულს,
გულის სიუხვით სხვას რომ ურცხვად უნანილებდი.

მე ვიცი, ჩემი გაბზარული გულის ამბავი,
ვერ დაადგება ძველებურად გზასამშვიდობოს,
იქნებ ერთხელაც ისე მწარედ ამტკივდეს მკერდში,
რომ სამუდამოდ დაგტოვო და დაგემშვიდობო!

მიყვარდი, სამყარო სულ ჩემი მეგონა,
თურმე აღმაფრენა მუდმივი როდია?!
დღეს, გული საბრალო, გგლოვობს და მოგტირის,
ის ახლა პატარა, უმწეო ლოდია.
ასეთი ტკივილი სიცოცხლეს მიმოკლებს,
ასეთი განცდები არასდროს მქონია,
თუმცა, დამიჯერე, მე მაინც მოგელი,
კარებს შემომიხსნი – კვლავ ასე მგონია!
მჯეროდა, სიცოცხლე სულ გრძნობით იჩქეფდა
და უღლის სიმძიმე არც დამიკვნესია,
აღარ ვარ! არ ვიცი რამე თუ მიშველის,
სიცოცხლე სიკვდილზე უარესია!

ცოტაც და...

ცოტაც და... თვითონ ნამოვალ,
რისთვის დამადგი თვალი?
რად გამიმეტე უფალო,
რად ამიმღვრიე წყალი?
ჩემს გულშიც შემოიხედე,
მტკივა, ძალიან მტკივა,
მკლავს ნაადრევი ზამთარი,
საბედისწეროდ მცოცხალი?
გამოადარებ? რას ფიქრობ?
თუმცა ამაოდ გელი,
შენი იმედი მქონდა
და შენც აიღე ხელი!

სიცოცხლეად უზენაესი

გადამისროლა ბევრჯერ უფსკრულში,
დარდი ათასგზის შემომეყარა,
ბედთან ჭიდილში მამაცად ჩაბმულს,
უკვე ჭაღარაც შემომეპარა.
არ მწყდება გული, მე ჩემი ვპოვე,
სიცოცხლე მარჯვე ხელით გავძენე,
ბედის ვარსკვლავის უხვი წყალობით,
გზად რაც კი შემხვდა, ფეხით გავლენე.
სიყვარულისთვის ნათქვამი ლოცვა,
კვლავ ძველებური განცდით ჩამესმის,
ერთგულეობა ჩემთვის მთავარი,
თვით სიცოცხლეზეც უზენაესი!

სატრფიალო

შავყურებ ზეცას, ღრუბლიანს,
როდის ჩამაითოვს მთაზედა;
იქნება ჩემსა ქალასა,
თოლი შავასწრო ბანზედა.
ვერსაით ვპოვე, ძებნაში
ავდი-ჩავდივარ გზაზედა,
რა ვქნა, იმაზე ძვირფასი
არვინ მყავ ქვეყანაზედა!
აღარ შაჰყურებს სარკმელსა,
ჩემი ფანდურის ხმაზედა,
ნეტაი, რისთვის მემალვის,
ანდა გამინყრა რაზედა?
ვაი, თუ გადამიყორა -
თოლი უჭირავს სხვაზედა,
ეგეთ სიცოცხლეს მიჯობის
თავი არ მებას მხარზედა!
ქალავ, თუ გამაიდარებ,
მეც დღემზიანის დარი ვარ,
გულს თუ ურჩობით მამიკლავ,
ეგეთ ცოცხალი? – მკვდარი ვარ!

გული მაინც გულობს!

თავბრუ დამხვიეს წლებმა,
მიჭირს!.. ო, როგორ მიჭირს?!
ალარც მკლავში მაქვს ძალა
და ალარც მუხლი მიჭრის...
დაუკითხავად მოდის,
რაც მე არასდროს მინდა,
უნდა მადინოს, ვიცი,
ცრემლი – ბროლივით წმინდა.
ასე სცოდნია, თურმე,
ცხოვრების ორომტრიალს,
დარდიც თავისით მთელავს,
ველარ ვიშორებ ტიალს.
გული კი... მაინც გულობს,
სიტყვას რას ვკადრებ, უხამს?
კვლავ ძველებურად ანცობს,
კვლავ ძველებურად უყვარს!

წმინდაო გიორგი!

წმინდაო გიორგი, ლაშქარში გაგვიძიებ,
დიდგორი არ კმარა მარტო!
კვლავ გვიჭირს, დაგღალეთ ხვეწნით და მუდარით,
მამულის ერთობას ვნატრობთ.

შეხედე, მოიდრკა ჯალათის მახვილი,
ნალვენთი სანთელის დარად,
ბორბალი ვერაფერს დაგაკლებს, მხედარო,
თუნდ სისხლი ანთხიო ღვარად.

დაგვლოცე! – ამ ლოცვას ღვთიური ძალა აქვს,
ჩვენ შენი ხსენებაც გვშველის,
ჩემს ტანჯულ სამშობლოს სწორედ მაგ სახელის
ტაძართა სიუხვე შეგნის!

დაგვლოცე! – ბევრს არ გთხოვთ, ბოროტი დათრგუნე,
გვაბრწყინე ღვთიური ნათლით,
თავს გიკრავთ, ქედს გიხრით,
მუხლს გიყრით მორჩილად,
შენი ძლიერების მადლით!

ვერ გაპატიე!

მაშინებს მკაცრი ჟამთასვლის ექო,
მიჭირს ცისკარზე გამოღვიძება,
ამემღვრა სული და ღონემიხდილს,
ვიცი, სიმშვიდე არ მელირსება!

შემეჭრა ფრთები, როგორ ვიფრინო,
დრო აღმაფრენის სადღა მენვევა?
ვგრძნობ, რომ ხვალისთვის შემონახული,
ყველა იმედი დაილენება!

გამეყო გული, რადგან ტკივილი
ამ ზღვრულ სივრცეში ვერ ჩავატიე,
მიყვარდი!.. მაგრამ აღარ მიყვარხარ,
რა ვქნა?.. ლაღატი ვერ გაპატიე!

ჩემი ჭირნათმენი გულით,
ისევ ნირუცვლელი დავალ,
იქაც მიერთგულებს, ვიცი,
როცა ამ ქვეყნიდან წავალ.
გულო – დაღარულო დარდით,
გულო – მშიშარავ და მფრთხალო,
ნულარ გამიმეტებ, ისევ
თეთრი ლამეები ვთვალო.
ბევრი სიხარული გველის,
ბევრიც ეკლიანი გზები,
მე კი... მოგიფრთხილდე მინდა,
ჩემი ერთგული რომ რჩები!

შენგან ნაჩუქარ სიცოცლეს
ვერ მოვუფრთხლდი, უფალო!
ათასი მქონდა მიზეზი,
რომელი ერთი მოვთვალო?
სამაგიეროდ, ამაყი
დგას ჩემი წინამორბედი,
მის მსგავსად, მეც ხომ ამ ქვეყნად
სიკეთისათვის მოვედი!
ყველას ვწყალობდი გულუხვად,
დღეს კი სიცოცხლის ბინდი ვარ,
იმ ქვეყნად წელგამართული
და ვალმოხდილი მივდივარ!
შენ გესმის ჩემი ავ-კარგის,
შენ გარდა ვის მივუთვალო?
შენ, ჩემო მესაიდუმლევ
და დიდო ჭირისუფალო!

როცა თვალით დამანახე ცა და მიწა,
იმ წამიდან მათ სიყვარულს ვერ ვთმობ,
ამაყი და მადლიერი გეფერები
ყველაფრისთვის, რაც მიბოძე ღმერთო.

ბედნიერი, ყოველ დილით, სამადლობელს,
ჩუმიად, კრძალვით, ჩაგჩურჩულებ ყურში,
ბენვის ხიდიც უვნებელად გამატარე,
რომ სიკეთის თესლი ვთესო ხნულში!

მაგრძნობინე, რომ სხივი ხარ მზის და მთვარის,
უკვდავების შუქ-ნათელიც გამკობს,
ყური უგდე, როცა შენ წინ მოწინებით,
გული ლოცვა-სავედრებელს ამბობს!

შემეშველე, ქვას აღმართში ნუ დამანევ,
მიმსუბუქე ჩემი მხრების ტვირთი,
უხილავი, შენი ძალა დამანახე,
დამაჯერე, რომ არ არის მითი!

შეგიგრძენი, როცა გზები მომეკვეთა,
იქვე რწმენის ნაპერწკალი გენტო;
მუდამ მჯერა, არასოდეს მიმატოვებ,
მხოლოდ შენი იმედი მაქვს, ღ მ ე რ თ ო!

ბედი – მაინც ბედია!

ბევრჯერ ფეხქვეშ გამოთელა
ბედის ჩარხის ტრიალმა,
შვებით ამომესუნთქა,
არ მაცალა ტიალმა!
როგორ აღარ ვენვალე,
არ გამიჩნდა საშველი,
ახლა მისი წყალობა
არ მინდა და არც ველი!
თუმცა, მაინც აუგის
თქმაც ვერ გამიბედიდა,
რაც არ უნდა ენამო,
ბედი... მაინც ბედია!

მე ქართველი ვარ!

მტერო, როდემდე უნდა გითმინო,
ნუ ფიქრობ, მნახო დამარცხებული!
ვერ ეღირსება შენი თვალები,
მინას მიხილოს დანარცხებული!

არ დაივიწყო, მე ქართველი ვარ,
გამორჩეული ჩემი ღირსებით,
საქართველოსთვის მოვკვდები, მაგრამ
რომ დამაჩოქო? – ვერ ეღირსები!

იმ ლამეს განმეშორა დედა

სადღაც ძაღლის ყმუილს უწყრებიან,
სადღაც კივილია ქოტის,
ღამე წყვილია, საზარელი,
შიშიც თავისთავად მოდის.

ზეცას შავი ჩადრი გადაუკრავს,
ირგვლივ ველარავის ვხედავ,
გრძნობაც უცნაური დამეუფლა,
რა სურს ბედისწერას, ნეტავ?

რა მჭირს, რა ფიქრები მომეძალა,
ველარ ვუმკლავდები განცდებს!
სულში უსაშველო ტკივილია,
ნეტავ უარესი ამცდეს.

...

ეს ღამე გულში მაქვს სამუდამოდ,
თითქოს ახლაც ცხადად ვხედავ...
ამ ღამეს აღესრულა უფლის ნება...
ამ ღამეს განმეშორა დედა!

სამშობლოს ბედი

როგორ მანუხებს გატანჯული სამშობლოს ბედი,
ხვალის იმედი დამენურა ანმყოს შემყურეს,
ნეტავი რა გვჭირს, ქართველებო? სირცხვილი ჩვენი,
ერთმანეთს ასე სიძულვილის თვალით შევყურებთ?!

მტერს, ჩასაფრებულს, წყალს რად ვუსხამთ წისქვილის ქვაზე?
დროა, შემოვკრათ ძველებურად განგაშის ზარებს!
თორემ უფსკრული სიღრმისაკენ ჩუმად გვიტყუებს,
ასე სცოდნია ძმათა შორის გაჩენილ ბზარებს!

მე კი, ისე ვარ ამ დარდისგან ღონემიხდილი,
იქნება ძველმა იარებმაც თავი იჩინოს,
ცელგამოსმული ბალახივით მიწაზე ვგდივარ
და ცას შევყურებ, რომ იმედი გადამირჩინოს.

მე მოვალე ვარ!

მე მოვალე ვარ – უნდა ვიცოცხლო,
გარდაცვალების არ მაქვს უფლება,
სანამ სანუთრო განაჩენს მამცნობს
და უძღურება დამეუფლება!

მე მოვალე ვარ – უნდა ვიღვანო,
მუხლი ჩავხარო – არ მაქვს უფლება,
წელგამართული შევხვდე დასასრულს
და ვპოვო სულის თავისუფლება!

დები ზარანდიების ხსოვნას

მზევ, ღრუბელი მოიშორე,
შენი დარდიც გაამხილე,
თუკი მართლა ცხრათვალა ხარ,
ერთი მაინც გაახილე,
თორემ ჩადრი წამოისხა,
მინამ ცრემლით დანამულმა,
გლოვის ფარდა ჩამოუშვა
დედამ – შვილებდაკარგულმა...
ანუგეშე შავოსანი,
აქ ინათებ თუ შორს წახვალ,
ის იმედით შემოგყურებს,
შენ უფალთან ახლოსა ხარ!

გარდაცვლილი დედამიშვილის ხსოვნას

რა ვქნა, ბედისწერამ დაგვაშორა,
შენთვის მლოცველი ვარ მუდამ,
მიტხარ გული როგორ დავამშვიდო,
როცა შენთან ყოფნა უნდა?
ყოველ ტკივილიან გახსენებას
სულის იარები ახლავს,
ჩემო იმედო და მწუხარებავ,
ჩემთვის ცოცხალი ხარ ახლაც!
მუდამ უსაშველოდ მენატრები,
შენს სულს ავედევნე ცამდე,
ქვეყნად რა ძლიერი ვიქნებოდი,
დღეს რომ ისევ გვერდით მყავდე?!

ნუ გამიმეტავ უფალო!

ნუ გამიმეტებ, უფალო, –
ჯერ ბოლო დღისთვის ცოდო ვარ!
გუშინ ენა რომ ამოვთქვი
მე ის პატარა გოგო ვარ.
ნუ გამინყრები, განცდისგან
იქნება გულიც მენვოდეს,
მე ხომ არასდროს მინდოდა,
თუ უნებლიეთ შევცოდე.
რადგანაც ნუთისოფელში
უსამართლობა ბევრია,
უკუღმართობის თმენაში
სიბრაზეც შემომერია...
მაგრამ თავს არვის ვამეტებ,
ერთი პატარა ლანდი ვარ,
ბედის წყალობის ლოდინით
და შენი რწმენით დავდივარ!

დრომ მოიტანა დროის სიმცირე

დრომ მოიტანა დროის სიმცირე,
ერთმანეთისთვის აღარ გვცალია,
დავშორდით მშობლებს, და-ძმებს, მეგობრებს,
ამ განშორებას ვნანობთ ძალიან.

ეს იძულება, აუტანელი,
ბრალია მხოლოდ ტანჯული ყოფის,
როგორმე სული გადავირჩინოთ,
წავშალოთ ზღვარი ყოფნა-არყოფნის.

უღიმღამოა ახლა სანუთრო,
გადასხვაფერდა ირგვლივ ყოველი
და გონზე დროზე თუ არ მოვეგეთ,
უკეთესობას ნულარ მოველით!

იყო დრო, როცა მიზანსწრაფულებს,
გზა ტაძრისაკენ მართლა მიგვყავდა,
დღეს კი... უფალი იცით, რატომ გვსჯის?
რომ ერთმანეთი გადაგვიყვარდა!

შვილგვადარი დედის მოლოდინი

დამესიზმრე, კიდევ ერთხელ დამესიზმრე,
თორემ უკვე დარდისაგან ვკვდები.
არასოდეს დაბრუნდები, ვიცი, მაგრამ
დედა ვარ და მაინც გელოდები!

გზები ასე მკაცრად როგორ დაგვიშორდა?!
გლოვობს ჩემი სული, განაწირი.
დედის ცრემლი არასოდეს გაიკვირვო,
შვილის ბედზე გულჩაკლული ვტირი...

ამ ყოფაში ჩემს სიცოცხლეს რა ფასი აქვს,
ეს თვალები შენ რომ ვერსად გხედავს?
რა მწარეა ბედისწერის განაჩენი,
შვილი უღვთოდ გამოსტაცოს დედას...

გამშორდი და თან წამართვი ყველაფერი,
გაიყოლე ჩემი გულის სითბო;
ჩემს ფესვებზე ამოზრდილი ნორჩი ყლორტი,
ცისკენ სავალს მიიოლებ თითქოს.

სხვა ნუგეშად მეტი რაღა დამრჩენია?
უფალს ახლა შენს სულს ვევედრები,
დამესიზმრე, უფრო ხშირად დამესიზმრე,
დედა ვარ და... მუდამ გელოდები!

წინაპართა საზღაპზა

დავდივარ რიდიტ, ფეხაკრეფიტ, ჩუმად, ჩურჩულიტ,
სულის სიმძიმე იქნებ გულსაც მკვლელად ეკვეთოს,
ცრემლიან თვალებს აქეთ-იქიტ ვაცეცებ ხარბად,
მინდა, ნაცნობი მზერა ისევ შემომეფეთოს.

რა სიმშვიდეა?! შემოდგომის ფოთოლი – უხვი,
ყველა სულდგმულის ნაფეხურებს გულდაგულ მალავს
და ამ სიჩუმის სხვანაირი იდუმალება,
გულის სიღრმეში ბოროტულად მიტევს და მზარავს.

ვეძებ... ყურს ვუგდებ... საკუთარი ფეხის ხმაც მაკრთობს,
აქ სამუდამოდ გაბატონდა ცრემლი და სევდა
და ის თვალეხი შემომყურებს ყოველი მხრიდან,
ღრმა ბავშვობაში სიტბოთი რომ უხვად მავსებდა.

მინდა ხმამალა გადავძახო, არ შემწევეს ძალა,
გული გამისკდეს განცდისაგან, რა ადვილია?!
ჩემთვის ყველაზე სათუთი და ყველაზე წმინდა,
ეს სიმყუდროვე, ეს მინა და ეს ადგილია!

არ მინდა ფეხი მოვიცვალო, ვდგავარ მდუმარედ,
კვლავ მილიმიან მშობლები და პაპა-ბებია,
დღეს კიდევ ერთხელ მივხვდი, თურმე მათი ალერსი
რა ძლიერ მინდა და რა ძლიერ მომნატრებია...

ცრემლიტ ვასველებ, თითოეულს ვეამბორები
და აღარ მინდა სხვა სიმწარე ოდესმე ვნახო,
წინაპართ გულზე დადებუღი საფლავის ქვა ვარ,
რომ ხსოვნა მათი სამუდამოდ შემოვინახო!

შიში

გადავავორე წლები წამებით,
რა ეკლიანი გზანვრილი შემხვდა?!
ახლა ბორკილიც გადამიჭირეს,
უცხო სიმძიმე ვიგრძენი ფეხთა...

შევფიქრიანდი! უკვე დრო დადგა,
ვხედავ, საეჭვოდ აჩქარდა მაჯაც
და შიში მტანჯავს ბოლო გასროლის,
წუთისოფელმა რომ მომისაჯა.

ის გაზაფხული არასდროს მოვა

ის გაზაფხული არასდროს მოვა,
ერთად რომ ვკრეფდით ლურჯთვალა იებს,
არ მოვა, რადგან არ სურს გიხილოს,
რადგან იმ ცოდვებს ვერ გაპატიებს...

თუ უფლის ნებით კიდევ ერთნი ვართ,
ბედისწერასთან ჭიდილი არ მსურს,
ჩემს გულში უკვე გამოიდარა,
შენ კი... რას ეტყვი სევდიან წარსულს?

შვილებო, ნუ მინყენთ, ეხლა ამ ხასიათზე ვარ

თუ ოდეს ფიქრი დამეღევა, მაშინ... აღარ ვარ!
აღბათ, დრო დგება განწირული მინას ჩამქოლოთ,
მჯერა, ტკივილით მიმაცილებთ ბოლო კარამდე,
ოღონდ კი ცრემლი სინანულის არ ჩამაყოლოთ!

არ გამაგონოთ შემზარავი მოთქმა-გოდება,
მე გულნაკლული არ მივდივარ ამა სოფლიდან,
მოკეთისათვის იმდენი მაქვს მადლი ნათესი,
რომ შესანდობარს შემანევენ ყველა სუფრიდან!

მადლობა უფალს, რომ გულსავსემ გავლიე დღენი,
ახლა ასეთი მშვიდი როს ვარ, ნუ გაიოცებთ,
ჩამოითვალა! სხვა გზა არ მაქვს, ვნებდები უხმოდ,
აქ თქვენთვის ვიყავ...იქედანაც თქვენზე ვილოცებ!

ტანჯულო ჩემო ქვეყანავ!

ტანჯულო, ჩემო ქვეყანავ!
იავარქმნილო ბევრჯერა,
სანამ თვალით არ ვიხილე,
მანამდე არც კი მეჯერა...

მზით ნათამამებ გულმკერდზე
სიკვდილმა გადაგიარა,
მინა რომ ფერფლად გაყრია,
ეგ არის ჩემი იარა!

თავზარდაცემულს დარდი მღრღნის,
შენი ტკივილი მალონებს,
ისევ იმედით შევყურებ,
გადაშავებულ მთა-გორებს.

ვიცი, მაინც არ გატყდები
და კვლავ სილადეს მარგუნებ,
მე კი მარჩენალს, სიღრმიდან
გულდაგულ ამოვაბრუნებ!

მოვხნავ, მოვთესავ, მოვიმკი,
ბედელს ავივსებ პირამდე,
მტერს, ავი თვალით მომზირალს,
სიკვდილსაც გავუპირადებ!

მონატრებულ მემოზრებს

უსასრულო ლაბირინთში,
დავიფანტეთ თითქმის ყველა,
ხან წვიმაა სევდიანი,
ხანაც დარობს ცისარტყელა.

გალმა ნაპირს, შორს და უცხოს,
სინანულის თვალით ვუმზერ,
მენატრები, მეგობარო,
როგორ მომდებიხარ გულზე?!

ჩვენს ერთობას და სიყვარულს
ეს სიშორე არ უხდება,
ისევ მინდა ძველებურად
შენი თბილი ჩახუტება!

...და ტკივილი მონატრების,
გულმა თუ ვერ მოიშორა,
მხოლოდ დროა დამნაშავე,
ჩვენ მან დაგვამორიშორა!

ხალხურ მოტივზე

„ფარას უმწყემსოდ მავალსა,
შესჭამს ტურა და მგელიო“, –
რაც ეს გავიგე, მას შემდეგ
ტურა-მგლის მოსვლას ველიო.

ღმერთმა დამწყევლა საბრალო,
დარდი შამყარა ძნელიო,
ავად მყავს ჩემი პატრონი,
დღედღეზე სიკვდილს ველიო.

მარტოდ დარჩენილს, ქვრივ-ოხერს,
ვინ შამაშველოს ხელიო,
ვინ გამოჩნდება საჩემოდ,
ნუგეშად, მადლის მქმნელიო?

ღმერთო, რად ამითვალწუნე,
დღე რად მამიჭერ გრძელიო,
მე მაინც შენს გზას ვესწრაფი,
ოდეს შამხვდები ქველიო!

მეზობელს

ჩემო ლხენავ და იმედო,
სხივო ჩემო თვალისავ,
შენ რომ მყავხარ, კვალი არ ჩანს
ბოროტის და ავისა.

გუშაგი ხარ უღალატო,
ჩემი ღია კარისა,
შენი შიშით რას დამაკლებს
მტერი – უცხო მხარისა?

შუქო, გზის მანათებლო,
სხივნათელო მთვარისა,
უფალს ვმადლობ სიკეთისთვის,
მე რომ შენგან მალირსა!

ნუ მეტყვი!

ნუ მეტყვი, რომ შეგაშინა ჭალარამ,
ნუ მეტყვი, რომ გავლილია გზები,
თორემ გული ამომკანრეს ფიქრებმა,
დარდისაგან ნაადრევად ვკვდები.

ჯერ შორსაა შემოდგომის ნისლეები,
მხოლოდ დარებს ველოდები მზიანს,
წლებს თუ ისევ შევაგებებთ სიყვარულს,
ვერასოდეს მოგვაყენებს ზიანს!

უჩემობა გეტკინება, ვიცე
და ტკივილით შეგეჭრება მხარი,
ერთმანეთის რომ არ მოგვკლას დარდმა,
ნეტავ ერთად გავიხუროთ კარი..

ფული

ფული – ძალა საკვირველი,
კაცს რომ გადააგვარებს!
სულ ერთ ჯამში ათანაბრებს
„იმგვარებს“ და „ამგვარებს“.

ვისთვის ტანჯვად მოვლენილი,
ვისთვის ბამბად ჩხრიალებს,
თვით ცოდვილი დედამინა
მის გარშემო ტრიალებს!

ხელის ქუჩყი – სასურველი,
ყველა საქმეს აგვარებს,
კაცი თავის კაცობაში
მკაცრ გამოცდას აბარებს...

არ მნამს ძმობა და ერთობა
ფულის შოვნით ნაფიცი,
რადგან ფული ვერ იქნება
სიყვარულის სამტკიცი!

კვლავ წარსულიდან ვუხმობ იმ დღეებს,
როცა ვიყავი ლალი და მშვიდი,
არ მანუხებდა ანმყოზე ფიქრი
და უსასრულოდ ცრემლებს არ ვღვრიდი.

მეგონა, ვიყავ მართლა ძლიერი,
ფრთებს არწივივით თამამად ვშლიდი,
რას ვიფიქრებდი, თუკი ოდესმე
ლონემიდილი ფარ-ხმალს დავყრიდი?!

მეუცხოვება მთელი სამყარო,
ზეცა შემკრთალა თალხით და ბინდით,
გადანისლული თვალსანიერთ
მივყვები აღმართს, ოხვრით და რიდით.

რა არ გადამხდა, სად არ ვენამე,
მტერს, გაცხადებულს, მოკეთედ ვთვლიდი,
უფლის დიდების სანუკვარ გზებზე,
ბოროტი სულის ნაკვალევს ვშლიდი!

ჩასაფრებულო, ბედის მწერალო,
მივხვდი,ყოფილხარ ყალბი და ფლიდი,
მე რომ მეგონა, წელში გავსწორდი,
თურმე შენ ჩუმად ჩემს საფლავს თხრიდი...

თავის დაღწევას ვეცადე

თავბრუდამხვევმა ფიქრებმა,
მძიმედ შემახეს ხელი,
ძილი გამიკრთეს შიშებმა,
კარგს აღარაფერს ველი...
დამდევენ, ხან თოკს მიჭერენ,
უფსკრულშიც მიკრეს ხელი,
ხან ცეცხლის აღში მახვევენ,
გულიც აღარ მაქვს მთელი.
თავის დაღწევას ვეცადე,
საქმე გამხდარა ძნელი,
სულ თვალწინ ჩამომირბინა,
რაც მწარე ვნახე ძველი.
აღარც კი მახსოვს ოდესმე,
თუ ვიყავ ბედნიერი,
მიჯობს ასეთსა სიცოცხლეს,
სამარე მქონდეს ბნელი!..

დედის იმედი
ხალხურ მოტივზე

შენ, ჩემო ლხენავ გულისა,
ლალო არნივო მთისაო!
ისეთი შვილი გაგზარდე,
გულის ხეთქვა ხარ მტრისაო!
ბევრჯერ შაგყრია პირისპირ,
თითქოს ძალაში გცდისაო,
ვერას დაგაკლებს ავთვალი,
მუხლი გაგიხდა მგლისაო!
თან დაგდევეს უხვი სიკეთე
სხვისთვისა მადლის ქმნისაო,
გვერდით დაგყვება უფალი,
ის აგარიდებს ჭირსაო!
ფარად გაქვს დედის ლოცვანი
და მადლი ქრისტეს ჯვრისაო,
ღმერთმა იმედი გვიცოცხლოს
მე და შენ – ერთურთისაო!

ღალატი

იცოდე, შეგნიშნე ღალატი,
თითქოსდა არ ვიმჩნევ არაფერს,
არც დარდით მოვიკლავ გულსა და
არ დანას ვიშიშვლებ, დანაფერს.

ნუ ფიქრობ, ჩემ იქით სავალზე
სულ ია, ვარდები ჰფენია,
მიდიხარ? – მე ხელს არ შეგიშლი,
რადგანაც სურვილი შენია!

დრო მოვა, ინანებ ჩადენილს,
ძველ ბილიკს კვლავ ძებნას დაუნყებ,
ჩამჭრელი კითხვებით დაგლლიან
და ყველას სიმართლეს აუნყებ.

მეც გეტყვი, მტანჯველმა ფიქრებმა
უშენოდ რომ დამიმართოვეს,
არსად არ წავსულვარ, გელოდი,
იქ ვდგავარ, სადაც შენ დამტოვე.

შენ, შვილო ჩემო!

შენ, შვილო ჩემო, ხომ არა გიჭირს,
რა უჩვეულოდ დარდიანს გხედავ?
ნეტავ რად მიკრავ გულში მალიმალ,
რას ფიქრობ, მგონი, მიგიხვდა დედა...

ბუნების კანონს ვერავინ შეცვლის,
განაჩენს ადგენს თავად უფალი,
მშობელი უნდა ნავიდეს მუდამ
და შვილი ჰყავდეს ჭირისუფალი.

თითქოს არც მჯერა, შენ აღარა ხარ
პატარა, მინას რომ არც კი აჩნდი,
რადგან ჩვენს შორის ზღვარი ის დარჩა,
რაც მაშინ იყო, როდესაც გაჩნდი.

თურმე რა დიდი გაზრდილხარ, შვილო,
დღეს სხვანაირად შეგავლე თვალი
და მიხარია, რომ შენ წინაშე,
გადაუხდელი არ მრჩება ვალი.

მეც ბედნიერი ნავალ იმ ქვეყნად,
დრო უჩემობის ტკივილს შეგაჩვენეს,
შენ უნდა ჩადგე წინაპრის კვალში,
შენი შვილების იმედად დარჩე.

დარდით და ცრემლით ნუ გამაცვილებ,
ნუ შემობრალებ ნლებით მოცველილს,
შენც დამიბერდე ნეტავი თეთრად,
იქაც ვიქნები შენზე მლოცველი!

მეც ერთი ნამით შემოვიარე

წლებმა ძალუმად ჩამჭიდეს ხელი,
უნდა დავნებდე, რა გაეწყობა?
ხომ წამებაა წუთისოფელი,
მაინც ტკბილია და არ მეთმობა.
ჩამთავრდა ბრძოლა, ჩავაგე ხმალი,
ვემშვიდობები მტანჯველ იარებს,
წუთი კი არა, წამი ყოფილა,
მეც ერთი ნამით შემოვიარე!

არ გაიკვიროვ!

დღეს, მინდა ვიყო პირმცინარე, ლურჯი ღიღილო,
სად წახველ ჩემო უდარდებლო, ტკბილო ღიმილო?

წარსულმა მწველი სიყვარულის გზებით იარა,
ბოლოს კი მაინც გამიჩინა გულში იარა...

ახლა მოგტირი, უშენობა მხოლოდ სენია,
რაც კი ფიქრები მომიზავადა, მარტო შენია!

სად გაიხიზნე, ანდა შენი სად გაქრა კვალი?
მე მაინც გელი და სულ გზისკენ მიჭირავს თვალი.

შენ კი თუ სადმე შემოგხვდება ლურჯი ღიღილო,
არ გაიკვიროვ, რომ ჩემსავით შემოგღიმილოს!

„ძანო, კახელნო“

„ძანო, კახელნო, ნამდვილ ქართველნო“,
მამულიშვილნო ზვიადი გულით,
შრომას ჩვეულნო, გამორჩეულნო
ერთურთზე ზრუნვით და სიყვარულით.

ვაზია თქვენი საგალობელი,
აქ სიყვარული სხვაგვარად მეფობს!
აუღებელი ლხინის სუფრიდან
ზეცას აყრუებს სიმღერის ექო!

ისმის „ნინწყარო“, „ანაგურელო“,
ღელავს ხავერდი იშვიათ ხმაში,
მოსჩქეფს სიცოცხლე თავანწყვეტილი,
მზის სხივებჩამდგარ, ღონიერ რქაში!

ვენახს შვილივით, ერთგულად უვლით,
ქვეყნად ბადალი თითქმის არა გყავთ,
ქვევრ-მარანს ავსებს თვალუნვდენელი,
ღვთისგან ნაკურთხი ზვრების ბარაქა!

მტერი ათასგზის ეცადა ძლევას,
აფერუმ თქვენს ჯიშს, რომ არ დანებდით,
უფლისკენ რწმენის გზას გიკვალავდათ
იყალთო, გრემი და ალავერდი!

თქვენია მთები, ლურჯი ქალები,
ზვრები, მინდვრები, პურის ველები,
აქ სიყვარული ზეობს მამულის,
თავგანწირვით და გამრჯე ხელებით!

ბედმა გარგუნათ ძღვნად საოცრება,
მინა – სიუხვის დამბადებელი,
თქვენც სადღეგრძელო უხვად შეგესვათ,
ჩვენი მამულის სადიდებელი!

რაც იქნება, იქნება

ეს დღეც, გუშინდელ დღესავით,
კვლავ წარსულს მიემატება,
ასე წვეთ-წვეთად სიცოცხლე,
უკუნეთს მიემართება.

ჭაღარა შემომიმრავლეს,
ხვალინდელ დღეზე ფიქრებმა,
ნუ სტირი გულო – ტანჯულო,
ჰო, რაც იქნება, იქნება!

ლამის გამტეხი – ჯიუტობს ფიქრი,
ცოცხალ კაცს დარდი რას დაელევა?!
ზოგჯერ ცხოვრება მეხივით გრგვინავს,
ზოგჯერ კი ელავს ცისარტყელებად.

თუ გაჯიუტდა ბედის ბორბალი,
სასონარკვეთა ბევრჯერ გეწვევა,
თავს რომ დაუხრი, ის მძიმე ლოდიც,
მართლა აღმართში წამოგეწვევა...

სიცოცხლე მაინც ერთი წამია,
არ დაიმჩნიო გულს შიშის კვალი,
უფლის დიდებით და სიყვარულით,
ეცადე, შეხსნა სამოთხის კარი!

ქართველო!

ქართველო, ნაჭირმაგარო,
ვაგლახ, სულ იყავ მტრიანი,
მაგრამ უფალი თან გდევდა,
ჭირისა თანაზიარი.

მისი შეწვევით ლაღობდი,
სამშობლო მოგცა მზიანი,
მთა-ბარი ზურმუხტნაფენი,
ველ-მინდორ ბარაქიანი.

შთამომავალი გაკუთვნა,
ზრდილი და არწივფრთიანი.
მოშულლე დარდით მოგიკლა,
დაჯაბნა შავი დღიანი.

გამრჯე მარჯვენა გიკურთხა,
მახვილი ბასრი, ფხიანი
და გამარჯვების სიმღერა,
მქუხარე, მრავალხმიანი...

ღმერთმა ქნას, ის დღე გათენდეს,
დე, თუნდაც იყოს გვიანი,
დედა-სამშობლი გვაღირსა,
ბედნიერი და მთლიანი!

ღარიბი როცა ტირის...

რა ქნას? არ ძალუძს ატანა,
კაცს – თავსდატეხილ ქირის,
გულჩათხრობილი, უმწეო,
თავის ბედ-იღბალს ტირის.

განა ბევრი სურს საბრალოს?
მთხოვნელი არის მცირის,
არცა ზეობა სწადია,
არც მძებნელია ძვირის...

ცას წვდება ექო გოდების,
ქვეყნისა განაწირის,
მდიდარს სიცილი ჰგონია,
ღარიბი როცა ტირის...

ვაი, სიკვდილო!

ვაი, როგორ შეგვეჩვიე სიკვდილო,
კიდევ ერთი სიმი ჩამწყდა სულში,
გსაყვედურობ, რადგან მოძმე მომიკალ,
მერამდენედ დამიმიზნე გულში?!

რა სასტიკი, რა ვერაგი ყოფილხარ,
სიცოცხლეზეც ჩავიქნიე ხელი,
შიშით ისე დამიმძიმდა სხეული,
რომ შენ იქით აღარაფერს ველი.

მაინც რა ხარ, სიბრალული არ იცი,
ათანაბრებ ყველას – ცრუს და მართალს,
კიდევ კარგი, რომ არავინ არ იცის,
საბოლოოდ როდის აჰყრი ფარ-ხმალს...

ჰოი, სიცოცხლო!

ჰოი, სიცოცხლო, ტკბილ-მწარე სიზმარო,
რა სასურველი ხარ, რა მალე თ ა ვ დ ე ბ ი?!
ოლონდ ნუ გამწირავ, ძაძებს ნუ ჩამაცმევ
და ყველა სიკეთის ვიქნები თ ა ვ დ ე ბ ი!

ვიცი, რომ ერთხელაც გულს მართლა აიყრი,
ცოტა ხნით ხომ მაინც ჩაგიგდე ხ ე ლ ა დ ა,
ცისკრის ჟამს მოსული მზის ჩასვლას ჩაჰყვები
და შესანდობრისთვის სავსეა ხ ე ლ ა დ ა...

მჭირდები! ვერ დაგთმობ, მინდა რომ ვუმზერდე,
თუ როგორ ლაღობენ ღუღუნა ხ უ ნ დ ე ბ ი,
მაგრამ დაღლილ გულს სულ შიში აწვალეხს,
მოკლე დღის რომ ხარ და მალე ხ უ ნ დ ე ბ ი!

აკაცია

ექსპრომტი

თითქოს თეთრად დაათოვა,
სურნელებით თავბრუს მახვევს,
როცა სიო ეფერება,
როცა ქარი ტოტებს არხევს.
თავს იწონებს, მედიდურობს,
გულმაგარი აკაცია,
როგორ შეენის გზებს და ქუჩებს –
ვინც მას მოჭრის... რა კაცია?

დედა

რა უსაშველოდ მომნატრებია,
ჩემი ბავშვობის ტკბილი საუფლო,
კედლებსაც ესმით გულის ძახილი,
აქ გარდასულზე ცრემლით ვსაუბრობთ.

მშობლიურ კერას მონატრებული,
ხელის კანკალით ვეხები კარებს,
დედა, აქა ხარ? – ჩუმად ვკითხულობ,
ვეძებ სითბოთი ავსებულ თვალებს...

ისევ მგონია, კალთაში ვზივარ,
დედის უბეში ხელს ვაფათურებ,
რასაც შევხედავ, ყველგან შევიგრძნობ
მის ნაფეხურებს და ნათითურებს.

კედლიდან მიმზერს ბოლო სურათი,
თვალებში ნაზი სხივი ციალებს,
მართლა აქ არის, რადგან ოთახში
დედის სურნელი ისევ ტრიალებს!

ახლა ვბრაზდები ჩემს სიცვლექეზე,
ვერ ვლაღატობდი ბავშვურ სურვილებს
და გული მწყდება, დედის ალერსი
ბოლომდე რომ ვერ მოვისურვილე...

სანამ გვერდით გყავთ, მიხედეთ დედას,
სანამ მის სითბოს ბედი გარგუნებთ!
ხშირად ჩახედეთ მზიან თვალებში,
თორემ დროს უკან ვერ დააბრუნებთ!

სატრფიალო

ქალავ, პირბაგემზიანო,
გულს წამეკიდე ალადა?
მიჯობდა, შენი შამყურე
დავრჩომილიყავ ცალადა!
ნეტაი რისთვის გამხადე
ქვეყნისა შასაბრალადა?
განა საკინძე ჩაგისენ?!
სიყვარული მაქვს ბრალადა!
იქნებ და... ისევ გიხილო,
ჩამამიქროლო ქარადა...
თვალი შაგავლო შორიდან,
დარდის გულგასაყარადა.
შენ რომ არ მაისურვილო,
მე რას გავხდები ძალადა?
ნეტავ, რად გადაგეყარე,
სწორედ ეგა მაქვს ჯავრადა...

ვზივარ და წარსულზე ვფიქრობ,
წლები გაფრენილან შორს.
ისევ სიჭაბუკე მიხმობს,
ისევ ის დღეები სჯობს!
როგორ დაგვენათოდა გუშინ,
ჩვენი სიყვარულის მზე,
ბევრი მოგონება დაგვრჩა,
ბევრიც - ბედნიერი დღე...
მაგრამ მომავლისაც მჯერა,
მართვე ლაღად გამლის ფრთებს
ჩვენ კი მეტი რაღა გვინდა,
ლოცვა შევევედროთ ღმერთს!

...

სულში შემოდგომა დადგა,
ახლაც სიჭაბუკე გვიხმობს,
თმაში გაგვრევია თეთრი,
ვერც რა მოვასწარით თითქოს...

300 არაგველის სომხას

კრწანისის ველზე დაცემულ გმირებს,
საარაგვოში დღესაც ელიან;
თვალსანიერზე გაქრა იმედი,
ლოდინიც როგორ დამქანცველია?!

ან ეს იარა, განუკურნელი,
მოგვიშუშდება ნეტავი როდის?
რამდენმა წყალმა ჩამოიარა,
არაგვი ისევ მწუხარე მოდის!

მოაქვს ნაღველი, დარდი, გოდება,
საჯიხვევებზეც მწუხრის ნისლია,
ომში წასულებს მთებზეც გლოვობენ,
თავსაბურავებს აღარ იცლიან.

მტერთან შეკრულთა ღალატმა დასცათ,
ცამდე აღზევდნენ სისხლისმსმელები,
კრწანისმა ცრემლით ჩაიკრა გულში,
სამშობლოს გმირი არაგველები.

მას შემდეგ სიო ნანას ლიღინებს,
გმირთა სულების დგას მაისობა,
ყაყაჩოები აფერადებენ,
სისხლით გაჟღენთილ მარადისობას...

ეპიგრანტის გულისთქმა

მამულო ჩემო, სიცოცხლე ჩემო,
შენზე ზრუნვაა ჩემი მიზანი,
ნუ მიწყენ, თუკი შენთვის მლოცველი,
დღეს უცხო ქვეყნის გავხდი ხიზანი.

ვერ გავუმკლავდი დუხჭირ ცხოვრებას,
ამ განშორებას სულ მოსთქვამს გული,
უშენოდ მიჭირს, რა გაძლებაა,
დღედაღამ ფიქრით გავტანჯე სული.

ვისწავლე, ტკივილს როგორ გავუძლო,
ბევრმა გრიგალმა გადამიარა,
სიმარტოვეში ნაფიქრ-ნანატრი,
შემომეჩვია მტანჯველ იარად.

მონატრებასაც ცრემლებით ვთოკავ,
გულში ჩაგეკრა, როგორ მწაღია?!
შენ ხარ ყველაზე უძვირფასესი,
რაც კი ამ ქვეყნად რამ მაბაღია!

ჩვენი შეხვედრის იმედით ვცოცხლობ,
გული შენთვის ძგერს, მინდა იცოდე,
ბედნიერი ვარ, შენ რომ გიჭირდა,
მე შევების ხელი გამოგიწოდე!

ჩემი წლებიც გაზაფხულია

ატმის ყვავილებს, რტოებს მიღმა მკერდგაღელილებს,
ნიაფი აცლის სურნელებას და ირგვლივ ფანტავს,
თითქოსდა ზეცა საპატარძლოდ გამონყობილა,
მინა კი ახალ მწვანე ფარჩას, ხალისით ართავს.

უკვე მერცხლებიც შეეხიზნენ სახლის აივნებს,
სხვა სინაზეა გაზაფხულის ფერთა გამაში.
გული, მშფოთვარე, საგულეში ველარ ეტევა,
ბავშვივით მინდა, აღმა-დაღმა, სერზე თამაში!

აღტაცებული მიბრუნდება ჩემი ხმის ექო,
ვერ ვითმენ, რადგან მკერდში ახლაც ლალი გულია...
ო, გაზაფხულო, შენ რომ გხედავ ასე მჩქეფარეს,
მგონია, ისევ ჩემი წლებიც გაზაფხულია...

მომხვეი ხელი

მოდი, მომხვეი ხელი,
ისევ გელი და გნატრობ,
გულში კვლავ ღვივის ცეცხლი,
უკვე ველარ ვძლებ მარტო.

შენი იმედი მქონდა,
სადღაც, ჩამოგრჩი გზაში,
ახლა მიგიხვდი მხოლოდ,
როგორ გიყვარდი მაშინ.

დღეს კი ლოდინი მტანჯავს,
მწველი ფიქრების თოვა,
დარდებს გაჰყვება გული,
მერე... სიბერეც მოვა...

სანამ არ არის გვიან,
სანამ გნატრობ და გელი,
ვიდრე სიბერე მოვა,
მოდი, მომხვეი ხელი!

მე რომ სიმდიდრე მქონოდა

მე რომ სიმდიდრე მქონოდა,
ძმას აღარ გავეყრებოდი;
იმ ერთი გოჯი სამკალის
სურვილსაც გავეცლებოდი.
ახ, სიღარიბეც ტიალო,
კაცს რომ გონებას აურევ
და სიყვარულის ემბაზში
შხამს წვეთ-წვეთობით გაურევ.
არ იშლი, წესი – წესია,
შორით ყოფნა სჯობს ძმისაო
და მერე ნახეთ ერთობა,
ორი, ნაქები ყმისაო.

უშენობის იარა

დავთმე ყველა ოცნება და
დარდმაც გადაიარა,
მაგრამ ტკივილს არ მიყუჩებს
უშენობის იარა.
კვლავ იმედი ჩამესახა,
მერცხლის ხმა რომ გაისმა,
იქნებ ისევ შეგვახვედროს,
ვარდით სავსე მაისმა.
გულს შევასხამ ოცნების ფრთებს,
შენკენ გამოფრინდება
და მზის სხივი ოქროსფერი,
ისევ ამობრწყინდება.
გათენდება ბედნიერი
დილა – ნაოცნებარი,
სიყვარულზე ამღერდება
ფიქრი – ღამის მთევარი.

მოდის ისევ გავიხსენოთ

გაიღვიძეს ენძელებმა,
კვლავ მეჯლისი გამართეს,
შეესივნენ ჩემი სოფლის
აღმართებს და დაღმართებს,
ყორივარდაც ისევ სტუმრობს
მზით მოჩითულ მთა-გორებს,
მე კი დარდად შემომანვა,
წლებს – გარდასულს მაგონებს.
ამიშალეს საღერღელი,
არ იციან დანდობა;
მოდის, ისევ გავიხსენოთ
ჩვენი ახალგაზრდობა!

გაზაფხულმა დაათოვა
ატმებსა და ალუჩებს,
ქარი ურჩი, გაშლილ ფურცლებს,
აყრის სახლებს და ქუჩებს.
წვიმს და... წვიმა სუსხიანი,
ყველა სულდგმულს ამუნჯებს.
მთებზე თოვლის ნარჩენები,
გზად ნიაღვრებს აურჩებს.
მზე კი მაინც, მადლით სავსე,
ცას სილურჯეს აურჩევს,
რადგან მარტის სიგიჟმაჟე,
ყველა ტკივილს ა ყ უ ჩ ე ბ ს !

მეუღლეს

...და კიდევ ერთი გაზაფხული შემოგაფრინდა,
სიცოცხლეჩამდგარ რტოებად და დამსკდარ კვირტებად;
დღეს რომ ლამაზი დღე იქნება, გპირდება ამას,
ხვალ უკეთესი გაზაფხულის მოსვლას გპირდება.

წელი წელს მისდევს, შეუმჩნეველად გარბის სიცოცხლე,
თითქოს ბევრია, გულში მაინც გვეცოტავება,
მაგრამ ყველაზე უმთავრესი სწორედ ის არის,
სიცოცხლეშივე შევძლოთ სულის გაუკვდავება.

უფლის წინაშე მოწინებით მუდამ ვლოცულობ,
გზა – დარჩენილი, ამაყად და კაცურად გველოს,
თუ ერთმანეთის სიყვარული საგზლად გვექნება,
მეტი რაღაა ამ ცხოვრების ეშხი და გემო?!

ცხოვრება რისკია! სიცოცხლაც რისკია!
სულს გინვავს სიკვდილის მუქარის სიცხოვლე,
თუ გინდა სამოთხემ კარები გაგილოს,
ამ ქვეყნად ცოდვების გარეშე იცხოვრე.

გიყვარდეს მოძმე და შეიცან მოკეთე,
ეცადე, ბოროტი სიკეთით დაძლიო.
ვინ იცის, განგება რა ვარსკვლავს გპირდება
და გარჯის სანაცვლოდ რა ბედი გარგუნოს...

დრო მეფეა

მტრობამ ლამის დააქციოს ქვეყანა,
ალარ ფასობს ჭეშარიტი სიმართლე,
ირგვლივ ისე აირია სამყარო,
გვირაბს იქით დაიკარგა სინათლე.
რა მადლი აქვს განამებულ სიცოცხლეს?
მოსთქვამს ყველა, თავის ბედზე გამწყრალი;
ხვალინდელზე მწარედ ხელჩაქნეული,
მძიმე შრომით, თითქმის, წელში გამწყდარი.
დრო მეფეა! – ჩვენი ყოფის მდევარი,
ვერ აიტანს სიყალბეს და სიურჩეს,
გაირკვევა მტყუანი თუ მართალი
და ყველაფერს თავის ადგილს მიუჩენს!

ჩემი ბალის ყვავილი ხარ, ნაფერები,
სურნელებით იქნებ თავბრუც დამახვიო,
შეგეჩვევი, ვიცი, მერე ველარ გავძლებ,
ნუ გამწირავ, ტრფობის ცეცხლში გამახვიო.

მე კი მაშინ ჩაგისხუტებ მღელვარებით,
როცა გული მაისობს და ვარდი ვარდობს,
როცა სიო, ნაზ ფოთოლთა შარიშურით,
ჩემს ბალჩაში საამებლად დანავარდობს.

მოდი ახლო, გამაგონე სუნთქვა შენი,
განთიადზე ბულბულივით მიგალობე,
თუ ჩემი ხარ, არაფერს გთხოვ, მხოლოდ ერთი,
გრძნობით სავსე, შორი კოცნა მიწყალობე!

დედას

თითქოს სამყარომაც ბინდი გადაიკრა,
ზარი ჩაჩუმდა და სული გაირინდა,
ეგ შენი სიცოცხლე, ჩემგან ნაფერები,
ვერც კი გავიაზრე, ისე გამიფრინდა.
ასეთ განშორებას როგორ შევეგუო,
გული დარდმა ლამის უფსკრულს ჩაიტანა;
რარიგ მაკლია და როგორ მენატრება,
შენი ალერსი და ტკბილი იავნანა?!
ბევრი გაზაფხული მოვა სევდიანი,
ლურჯი იებით და ნაზი ენძელებით,
მიძიმს დავიოკო ცრემლი სინანულის,
რადგან სამზეოდან წასვლად მეძნელები...

დასაბამიდან დასასრულამდე რა მოკლე გზაა?!
მართლა წუთია ეს ტიალი წუთისოფელი,
თავად სიცოცხლეს მხოლოდ ერთი ამოსუნთქვაა,
მეც სანუგეშოს განგებისგან არც რას მოველი.
არ მინდა ფუჭად ჩაიაროს თუნდ ერთმა წამმაც,
მსურს კვალი ჩემი, ბობოქარი, ნათლად დააჩნდეს
და არ ვაპირებ ჩავიმუხლო, სანამდის შევძლებ,
თუნდაც ცხოვრება უზრუნველი უხვად გამაჩნდეს...
ბოლოს კი, როცა დამიდგება განკითხვის ჟამი,
სიკეთე, ჩემგან გაღებული, ვიცი იმძლავრებს
და სიცოცხლეში ანთებული წმინდა ლამპარი,
იქ, სამუდამო სასუფეველს, გამიჩირაღდნებს...

გაზაფხულდება...

გაზაფხულდება, როცა მზის სხივი
ნათელს მოაფენს ფანჯრის მინაზე,
როცა იები და ენძელები
თავს დაგვიკრავენ თოვლის ჯინაზე.
როცა კვირტები ამხედრდებიან,
ნუშებს და ტყემლებს თეთრად დაათოვს,
როცა წარსული ბარათებს გაშლის,
სასიყვარულოს – შენგან დანატოვს.
როცა მივხვდები, თუ ამ სიყვარულს,
გულში რა კვალიც დაუტოვია,
გაზაფხულდება, მაგრამ რაღა დროს,
მხრებზე წლებს უკვე დაუთოვია...

იპოვი!

შენია? – გაგყვება სიცოცხლის ბოლომდე,
ერთგულად გაგინევს უღელს,
ბენვის ხიდს გაივლის, ცას ხელით მიწვდება,
სიყვარულს გაჩუქებს უღელს.
სხვისია? – გაუშვი, თავის გზით წავიდეს,
ცრემლების დადენად არ ღირს!
ვერაფრით დაიჭერ, თუ ერთხელ გაინევს,
თუ ურცხვად აიხსნის აღვირს...
ესწრაფე სიცოცხლის წყაროს და ნაპერწკალს,
გული ხომ უგულოდ ვერ ძლებს.
ქვეყანა დიდია, უფალი მონყალე,
იპოვი, თუ გულით ეძებ!

ტანჯვით ნათენაჲო ლამეაჲო

ტანჯვით ნათენებო ლამეებო,
როგორ გაგისხენოთ ტკბილად?
ნუთუ დრო არ დადგა, დამასვენოთ,
მშვიდად გავითენო დილა?
ახლა სამდურავსაც გაგიბედავთ,
როგორ მამჩნევინებართ გულზე?!
თუმცა განანამებ ნუთისოფელს,
მანც დანანებით ვუმზერ...

შენ, ბობოქარო ტკივილო,
რას ფიქრობ ან რას აპირებ?
ვხვდები, განაჩენს მიმზადებ,
მიტომაც გამინაპირე.
ნუ იტყვი, თითქოს შევშინდი,
ან თქმა რა საკადრისია?
უფლის ნაბოძი დღეები
ჩემია, განა სხვისია!
სანამ არ ჩამოითვლება,
მზის ნათელს ნუ გაახუნებ!
ამ ქვეყნად ერთხელ მოსული,
კარს ერთხელ გავიჯახუნებ!

დედა

კვლავ ძველებურად გამიახლდა გულში იარა,
ვაი, თუ გიჭირს და ეს იგრძნო ჩემმა სხეულმა?!
შენს გახსენებას რა ტკივილი შემოაქვს სულში,
როგორ გავუძლო მონატრებას დარდით სნეულმა?
ჩვენ შორის გზაა სევდიანი და უსასრულო,
ფიქრები ისე არ მანვალებს, როგორც სიშორე;
შენი სურვილი თუკი გულში ამეკვიატა,
მერე ხომ ცრემლებს თვალებიდან ველარ ვიშორებ...
რა გალევს ამ გზას? – ეს ცხოვრების ბედისწერაა,
შენ კი ყოველი გათენებით შვილებს მოელი,
ნუ დაღონდები, თუ ლოდინი დიდხანს განვალებს,
ვაი, რომ სწორედ ასეთია წუთისოფელი!..

ღამე ცის კიდეს შეადნა
და თვალსაწიერს გასცდა.
როგორ მაკრთობს და მაშფოთებს
ჩვენი შეხვედრის განცდა!
შენ ჩემი ლოცვის ძალა ხარ,
სიცოცხლის სვეტი წმინდა,
თუ ბედისწერამ შეგვყარა,
სხვა არაფერი მინდა!

დედა

სანთელს გინთებ და ცრემლმორეული
გეჩურჩულები, ვიდრე ჩაქრება...
შენი სითბოა, შენი სურნელი,
ყველაზე მეტად რაც მენატრება!
ცოტათი მაინც რომ მანუგემოს,
დღეს ჩემ გარშემო ვერავის ვხედავ,
რადგან ამ სულის სიცარიელეს,
შენ გარდა ვერვინ შემივსებს, დ ე დ ა!

დღეს, დარდიან გულზე, მინდა ვიმღერო,
ჩემს გასავლელს კვლავ დანისლულს ვხედავ,
ჩაგრული ვარ ამ ცხოვრების იმედით,
სამდურავსაც ხელალებით ვბედავ!
იქნებ ცოტა ვიმსუბუქო უღელი,
მინდა ვინმეს გულის დარდი ვანდო,
არ ყოფილა შეჭიდება ადვილი,
დამჯაბნა და უფსკრულს გადამაგდო.
სხვა აღარა დამრჩენია ნუგეშად,
სევდიანი სიმღერების გარდა,
რაც დრო დამრჩა, ასე უნდა გავლიო,
სანამ გლოვის დაეშვება ფარდა...

ჩემი ბავშვობის ქალაქი – ქუთაისი

ჩემი ბავშვობის ქალაქი – ქუთაისი
შემომალამდა შენს ქუჩებში მოხეტიალეს,
დღეს სიყვარული ჩუმადაც ვერ გამიმხელია.
როგორ შეცვლილხარ, თავი თითქოს უცხო მგონია
და თვალიც, თითქოს, დღეს პირველად ამიხელია.
მაგრამ სურნელი მშობლიური მაინც მძაფრია,
აქ დაბრუნება სიხარულის ცრემლით მატირებს.
ჯაჭვის ხიდიდან გადავცქერო რიონს, ბობოქარს,
ტალღა ხმაურით რომ ასკდება ბებერ ნაპირებს.
ბაგრატიისაკენ ავუყვები ნელი ნაბიჯით,
შოთას წყაროსაც დახარბებით დავენაფები,
როცა მიხილავ ასე ლალს და ასე ბედნიერს,
შენც სიამისგან შემომთვრალი დამენახვები!
ვიცი, აქ ჩუმად მითვალთვალებს ჩემი ბავშვობა,
ისევ ალერსით შემომცქერის გელათის ქუჩა,
ნაცნობ გარემოს უცხო ხიბლი რარიგ უხდება
და თავბრუდამხვევ სიკეკლუცეს ბოლო არ უჩანს!
თუ აღმა-დაღმა ხეტიალით ვიჯერე გული,
ძილგატეხილი შევუხვდები, ალბათ, ალიონს,
მხოლოდ შენია, ღვთის ნაბოძი, სიცოცხლე ჩემი
და მინდა, შენ ერთს უანგაროდ შემოგალიო!

ბელურა

ვხედავ, მჯობნის სუსხიანი ზამთარი?!
ბრძოლა მართლა არ ყოფილა ადვილი,
მაგრამ მაინც ისევ გულმონყალეა,
ბუხრის ახლოს მომიძებნა ადგილი.
ვზივარ თბილად, გადავეშვი წარსულში,
ველი შობას, გულს კი არ უხარია, –
რით ვუშველო შემოჩვეულ ბელურას,
როცა გარეთ თოვლია და ქარია?!
მზე ღრუბლებმა დაატყვევეს, აღარ ჩანს,
შიშველ ხეს კი მისი ოხვრა არ ესმის;
ფანჯრის იქით მივუყარე საკენკი,
მან ჟღერტულით დამიბრუნა ალერსი.
მადლიერი ფრთებს ხალისით ისწორებს,
ნაწყალობებს სულ ნისკარტით აიკრეფს,
თუ ამ ზამთარს გადაურჩა საბრალო,
გაზაფხულზე არემარეს აიკლებს...

დამიმარტოვეს შენზე ფიქრებმა,
ლამე დღის ნათელს ველარ გავყარე,
თუ კი სხვა იყო შენი სამიზნე,
მაშინ მე თავი რად შემაყვარე?
მაინც არ მჯერა ეს განაჩენი,
თითქოს უარი გაცხადდა განგებ,
ვიცი, რომ მოხვალ და მოლოდინში
მეც ოცნებათა ცათამბჯენს ვაგებ!

კიდევ ერთი ტანჯვის წელი წავიდა,
სხვა წლებისგან არაგამორჩეული,
კართან მომდგარს სხვა ეშხი და ხიბლი აქვს,
ლხინი მიდგას გულში არა ჩვეული.
ახლა მაინც შემეწიე უფალო,
რომ გულიდან ძველი დარდი ამყარო,
დამილოცე ახალი წლის მიჯნაზე,
ჩემი თვალით დანახული სამყარო!

გაიცრიცა სუსხიანი დილა,
ფანტელები მიკოცნიან სახეს,
გულმა ისევ გაიხსენა წყენა,
აქამდე რომ ჩუმად შევინახე.
ალარ მინდა ისევ შემხვდე გზაში,
იმ დღეების გახსენება არ მსურს!
...და თუ ბედი ისევ შეგვყრის სადმე,
შენ თვალს როგორ გაუსწორებ წარსულს?

რა დრო გასულა?!

რა დრო გასულა, როგორ დაემორღიოთ?!
მე კი მას შემდეგ ბევრჯერ გინატრე,
ვერ შეველიე შენზე ოცნებას
და ჩემს ფიქრებში დაგაბინადრე.
თუ დეკემბერი თოვლით იმძლავრებს,
დროს მოლოდინში ნუ დააზაფრებს,
მე გული შენთვის შემოვიანახე,
მოდის და ჩემთან გამოგაზამთრებს!

შენს ნაკვალევს სულ ამაოდ დავეძებდი,
თოვდა, თოვლში ჩაფლულიყო მთა-გორები,
გაგეტირე, ცრემლიც ბევრი დაგადევნე,
გეძახოდი... მაგრამ ველარ გაგონებდი...
ზეცა ახლა სამეჯლისოდ ემზადება,
მთვარე ჩავა და შავ ღრუბლებს ჩაიყოლებს;
გათენდება, მზის სხივებზე თეთრი თოვლი
გადნება და შენს ნაკვალევს გაიყოლებს.

რა დარდიანი გული მაქვს ახლა

რა დარდიანი გული მაქვს ახლა?!
რა არ მასვენებს ვერ გამიგია, –
ამოვიარე ყველა აღმართი,
არც ერთი ბრძოლა არ წამიგია!
კვლავაც ანთია იმედის ცეცხლი,
მგონია, ცისკრის გახსნამდეც მივალ,
მაგრამ მარწუხებს ვერ მოვერიე,
მე ჩემი ხალხის ტკივილი მტკივია!
იქნებდა სჯობდეს თავის განწირვა,
თუნდაც მართალი სიტყვის გულისთვის,
ვიდრე სიცოცხლე გატანჯული და
ხელი განვდილი ლუკმა პურისთვის.
რისთვის უფალო, რად გაგვიმეტე?
ნუთუ ამდენი ბრალი მიგვიძღვის?
მტერმა მოკეთეც აიყოლია,
ძმა ძმას არ ინდობს გოჯი მიწისთვის.
საფლავშიც შეკრთნენ მამა-პაპანი,
ყოფნა-არყოფნის ზღვრამდე მივედით!
რა პასუხს ვაძლევთ ჩვენს დიდ წინაპარს,
განა ეს იყო მათი იმედი?

შვილიშვილს

ღამეს ვდარაჯობ მე შენს სარკმელთან,
მინდა, რომ მშვიდად შეხვდე ალიონს;
რაც გამაჩნია ძალა და ღონე,
უნდა შენს ხვალეს შემოვალყო.

მერე კი, როცა წლები მომთოკავს,
დავუძღურებ და დავბერებ,
დამიამდება ყველა ტკივილი,
ჩემს სასთუმალთან რომ ამღერებდი...

იმედის ქალა

რა არ გადამხდა, სად არ ვენამე?!
უფალი მყავდა შემნე და მხსნელი,
გულზე წამითაც არ მომაკარა
სასონარკვეთა – იმედის მკვლეელი.
ბევრჯერ ჯოჯოხეთს პირისპირ შევხვდი,
თუმც ყველაფერი მაინც ალაგდა...
ისეთი დიდი ძალა აქვს იმედს,
ვგრძნობ, რომ სიცოცხლე გამიორმაგდა...

გადამენყრილა გზები, თითქოს არც გამივლია,
უკან მიხედვა მაშინებს და ანმყოში ვრჩები;
რით ვუმკურნალო გადაღლილ გულს, არ შემწნევს ძალა,
უკვე წლებისგან ხელნაკრავი, ვერ გადავრჩები.

არა, შენდობას როდი ვითხოვ? პირიქით, მინდა,
კვლავ უფრო მეტი განსაცდელი განმაცდევინოს,
მხრებდამძიმებულს ამხსნას ტვირთი, გავსწორდე წელში,
რომ განკითხვის ჟამს ერთიორად არ მაზღვევინოს...

სუსხმა შემაკრთო, ყვითელ ფოთოლს სხვა რაღა ძალმიძს?
ნიავის ერთი შემოკვრა და... უკვე აღარ ვარ!
ნუ გამინყრები, თუ შემკრთალი ადგილს მოვწყდები
და ბედისაგან განწირული ცხრა მთას გადავალ...
გახსოვდეს, გული ტრფობით სავსე, მე შენთან მრჩება
და ამიტომაც განშორება ასე ძნელია,
ნუ დაიდარდებ, დრო მოსულა, მე მაინც წავალ,
რადგან ზეცაში ანგელოზნი უკვე მელიან...

ვარდი

მზიბლავს და მათბობს, სურნელით მათრობს,
ბალის მშვენება და ეზოს სამკაული,
სიცოცხლე მაისია, გულში სხვა ხალისია,
როცა თვალნი მიდგას ასეთი სასწაული.
ვარდის თაიგული? არ მიყვარს... დამიჯერეთ!
გული განცდისგან თითქმის დაცლილია,
როგორ გაიმეტეს, დანა როგორ ახლეს?
სიცოცხლის დღეები ნუთუ დათვლილია?!
ხელი არ შეახოთ, შორიდან მოეფერეთ,
ბოლომდე ვაგრძნობინოთ ხანმოკლე იდილია,
გაუშვით იცოცხლოს, სანამდის გაეძლება,
თავისით მოკვდეს, თუ კი სიკვდილია!..

რა უფერეულად შემომალამდა,
დღეს შენი დარდი დამქონდა მხოლოდ.
მზის აისობას ვერ შევესწრები,
მგონია, ფიქრი მომიღებს ბოლოს...
სულ შენ გარშემო დავეხეტები,
ძილი გაუკრთა გადამქრალ თვალებს,
როდის დადგება ნანატრი დილა
და ისევ როდის შემოხსნი კარებს?
ველარსად გხედავ თვალსანიერზე,
ყურში შენი ხმაც აღარ ჩამესმის,
დღეს რომ ასეთი შფოთიანი ვარ,
როგორ გავუძლებ გაისს და მერმისს?

ჩემს მშობლიურ ტყიბულს

ჩაიკარგა ხეობებში ნისლი,
მზე ამოსცდა ნაქერალას უბეს,
გვირგვინს ირგებს ნალამური ზეცა,
ზეცა ლურჯი – ღმერთთან მოსაუბრე.
სიყვარული საოცნებო მხარის,
სადაც ნავალ, ყველგან გულით დამაქვს,
აქ დიდრონი, გოლიათი მთები
დარაჯობენ ჩემს კოპნია ქალაქს.
ვერსად ვპოვე მშობლიური სიტბო,
მენატრება, რომ არ ვნახო, ვერ ვძლებ,
დახარბებით ვეფერები მუდამ,
აქ ბავშვობა დავტოვე და... ვეძებ!

სამშობლო

ჩემი სიმდიდრე შენი მთებია
და ველ-მინდვრები, კალმით ნახატი,
დაბადებისას რას ვიფიქრებდი,
ამ სილამაზეს თუ კი ვნახავდი!..
რადგან ეს ბედი მომცა უფალმა,
ბოლომდე ვზიდავ შენს მძიმე ჭაპანს
და მნახავ ჩემო დედა სამშობლოვ,
ბევრი ჭირის და ვარამის ამტანს.
თუ ვერ ავაგებ გელათს, იყალთოს
და სვეტიცხოველს თუ ვერ ავაგებ,
მანც ვიქნები შენი ერთგული,
მოჭირნახულე და მოამაგე...
თუ კი მოვკვდები, შენზე ფიქრები,
იცოდე, იქაც არ დამელევა,
გქონდეს იმედი, შვილი ბევრი მყავს
და მათ გიტოვებ ერთგულ მცველებად!

ალბომის სურათები

როცა განვლილ წლებს თვალი შევავლე,
წარსულმა მძიმე მხრები აჩეჩა
და მონატრების ძღვევის სანაცვლოდ,
ხელში ალბომი შემომაჩეჩა.
სხვა რალა დამრჩა იმ წარსულიდან,
ძველ ალბომს გულში ვიხუტებ კრძალვით,
გადავშლი ფრთხილად, ხელის კანკალით,
ტკივილისა და ცრემლების მალვით.
ვის რა შევჩივლო, რა დარდი მღირღნის,
სულის ნუგეში არსაით არ ჩანს,
რამდენი ვინმე მაკლია გულს და
რამდენი მხოლოდ სურათად დამრჩა...
ეს მწუხარება, უკიდევანო,
გულის ფიცარზე გამავალია,
მარადიული სულია მხოლოდ,
სხვა ყველაფერი წარმავალია!
დრო კი ყოველგვარ ჭრილობას კურნავს
და მწუხარების დიდ ყინულს ალღობს,
მეც ნავალ, შენც... და ყველანი ერთად,
მხოლოდ სურათად შევრჩებით ალბომს...

რა გაენყოზა

გულში ჩანელდა წარსულის სითბო,
ანმყოზე ფიქრში დარდმა იმატა,
როცა მომავალს გავხედე რიდით,
სიკვდილის შიშიც ამეკვიატა.
ველარ გაუძლებს მუქარის მზერას
თვალეზი – წლებით ქანცგამქრალეზი,
ადრე თუ გვიან ჩამოჰკრავს ზარი
და სიკვდილს ვერსად დავემალები.
რა გაენყოზა? უნდა დავნებდე!
ფიქრეზი შიშის განცდას მიმძაფრებს,
დროულად ჩემი ნებით გავყვეზი,
ოლონდ უდროოდ ნუ დამიძახებს...

სულ ცოტა და... შემოდგომაც
ჩამოითვლის წუთებს,
სხვა გზა აღარ დარჩენია,
ზამთრის სუსხი უტევს.
მზესაც ძალა დაეკარგა,
სნეულს ველარ მათბობს
და სიცივის სისასტიკე
მაშინებს და მაკრთობს.
ვიცი, ვერსად გავექცევი,
მოსასვლელი მოვა!
არემარეს გადამოსავს
ფანტელების გროვა.
მე თუ ველარ გადავურჩი
და თუ შეწყდა თოვა,
დამიჯერე, გაზაფხული,
ჩემ გარეშეც მოვა!

სიკეთე სხვებისთვის

ამ ქვეყნად მუდმივი ტანჯვისთვის მოვდივართ,
ცხოვრება გვანვალებს და არც რას იმეტებს,
მერე კი... უფალი ჩამოთვლის დღეებს და
ქარიშხალს გაატანს ქანცგაცლილ იმედებს.

ბრძოლით და სურვილით ვერაფერს გახდები,
ეს ჩვენი სიცოცხლის სულ ბოლო წესია.
ნუ შიშობ, შენ მაინც დარჩები ამ ქვეყნად,
სიკეთე სხვებისთვის თუ დაგითესია...

შვილებს

მე ხომ წინაპრის ფესვებზე გავჩნდი,
მერე კი – ჩემი ფესვიც გავიდგი
და ახლა, უკვე, სიცოცხლედ მიღირს
მამული, სადაც ფეხი ავიდგი.
აქ არის ჩემი სულის სავანე,
იმედით ვხვდები ყოველ განთიადს,
ბედნიერი ვარ, ეს სიყვარული
თქვენს გულებშიც რომ გრძნობით ანთია.
თქვენ უნდა ცაში ვარსკვლავებს მისწვდეთ,
ღმერთს ვევედრები, ავი გაცილოთ,
გიტოვებთ ჩემი სულის ნაკვალევს
და უნდა სხვებსაც გაუნანილოთ...
გიტოვებთ, რადგან წავიღებ იმედს,
ახლაც გულზე რომ მესალბუნება,
როცა სტრიქონებს თვალს გააყოლებთ,
გახსოვდეთ, დედა გესაუბრებათ!

სამშობლოს ზეცა

რა უძიროა, რა უსაზღვრო სამშობლოს ზეცა,
თეთრი ღრუბლების ქარავანიც როგორ უხდება?!
ეს სისპეტაკე, სინმინდე და უმანკოება,
აღბათ ორივემ ერთად ჰპოვეს ღვთისგან კურთხევად.
უხდება, რადგან ცაც მშვიდია, ღრუბელიც მშვიდი,
მეც სიყვარულით შევეყურებ და ასე მგონია,
რომ თითქოს ჟამი შფოთიანი და უიმედო,
ჩემს სიცოცხლეში სანუნუნოდ არც კი მქონია...
და დგება გულში სიხარული უკიდევანო,
სულში კი შვების გასაოცარ ჰანგებს აჟღერებს!
სანამ ასეთი მშვიდია და იმედიანი,
ამ ცის შემყურეს რა დამლლის და რა დამაბერებს?!

ზამთრის სუსხი თავს მახსენებს ნაადრევად
და ფერს აცლის შემოდგომის ყვავილებს,
ღვინობისთვემ ფართოდ გახსნა გულის კარი,
მაგრამ შენზე ფიქრებს როგორ დამიღვეს?
ახლა, ისევ, ძველებურად მენატრები,
მერე რა, რომ უჩვეულო დარია;
ამ სუსხს, სწორედ, შენი სითბო დამავიწყებს,
დამიბრუნდი, სანამ გულს უხარია...

შეშორება

მომეცით ფუნჯი, მინდა დავხატო,
ჩემი გრძნობები დღეს ჩემსას არ ჰგავს!
არ ვიცი რა მსურს, როცა მთა-გორებს
თვით შემოდგომაც ზღაპრულად ქარგავს.
ირგვლივ ისეთი სილამაზა,
ფერგადასული ფოთლების ფონზე,
ღელვამ სხვაგვარად ამიყოლია,
იქნებდა ველარც მოვიდე გონზე...
მიყვარს ეს ფერი, თუმცაღა ვიცი,
სიყვითლის იქით უკვე კვდომაა...
მაინც ყველაზე დიდი მხატვარი
სუსხშეპარული შემოდგომაა!

შეშორების ფოთოლი

თითქოსდა ირგვლივ ყოველივე სევდისფერია,
ფიქრმა წარსულში ჩაიხედა, ჩახსნა საკინძე,
რაც კი ამქვეყნად მე შენ გვერდით გადამხდენია,
ყველანი, ერთად, მარგალიტის მძივად აკვინძე...
დღეს შემოდგომის ფოთოლი ვარ, ფერგადაცლილი,
ველარასოდეს ველარ მოვალ ველზე იეზად,
თუ ძველებურად ვერ ჩაგიკრავ გულში, ნუ მინყენ,
ალბათ ასაკის ბრალია და... მეპატიება!

როველი

აუღელვებლად გვერდს ვერ ჩაუვლი,
როცა ზვრებიდან სიტკბო იღვრება,
იმედის კოცონს აღვივებს გულში,
გლახკაცის ერთი შელიღინება.
მზე აცისკროვნებს ქარვისფერ მტევნებს,
ყვითელ ფოთოლს კი ნიაფი აკრთობს,
ბავშვივით ველი იმ ნამებს, როცა
მაჭრის სურნელი ქვევრებს დაათრობს.
რთველია ირგვლივ ბარაქიანი,
ზვარიც და მეზვრეც ლხინში გვეძახის
და ალბათ ერთად ჩავალიღინებთ
ტკბილ საგალობელს – „შენ ხარ ვენახი“!

ზოგჯერ უკუღმაც დატრიალდება,
თავანწყვეტილი ბედის ბორბალი,
ცას ჩამოსწყდება სხივი სიცოცხლის,
სამყაროს შეძრავს ცოდვის გრიგალი.
უიმედო და გზააბნეული,
გული საგულეს გაეხიზნება,
ნუგეშნართმეულს დღე ხვალინდელი,
აუცხადდება მტანჯველ სიზმრებად.
მე კი – ტკივილმა თმენა მასწავლა,
თუმცა მანამებს წამი ყოველი,
დრომ დავიწყებას დროში გაუხსნრო,
ვინც გულს მაკლია, მაინც მოველი!

მტერო, რამდენჯერ მიმუხთლე?

მტერო, რამდენჯერ მიმუხთლე,
ისევ არ იშლი მტრობასა?!
რად გიჯობს გმობა სიკეთის,
ქვეყნად ბოროტის გმობასა?
რამდენჯერ შემომისახლდი,
შემპირდი გულს და ძმობასა,
ისე წაგიხდა სახელი,
ველარ გავბედავ ნდობასა?
შენ – შენი გზა გაქვს სავალი,
მე – ჩემით უნდა ვიარო,
მოკეთის ქირი, ვარამი
და ბედი გავიზიარო...
გიშლი და გჯაბნის სიურჩე,
ტყუილად გავისარჯები,
მკაცრი სამსჯავროს მსხვერპლი ხარ,
ვიცი, მტვერიც არ დარჩები!

ნუთისოფლის სტუმარი

სტუმრად ვენვით ნუთისოფელს რწმენით, იმედით,
მინდა, სიცოცხლე, ცოტა მაინც, რალაცად ღირდეს,
მაგრამ იმდენი მოსათმენი უნდა ვითმინო,
მთელი ცხოვრება ბრმა ტკივილი მწვავედ და მღრღნიდეს.
თუ მართლა სტუმრად მომავლინა უფლის განგებამ,
თუ უნდა ბედის შემწეობით ხარობდეს გული,
მაშინ, სად არის მასპინძელი ასე მონყალე?
სად არის მისი გულუხვობა და სიყვარული?..
დღე ხვალინდელი, თუ იქნება გაურკვეველი,
უფრო წყვიდადი, ვიდრე იყო თუნდაც, წარსული,
ბედის მორჩილი ვერ ვიქნები, გთხოვთ, ნუ გამკიცხავთ,
რადგან არ მინდა მონობაში ამომხდეს სული!

სიმღერა

დღეს რომ ვმღერი, ასე გულით არ მიმღერია,
დუდუკები სულ სევდიან ხმაზე მღერია,
სიმღერაა, გულს რომ დარდი არ ეკარება,
ადვილია ამ ცხოვრების ტვირთის ტარება.
თუ კი ასე გვემსუბუქა ძნელად სავალი
და სიმღერამ გვაპოვნინა დარდის წამალი,
სიცოცხლეზე გულს აუგი არ ვათქმევინოთ
და ცხოვრებაც სულ სიმღერით ჩავალიღინოთ!..

მონატრება...

წარსული წლებიდან თუ რამეს ვინატრებ,
ბავშვობას ვინატრებ ისევ,
ყველა დიდ დარდსა და საფიქრალს მავინყებს
გულს კი სიცოცხლით მივსებს...
ნეტავი სად გაქრა ბავშვობის ხალისი,
დარდი რომ არაფრის მქონდა,
მაშინ მზის სხივი სხვაგვარად მათობდა,
ნიავიც სხვაგვარად ქროდა.
რა ტკბილად მახსოვს და ცრემლებით ვიგონებ,
დედა რომ მღეროდა ნანას,
ჩემს თვალის გახელას თრთოლვით რომ ელოდა,
სიხარულს უყოფდა მამას.
აკვნიდან ამოსულს ხელს წამაშველებდნენ,
ნაბიჯებს ვადგამდი ნელა,
მერე კი ეზოში ტიკტიკით დავრბოდი,
მე შემომხაროდა ყველა...
წამოვიზარდე... ნელნელა დავქალდი,
ამას თუ ამჩნევდნენ ნეტა?
თუმცა, მათ თვალში სულ ბავშვი ვიყავი
პატარა – შვილების დედა...
დღეს კი რა ძლიერ მომნატრებია
ალერსი დედის და მამის,
ჩემი ბავშვობის საუფლო მეძახის,
ჩიტვივით ავფრინდე ლამის...
მაგრამ ამოდ... გულში ვინ ჩამიკრავს?
სადღაა დედა და მამა?
დრო ვერ დამიამებს ამ ტკივილს ვერასდროს
და ვერსად ვიპოვი წამალს!

ორივეს ბედი გვექონია!

ჩემია! განა სხვისია?
ეს მთა, მინდორი, ეს ქალა,
უფალს რამდენჯერ ვეხოტბე,
ჩვენ რომ ურთიერთს შეგვეყარა.

ხან ტყე-ტყე დავეხეტები,
ხან კი ღრუბლებში ვნავარდობ,
თვალსა მჭრის მინდორ-ბალები,
საგვირილო და სავარდო!

მამულო, შენი იმედით,
თავი უკვდავი მგონია,
შენ რომ ჩემი ხარ, მე შენი,
ორივეს ბედი გვექონია!

შინდისის გმირები

ცას ნვდებოდა ტყვიის ექო
და ყიჟინა განწირული,
შველას გთხოვდათ შეფიცულებს,
მინა – გულმკერდგანგმირული...
მამულისთვის დადეთ თავი,
ქეგლებს გიგებთ ცადაწვდილებს,
თქვენს გმრობას მოვუყვებით,
ჩვენ შვილებს და შვილიშვილებს!

როცა სიბერესთან დავმარცხდებით...

შევხედე... და გული ამიტირდა,
მე რა შემიძლია, რით ვუშველო?
ქვეყნად უთვალავი სიკეთის დამთესს,
დღე რატომ დაუდგა ასე უსაშველო?
აღარც მოკეთე ჰყავს, აღარც მეზობელი,
მისტვის ველარავის მოუცლია,
არადა, დრო იყო, სხვის ჭირს ამაგრებდა,
დღეს კი თავის დღისთვის ველარ გაუძლია...
ნახეთ წუთისოფლის საოცრებას,
როგორ ფრთამალივით ჩაიქროლა?!
მისი ქალობა და სილამაზე
წლებმა დაუნდობლად გაიყოლა...
ვაი სინამდვილეს! ყველა ამ დღისა ვართ,
ცხოვრება აღმა-დაღმა სავალია,
სანამ მკლავი გვერჩის ღონიერი,
დღედაღამ შრომა გვავალია...
ასე თაობები გამოზრდილან
და ჩვენც ამ ღირსებით დავფასდებით,
უნდა ერთმანეთი შევინანოთ,
როცა სიბერესთან დავმარცხდებით...

რად მინდა?

რად მინდა ვიყო ცოცხალი,
რომ მარტოსულად ვხარობდე,
არ მეონდეს გული ზვიადი,
გაჭირვებულს არ ვწყალობდე?
მოდმეს, მოკეთეს ჭირშეყრილს
დანანებით არ ვბრალობდე,
საწყალს, ქვრივ-ობოლს, უმნეოს,
წრფელი გრძნობით არ ვყვარობდე?
უფალო, შემადლებინე,
ჩემი სიკეთით ვხარობდე,
მე – სხვისა შემბრალებელსა,
შენც საკადრისად მწყალობდე...

მეუღლეს

ახლა, როცა დაფრთიანდნენ მერცხლები,
დავრჩით მარტო, ერთმანეთის ამარა,
წლები როგორ გაიხიზნენ წარსულში?!
ტკივილს მმატებს შეპარული ჭალარა...
ვერ დავძლიე, უცხო შიში მანვალებს,
გული უფრთხის მოსალოდნელ იარებს,
შენ თუ არა, მე ვიქნები პირველი,
იმქვეყნიურ ბედს რომ გავიზიარებ...
არ ვყოფილვარ უმადური ცხოვრების,
მაგრამ მაინც ვერ დავიწყებ თავიდან,
მე სიკვდილის სულაც არ მეშინია,
შენი მარტო დატოვება არ მინდა!

რად მინდა სიმდიდრე

რად მინდა სიმდიდრე, – შიში და ელდაა,
სულ ვფიქრობ, ვაი თუ ძალიან მემძიმოს,
მცირედსაც ვიკმარებ, არა ვარ გულხარბი,
არ მინდა, სხვას თვალი სულ ჩემზე ეჭიროს...
ცხოვრება ტანჯვაა, ვიცი და გავუძლებ!
მე ჩემსას გავიტან, თუნდ ტვირთიც მემძიმოს,
უფლისგან ბოძებულს, მცირედსაც ვიკმარებ,
ოღონდაც მშვიდსა და უშიშარს მეძინოს!

ემიგრანტი დედის წერილი შვილს

მენატრები!... იცი, როგორ მენატრები?
ვკვდები, სულის იარები მენვის,
უცხო ქვეყნის მინაზე ვარ, მაგრამ ყურში,
ისევ შენი გულის ფეთქვა მესმის!
როგორ მტკივა, როგორ მჩაგრავს სიმარტოვე,
როგორ ჩუმად გიბერდება დედა?!
შრომა ისე არ მიმძიმებს გულს და სხეულს,
როგორც შენი მონატრების სევდა...
შენც ხომ ბევრჯერ გაგიჭირდა უჩემობა,
ვერ ვიყავი მოზიარე დარდის,
ერთად ყოფნის სიხარულის მოლოდინში,
დროც ჯიუტობს და ნელ-ნელა გადის...
ნუ მიდარდება!.. დავბრუნდები წლების მერე,
მძიმე შრომით მოქანცული ქალი,
არც მე ვდარდობ, უფრო მეტიც, ამაყი ვარ,
რადგან დედის მოვიხადე ვალი!

გვალვა დგას გაუსაძლისი...

ნეტავი განვიმდებოდეს,
ვმადლობდეთ მადლსა ღვთისასა,
გვალვა დგას გაუსაძლისი,
ბზარი გაუჩნდა მიწასა.
ცამ გადახიზნა ღრუბლები,
ვნატრობთ ცრემლებსა მისასა,
ნათესიცი არსად ეტყობა
ყანას ჩემსას და სხვისასა...
ვაგლახ, ტყუილად ვანვიმეთ
ოფლი მარჩენალ მიწასა,
ღმერთო, შენ მაინცი სწყალობდე
ცოდვილის ნაცოდვილარსა!..

ღრონი მეფობენ

არასდროს ითმენს, ჩქარობს და გარბის,
მერე დრო უკან აღარ ბრუნდება...
მიდის და ფხიზლად თუ არ იქნები,
თვალწინ სამყარო გაგიხუნდება!
შემოგაძარცვავს, რაც გაგაჩნია,
შენს სიამაყეს ფეხქვეშ გაიგებს,
დაიფერფლება ყველა ოცნება,
მერე იმ ფერფლსაც ქარი წაიღებს...
და თუ არ გინდა ასე გაგთელოს,
განადგურების ჟამი გაუნყოს,
გახსოვდეს, ღრონი მკაცრად მეფობენ,
მათ წინსვლას უნდა ფეხი აუწყო!

მინც, ჩემი მიჯობს!

ქვეყნად მჯობზე მჯობი,
ვინ დათვალოს ნეტა?
ბიჭი თვალმახარა,
გოგო ტანწერნეტა.
უხარია გულს და
უხარია მამულს,
როცა დოღის ხმაზე
დაუვლიან დავლურს!
არ მადარდებს სხვისი,
ვის ნაკლი აქვს, ვინ სჯობს,
მე ყველაზე მეტად
მინც ჩემი მიჯობს!

რას ვიფიქრებდი?!

ახლა შენი ვარ! – არც მჯერა,
თუკი საშენოდ მომრთავდნენ,
მკერდზე რიდით რომ მოგეკარ,
თითქოსდა მთები ბორგავდნენ?!
სუნთქვაშეკრული იდექი,
ყელზე რომ შემოგეკონე,
თურმე რა სუსტი ყოფილხარ,
მე რა ძლიერი მეგონე?!

ზვილავს

დაფრთიანდით... ახლა ჩემგან შორს ხართ...
გულში, თითქოს, უცხო გრძნობა ღვივის,
თქვენ ხართ ჩემი ხვალისდელი დილა
და მომავლის ფესვგადგმული ღივი.
ყველგან გეძებთ, მოსვენება არ მაქვს,
სული შფოთავს, ერთ ადგილზე ვერ ვძლებ,
–როდის მოვლენ და ჩავიკრავ გულში? –
ჩემს თავს ჩუმად ვეკითხები ბევრჯერ...
მოხვალთ!.. მაგრამ ისე ხშირად აღარ!
ახლა სწორედ თქვენი დადგა ჯერი,
გუთნის კვალში უნდა ჩადგეთ ისე,
რომ კვლავ შურმა დააბრმავოს მტერი!
მე კი... ფიქრში დავიბრუნებ წარსულს,
ასაფრენად სადღა შემრჩა ფრთები?!
პატარები რომ იყავით თურმე,
მაშინ მქონდა ბედნიერი წლები.

დედის საფლავთან
ვუძღვნი ყველა დედის ხსოვნას

დავცარიელდი, რაც აღარ მყავხარ,
მას შემდეგ ბევრჯერ ცრემლით გინატრე,
შენ იყავ ჩემი დიდი იმედი,
შენ იყავ ჩემი ციხე-სიმაგრე!
რა ტკბილად დამრჩი მოგონებებში,
ქვეყნად როგორი ლალი მამყოფე?!
ახლა კი აქ ვარ და ვეფერები,
შენს სამუდამო ადგილსამყოფელს...
კვლავ გეხუტები, მინდა შეგიგრძნო,
ვილაცა ჭიქით ღვინოსაც მანვდის...
მგონია, თითქოს საფლავის ქვასაც,
შენი სხეულის სურნელი ასდის...

ჩემო იმედო

მე სულ შენთან ვარ, ჩემო იმედო,
თავს დაგტრიალებ ჩემი ფიქრებით,
ქვეყნად რა ძალა იმარჯვებს ჩვენზე,
თუ მუდამ ასე ერთად ვიქნებით?
წარსულს მიერთვის წლების სიმრავლე,
გულშიც რამდენი სევდა გროვდება,
თუმც მალვით, მაგრამ მაინც აშკარად
უკვე სიბერეც გვიახლოვდება...
მეამაყება, თვალს რომ შევაავლებ,
ჩვენი სიცოცხლის ლამაზ ნაბიჯებს
და სინანულის ცრემლი მასველებს,
რამდენ ათწლეულს გადავაბიჯეთ?!...

პურის ყანა

მინას შრომის ოფლი აწვიმს,
ღელავს მწვანედ პურის ყანა,
გლეხი კაცის სიდიადე,
ოფლის წვიმამ მოიტანა...

და ჯეჯილი, მობიბინე,
როცა ამოთავთავდება,
იქ იწყება სიმდიდრე და
სიღარიბეც იქ მთავრდება!

ბუბიას

ჩემო კოპნია, სპეტაკო ქალო,
საყვარელო და ტკბილო ბებია!
შენი სითბო და შენი ალერსი,
თურმე რა ძლიერ მომნატრებია?!
მანსოვს იმ წლების ეშხი და გემო,
როცა ვიყავი ბავშვი პატარა
და ახლაც თვალწინ მიდგას ის ქალი,
რომელმაც უბე-კალთით მატარა.
ყველას აწვდინე შენი შუქმადლი,
როგორ ასწრებდი ყოველთვის ამდენს?
მუხლჩაუხრელმა, ჩვენზე ზრუნვაში,
დედის ტოლფასი ამაგი დაგვდე!
მუდამ ჩვენ გვერდით დაფუსფუსებდი,
მკაცრად ზომავდი ბავშვურ ნაბიჯებს,
ჩვენი იმედით და სიყვარულით,
შენც საუკუნეს გადააბიჯე...
დღეს მინდა ყველას ვუთხრა ხმამაღლა,
ჩემი ბებია რა ქალიც იყო,
ვცდილობ შენი გზა გავიმეორო,
მეც შენნაირი რჩეული ვიყო...
შენს ხსოვნას წლები ვერ მოერევა,
მემახსოვრები მარად და დიდხანს,
შენ რომ მიყვარდი, ჩემო ბებია,
იმ გრძნობით ყველა მოხუცი მიყვარს!

მიყვარს თბილისი!

მიყვარს თბილისი! – სხვა სიყვარული
ვერ მივიკარე ამ გულთან ახლო,
ეს ჩემი ლექსის არის ჩუქურთმა,
გემუდარებით, ხელი არ ახლოთ!
ხელი არ ახლოთ ქუჩებს, აივნებს,
აქ ძველი ხიზლი კიდევ ატყვია,
სევდიან წარსულს რაც გამახსენებს,
ხელი არ ახლოთ თუნდაც ნატყვიარს!..
ნუ გაიმეტებთ ბებერ მთანმინდას,
ძველი წარსულის ნატიფ ნაკვალევს,
მამა დავითის სულის საუფლოს
და დიდ ქართველთა წმინდა საძვალეს!
შენ კი თუ მაინც გინდა შენება,
თუ შვილი გქვია და აქვე სახლობ,
აშენე ისე, რომ დაამშვენო,
ოლონდაც წარსულს ხელი არ ახლო!

გულზე წყლულად მემჩნევა,
შენეული იარა,
თუმცა ტანჯვის დღეებმა,
უკვე გადაიარა...
მარტოსულად დარჩენილს,
როცა მომენწყინება,
სხვას თუ შევეკედლები,
გული ნუ გეტკინება...

ბავშვობის გახსენება

ახლა ისევ ჩემს ბავშვობას ვიხსენებ,
იმ წლებს, გულმა დარდი რომ არ იცოდა,
მშობლიური კერის მაღლი გვავესებდა
და ჩვენს ჭერქვეშ სულ სიმღერა ისმოდა!
მახსოვს თოვლში ჩამალული სახლები,
ბუხარში რომ წაბლის შეშა იწვოდა,
უხვად გვექონდა ხალისი და სიკეთე
და ამიტომ სულ სიმღერა ისმოდა!
ხვამლის მთების დათოვლილი კალთები,
ცელქებს ციგით, თხილამურით გვიხმობდა,
ზამთრის სუსხი სახეს გვნვაავდა სიცივით,
მაგრამ მაინც კვლავ სიმღერა ისმოდა!
თან დაგვდევედა მოფერებით, ალერსით
და ბებია ხელებს კალთით გვითბობდა,
თბილი კერის მცხუნვარებით ვთვრებოდით
და სიმღერაც მხიარული ისმოდა!
ბავშვობა კი ფანტელივით სპეტაკი,
კეკლუცობდა, დიდგულობდა, დიდობდა,
ლამაზ ზღაპრებს შთაგონებით ვყვებოდით
და სიმღერაც კვლავ ზღაპრული ისმოდა...
ახლა ისევ ვეფერები იმ დღეებს,
როცა ყველა ჩვენი ლხინით ლხინობდა,
გულმა დარდი არ იცოდა რა იყო,
სიმღერა რომ სულ ხმატკბილი ისმოდა...
მაგრამ წარსულს გაჰყვა ცელქი ბავშვობა,
ცა ფანტელებს გულუხვად რომ ისროდა,
სხვას არ ვნატრობ, ნეტა ის დრო დაბრუნდეს,
უდარდელი სიმღერა რომ ისმოდა.

რა იქნება ხვალე?

სად გავექცე თავბრუდამხვევ ქაოსს,
ზოგჯერ ნანახს არ ვუჯერებ თვალებს,
დღეს ისეთი ბურუსია ირგვლივ,
ვწუხვარ, ნეტა რა იქნება ხვალე?
შენ არაფერს გსაყვედურობ, ღმერთო!
არასდროს ვარ მრისხანე და ავი,
ბევრჯერ ქირის გადამალვაც ვცადე,
მაგრამ თვითონ არ დამალა თავი...

წუთისოფალი

მუხთალო წუთისოფელო,
როდემდე გედგე მცველადა?
მომწყინდა შენი ფერება,
სულიც გამირბის ველადა...
მაცალე, დავტკბე სიცოცხლით,
თუმცა შიგ არა ყრია რა,
მთელი ცხოვრება შეგყურებ,
ვერ მომიშუშე იარა...
ვერც მე ვერ ვწყალობ ვერავის,
თვითონ ვარ დარდით ავადა,
საკუთარ ქირის შემყურეს,
სხვისი არ მიღირს ჩალადა...

როგორმე გავუძლავ

თითქოს მარტიაო,
ალარ გადაილო,
სევდისფერ ნისლეებში
მაცვდება ოცნება,
სად არის ის ნამი,
იმედს რომ აცოცხლებს,
სად გაქრა ნანატრის
კვლავ გასხივოსნება?
ფანჯრიდან გავცქერი
მოვარდნილ ნიაღვრებს,
ფეხდაფეხ მივყვები
შეშლილი ფიქრებით,
ამ მტანჯველ დღეებსაც
როგორმე გავუძლებ,
თუ მომცემ პირობას,
რომ ერთად ვიქნებით!

შენ მაშინ მნახე, როცა დაღლილი
თვალეებსაც ველარ ვახელდი თითქმის...
გატეხილაო?! – არ დაიჯერო!
შეცდება, ჩემზე, ვინც ამას იტყვის...
ბედნიერი ვარ, მთელი სიცოცხლე
მტრის ავი თვალი ვერ მომერია,
მადლობა უფალს, ჩემი ცხოვრება
მართლაც რომ ასე მშვენიერია!

ქართველნო!

ვინც გვემუქრება, ვინც ძალადობს, გაიგოს ყველამ,
გოჯიც კი არ გვაქვს დასათმობი, სხვისთვის სანოლო!
ჩვენ საქართველო თვით მაღალმა ღმერთმა გვიბოძა,
სხვას ეს სამოთხე როგორ უნდა გავუნანილოთ?
მინდა განგაშის ზარი უფრო მაგრად შემოვკრა,
ბერი თევდორეც, განწირული, საშველად გვიხმობს,
თეძმის ხეობის გოდება და ქვითინი ისმის,
ყველა სულდგმული სამუდამოდ დადუმდა თითქოს...
პატარაო საქართველო, ვის გაუგია,
მტერმა, ვერაგმა ,გამეტებით გვკორტნოს და გვეჯიჯგნოს?
ვაგლახ უფალიც მგონი ისე გაგვინანყენდა,
ალარ დაგვჯერდა კრწანისს, შამქორს, მარაბდას, დიდგორს...
შ ე ვ ი კ რ ა თ ისევ, ჩვენი ძალა ს ი ყ ვ ა რ უ ლ შ ი ა,
ავის მსურველი და ორგული არ გავახაროთ!
თუ ჯაჭვის პერანგს ვერ ჩავაცმევთ მთელ საქართველოს,
ციხე-გალავნის საძირკველი მაინც ჩავყაროთ!

ღამლოცე, ღმერთო!

შენ ხარ სიცოცხლე, რაიც ასე ძლიერ მწყურია!
შენ ხარ ნათელი, ჩემთა თვალთა შუქის სინმინდე!
ჩემი არსების ერთგულო და დიდო მფარველო,
გთხოვ, დამიფარე ბოროტისგან და განმარიდე...
შენ ხარ მოძღვარი, ყურს გიგდებ და გეთაყვანები,
შენს ნათელ გზაზე სიარული მუდამ მწაღია,
შემინდე ცოდვილს, გამინათე ძნელად სავალი
და დამილოცე, ქვეყანაზე ვინც მაბაღია!

სიბერე

ტკბილად დაბერდიო, როცა დამლოცავენ,
რა ვქნა, ლოცვად რომ ვერ ვიფერებ?
გულში უცნაური შიში ჩამისახლდა,
ტკბილი ვის უნახავს სიბერე?
მტანჯავს, როცა ვხედავ ღონემიხდილს,
შვებით ველარ დააქვს სხეული,
ნელში გატეხილი, წლებით გაცვეთილი,
გულით ბავშვურით და სნეულით.
აღარც მარჯვენა ქრის, აღარც მუხლი მუხლობს,
აღარც ღიმილი აქვს ჩვეული,
თუმცა წუთისოფელს ბევრი ეძალადა,
მაინც მორევია წყეული...
ჰოდა, ქანცგანწყვეტილს ცოტაც ემძიმება,
ანმყოს გულდანწყვეტით იჯერებს...
ახლა მის შემყურეს, მართლა მედარდება,
ნეტა, რა ძალა აქვს სიბერეს?

სერგი შანიძის ხსოვნას

რა ვერაგულად ჩაგალენეს სიცოცხლე ხელში?!
განვლილი წლები აუხდენელ ოცნებას ჰგავდა,
წუთისოფელი რა ხანმოკლე ყოფილა შენთვის,
სწორედ ცხოვრების გარიჟრაჟზე შემოგალამდა...
ამ განშორებით ყველას ძლიერ გვატკინე გული,
რა ვუთხრათ დედას – ღამენათევს შენს სასთუმალთან?
იძინე მშვიდად! შენ სიკვდილსაც უშიშრად შეხვდი,
გვწამს, გულმართალი, ანგელოზად მიხვალ უფალთან...

ობლის კვერი

ვხედავ, დარდი და ნალველი
მაგ თვალეში ჩაგისახლდა,
ბედისწერაც ამ ცხოვრების
გარიჟრაჟზე ჩაგისაფრდა.
მებრალეები ტვირთისათვის,
ყველაფრისთვის პატარა ხარ,
მაგრამ გიხსნის თვით უფალი,
თუ სიკეთის გზებით ნახვალ...
ნუ შეკრთები, ობლის კვერი
რადგან ასე გვიან ცხვება,
შენთვის ლუკმა მადლიან კაცს
მუდამ უხვად ეპოვება!
აირჩიე გზა მართალი,
ნუ ჩაიდენ მზაკვრულ ცოდვებს,
გწამდეს, ღმერთი არ გაგწირავს
და თვითონვე შეგიცოდებს!..
დღე დღეს მისდევს... გაიზრდები,
ხვალის შიშიც რომ ჩაცხრება,
მაშინ უკვე შენი კვერი,
უსათუოდ გამოცხვება!

ქართული ქალი
ვუძღვნი თამარ გოცირიძეს

არც განძთა სიუხვე, არცა ოქრო-ვერცხლი,
არცა ფუფუნება, არცა საციქველი,
მხოლოდ სათნოება, მხოლოდ სიკეთე და
სულის სილამაზე არის საკვირველი.

ღმერთმა, ცადმყოფელმა, ინება სასწაული,
არც თავის შეკავება, არცა სანყაული,
ბრძანა ღირსებათა უხვი ჰარმონია,
სხვა, მისი ბადალი, ქვეყნად არ მგონია.

მინდვრის ყვავილივით ნაზი და საამო,
სულის ნუგეში და გულის მალამო,
მოდმის სიკეთისთვის ღამითაც მღვიძარი,
სხვათა გასაჭირს და ტკივილს ნაზიარი.

უხვი თავთავივით მუდამ თავდახრილი,
ჭირში მომთმენი და ლხინში მადლდაყრილი,
სასტიკი განმსჯელი თვისი შეცდომების,
არა განმკითხავი სხვათა შეცოდების.

უფლის შემწეობით და უხვი წყალობით,
ქალი ღირსეული თავისი ქალობით,
რადგან განგებით იშვა სათაყვანოდ,
არ გვაქვს უფლება, რომ არ ვეთაყვანოთ!

ღმერთო, იმედით შეგყურებ!

ღმერთო, იმედით შეგყურებ,
დარი მიკურთხე მზიანი,
ყოველ ცისმარეს შემყარე
გულსავსე, ალერსიანი.
არ დამიდუნო მარჯვენა
გამრჯე და დოვლათიანი,
მიმრავლე შთამომავალი
ლალი, დღეგრძელი, ჭკვიანი.
ჩემნილ სავალი ბილიკი,
არ შემახვედრო ტყიანი,
მამული მქონდეს სიმდიდრედ,
უხვი და ბალახცვრიანი.
არ გადამყარო მოკეთე
სულმოკლე, ავიზნიანი,
მტერიც იმ დღეში ჩამიგდე,
ვერასგზით მიყოს ზიანი!

დედა ენა

დედა ენა – თვით ღმერთების ენა,
სიკეთის და სიყვარულის რწმენა,
აკვნიდანვე ხალისი და ლხენა,
ლაჟვარდებში გალალეებით ფრენა!
ჩემს მამულში ფესვგადგმული ღვივი,
ცის მნათობზე მოწყვეტილი სხივი,
სილამაზე ანბანთსხმული მძივის,
გულში სითბო – სიყვარულად ღვივის!
გადავშლი და თვალს ჩამიკრავს ია,
ლურჯი კაბით მამკობს თვალებღია!
აქ ყაყაჩო მორევია ყანას,
აკვანთან კი დედა მღერის ნანას,
შაშვი ისევ გატაცებით გალობს
და მამულის სიძლიერით ხარობს!
ტკბილი ჰანგით უმღერია ბუღბუღს,
გუგულიც კვლავ გაიძახის გუ-გუს,
ცელქი ბიჭი გულიანად მღერის,
უხარია უკვდავება ერის,
მწვანედ ღელავს სათიბი და მდელი,
ხარობს ჩემი დედა საქართველო!

რას გვერჩი უფალო?

ნეტავ, რას გვერჩი უფალო,
ეს რა გოდება მესმის?
ვიღაცას შვილი მოუკვდა...
ვიღაცა... სიკვდილს ებრძვის....
გული როდემდე გაუძლებს,
თვალიც რა ტანჯვას ხედავს,
რა მწარე განაჩენია,
შვილი აღარ ჰყავს დედას...
გვაკმარე!... თორემ ხომ ხედავ,
ყველა სამდურავს ბედავს,
რაც გსურს, მოგვიზღე, ოლონდაც
შვილს ნუ მოუკლავ დედას!

დავბრუნდებით!

დაუჩოქეთ! შვილმკვდარ დედებს დაუჩოქეთ!
მწუხრის ბინდი გადაკვრია ჩამქრალ თვალებს;
მოეფერეთ, ანუგეშეთ და ზეცაში
გმირებს სულის უკვდავება შეუთვალეთ...
ტკივილს დრო ვერ გაანელებს დაჭრილ გულში,
მგლოვიარედ, შავ ძაძებში გავხუნდებით,
დავბრუნდებით ძმობის მაღლით, ღვთის შეწევნით,
თუნდაც შვილთა სულებისთვის, **და ვ ბ რ უ ნ დ ე ბ ი თ!**

ბედი, თან რაც დამყვა...

ვაი, შენ ჩემო სიყმანვილევი,
თვალსა და ხელს შუა გაფრენილო,
გულო ნატანჯო და ნაოხარო,
დღედაღამ დარდით გატეხილო.
სულო ობოლო და ნამებულო,
ოთხ კედელშუა ჩაკეტილო,
ლოცვაში ლამენათევო და
მაინც ბედის წყრომით გათელილო...
ახლა გზაგასაყარს ვეურჩები,
წლებმა რაც მარგუნა, თან ნაილო...
ნეტა რას მივტირი, ვის ვემდური?
ბედი თან რაც დამყვა... სულ ეს იყო!

მინდვრის გულშავა ყაყაჩოს,
წამოგენიე ველადა,
მადლობა უფალს, დაგბადა,
ჩემი სიცოცხლის მხსნელადა...
მე კი მიჯნურად მაქცია,
შენთვის სიკეთის მქნელადა,
შენი ვარსკვლავის დარაჯად,
შენივე გულის მცველადა.
ან რა უწყოდა უფალმა,
ქვეყნად რომ არა მებადა,
შენი სიცოცხლე მაჩუქა
და დამილოცა ბედადა...
მინდოდა, მისთვის ამაგი
გულუხვად გადამეხადა,
მაგრამ სიყვარულს გადავყე,
თავზედ დატეხილს მეხადა.

ჩემი სოფელი

გული მერამდენედ მოთქვამს სინანულით,
მასხოვს ჩემი სოფლის სავსე შ ე მ ო დ გ ო მ ა,
ახლაც როგორ მინდა, როგორ მენატრება,
მაყვლით დახუნძლულ ბორცვზე შ ე მ ო დ გ ო მ ა.
ყოველ გამთენიას დედა გვაფხიზლებდა,
ცელქებს გვაპურებდა და გულით ხ ა რ ო ბ დ ა,
ჩვენ კი სოფლის თბილი დილა გვალალებდა,
გუთანი გუთნობდა და ხარი ხ ა რ ო ბ დ ა.
ბებია, მოფუსფუსე, სადილს გვიმზადებდა,
ლუკმას გვილოცავდა ალაღს და ს ა მ ყ ო ფ ე ლ ს ,
სხვაგან ვერ ნახავთო! – გულით გვაყვარებდა
ფეხით შეჯვრებულ ადგილს და ს ა მ ყ ო ფ ე ლ ს...
დღესაც ასე მიყვარს კეკლუცი, თვალმახარა,
მთა-ველი ზურმუხტია, ცა ლურჯი ფ ე რ ი ა,
მაგრამ გული კვდება, სად გაქრა ჟრიაშილი,
სად არის გოგონა ლალი და ფ ე რ ი ა?

აბა, ეგეთი სად არი?

რაც კი ამქვეყნად მოვედი,
სულ საცალფეხო ვიარე,
შორით მომღიმარ ვარსკვლავებს,
ახლო ვერ შევეზიარე.
წელი წელს გაჰყვა ჯახირით,
ნატანჯი, ნაავადარი,
მე რომ ცხოვრება მინდოდა,
აბა, ეგეთი სად არი?

თითის გაშვერით სხვისკენ,
უფრო ვიმძიმებთ ცოდვებს!
სჯობს, არ დავუგდოთ ყური,
ცოდვილთ უაზრო ბოდვებს?
რა გვრჯის, ბოროტი ენა
ორლესულივით ვლესოთ?!
სხვათა განსჯას და ქილიკს,
გვიჯობს სიკეთე ვთესოთ!
სხვისთვის ნანდომი სიავე,
თვითონ აბრმავებს რამდენს?!
უფლის სამსჯავრო გათელავს,
სწორედ ცოდვების ჩამდენს!
დაუფასდება ამაგი
უღლის ერთგულად გამწევს,
მხოლოდ უფალმა უწყის,
მხრებზე რა ცოდვაც გვანწევს!

ჩამკიდე ხელი!

ჩამკიდე ხელი... დღეს შენი სითბო
როგორც არასდროს, ისე მჭირდება.
გადავიღალე!.. და ახლა ვხვდები,
დაღმართი როგორ გამიჭირდება?!
შემოდგომა ჩვენი სიცოცხლის,
გზა შეგვიმოკლდა თითქოსდა გრძელი,
ვფრთხილობ ფეხი არ დამიცდეს სადმე,
წამოდგომა ძალიან ძნელი...
უკვე ჟამია ფოთოლცვენისა,
წლებს მოზღვავებულს ვერ დავემალე,
მე სიძნელეებს არ გავურბივარ,
უბრალოდ, მართლა გადავიღალე!

ღმერთო, გაკვარა!

ყოველ ცისმარეს, ღმერთო,
შენს კარს ლოცვებით მოვალ,
ოღონდ ნუ ჩაკლავ იმედს,
ოღონდ მაკმარე გლოვა!
თვალი მაშორე ავი,
მტრისგან ბოროტი მზერა,
ხავსმოდებული კიბე,
გაციებული კერა,
დაყრუებული ეზო,
გამოკეტილი კარი,
ტაძრის სამრეკლო გუმბათს,
ჩამონყვეტილი ზარი,
ციხე-გალავნის კედელს,
დამანგრეველი ბზარი,
ცეცხლმოდებული ყანა,
ამოძირკვეული ზვარი,
გამწარებული დედა,
მხარმომტვრეული ტოლი,
დაობლებული შვილი,
დაქვრივებული ცოლი,
სამტროდ მოსული მოძმე,
სისხლად მომსკდარი ღვარი,
სიმჩანყვეტილი ჩანგი,
დადუმებული ქნარი,
გვალვით დამშრალი წყარო,
უწყლოდ გამხმარი ყანა,
დედის თვალებზე ცრემლი,
ფუჭად ნამღერი ნანა...

არა! ვერ შევძლებ, ვიცი,
ამდენ დარდასა და გლოვას,
ოღონდ მაკმარე ღმერთო,
შენს კარს ლოცვებით მოვალ...
თუკი სიცოცხლე მაჩუქე,
თუ მფარველობ და მწყალობ,
გამატანინე ლელო და
გამალენინე კალო!

მარტის წვიმა

წვიმს და... რალაც მედარდება,
თითქოს ვიდაც მეკარგება,
უჩვეულო ტკივილია გულში...
მზეა ჩუმად გარინდული,
ღრუბლით თვალეზდაბინდული,
თითქოს ტანჯვის გრიგალია სულშიც...
ისევ უტევს მარტის ქარი,
თავნება და აბეზარი,
სუსხი ერჩის ატმებსა და ნუშებს,
მთის კალთებში ჩაკარგული,
ხმარაკრაკა ნაკადული,
ნიაღვრებით ემუქრება ქუჩებს.
გადაიღებს, ვიცი, მალე,
მზე გაახელს დალილ თვალებს,
რადგან მარტი გიჟია და ურჩი,
ცას გაკრული შავ ღრუბლებად,
ისევ წვიმად დაბრუნდება
და გაზაფხულს ააყვავებს სულში.

არ უნერია გადაშენება!

შენს წარსულს კრძალვით ავუხეღ თვალებს,
ფიქრი მაფხიზლებს – ღამის მთეველი,
მეამაყები, მამულო ჩემო,
ჩემამდე მოხველ გაუტეხელი...
დღეს ამ წარსულის ვარ მესაკუთრე,
მაქვს საოცარი გრძნობა და განცდა,
ტკივა და ცრემლით ამბავს მიყვება
ჩემი ხერთვისი, ოშკი და ხანძთა...
რა სინათლეა ჯვარი, იყალთო,
აქ სიღიადით მხიბლავს ყოველი,
ბრწყინავს გერგეთი, გრემი, გეგუთი,
ალავერდი და სვეტიცხოველი.
დგას ანჩისხატი, ზარზმა, აწყური,
თავმოკვეთილი დუმს ერთანმინდა!
გულში დაჭრილი ხარივით ვბორგავ
და მტერზე ჯავრი ვიყარო მინდა!
ანანურს, გელათს, შუამთას, სიონს,
ჩემი წინაპრის ხელი აჩნია,
ბაგრატი არის თუ უფლისციხე –
ეს არის განძი, რაც გამაჩნია.
სისხლიან წარსულს სისხლითვე წერდი
და ცრემლი მწარე ცრემლზე დადუღდა,
რამდენჯერ ტანჯვით გაგაკრეს ჯვარზე,
იმდენჯერ თითქოს ჩანგიც დადუმდა....
მაგრამ მაინც ვერ გაგტეხეს წელში,
მტერს კლავს ზღაპრული შენი მშვენება,
რადგან ვახტანგის ღირსეულ მოდგმას,
დავითისა და თამარის მოდგმას,
რუსთველისა და ილიას მოდგმას,
არ უნერია გადაშენება!

გაზაფხულია!

გაზაფხულია, მარტმა ამინდი,
კვლავ უჩვეულოდ არივ-დარია,
სუსხს ემალება ყველა სულდგმული,
მიკვირს, ნუშები რამ გადარია?
თოვლს დაულაშქრავს ისევ ჯიუტად
მთა – ზეცის თაღზე თავმიბჯენილი,
მზეს გული ასე რამ გაუცივა? –
წუხს ნაზამთრალი, ქორფა ჯეჯილი.
მე კი... ვხარობ და კვლავ გაზაფხულის
ახალ სულჩადგმით გული მევსება,
მაგრამ მანვალებს იმ დღეთა შიში,
მარტი აპრილს რომ დაესესება...

შვილებს

დღედაღამ ლოცვით თქვენს მომავალს უფალს ვავედრებ,
ჩემ სიცოცხლესაც, უყოყმანოდ, მსხვერპლად გთავაზობთ;
რაც შემოძლია, ვცდილობ ხელი შემოგაშველოთ,
იქნებ ცხოვრება, ცოტა მაინც, გაგილამაზოთ.
მით უფრო ვცდილობ, რომ ვიხილე ბავშვური თვალით,
ჩემი მშობლების თავდადება და შემართება,
მაშინ ცხოვრება ნარ-ეკალით იყო აღსავსე
და ის თავისით არ მოსულა ია-ვარდებად.
დღესაც ასეა, ნარ-ეკალი ისევ ბიბინებს,
მაგრამ მე მაინც გილამაზებთ ხვალის იმედებს...
არც თქვენ დარჩებით დედ-მამასთან ვალში, თუ მართლა
წინაპარივით შვილებისთვის თავს გაიმეტებთ!

ჩემთვის, ცხელ გულზე,
სიკვდილიც კი ბევრჯერ ვინატრე,
არ მდომებია გათენება
ნატანჯი ლამის,
იმდენი დარდი და სიმწარე
გამოვიარე,
რომ ამ განცდებმა თვალისჩინი
წამართვეს ლამის...
მაგრამ შევძელი გამკლავება,
ჩაცხრა ტკივილი,
ახლა ყოველდღე უფლისადმი
ლოცვას ვღალაღებ,
ჩემი შვილების ბედნიერი
მომავლისათვის,
ღმერთს ერთგულება შევფიცე და...
არ ვულალატებ!

იქნებ...

იქნებ როგორმე გადაგივიწყო,
გულზე ავიხსნა დარდის ლოდები,
შენ რწმენა ისე გამინადგურე,
მე უკვე აღარ დაგელოდები!

თუ დაბრუნებას მაინც ინებებ,
დაგხვდება მხოლოდ ცივი კედლები...
მე კი ამ გულის გადასარჩენად
სხვას, უფრო ძლიერს, შევეკედლები!

რა გაძლებაა უშენოდ?

რა გაძლებაა უშენოდ?
დავალ, დაგეძებ ბარადა,
როდემდე უნდა მანვალო,
როდემდე ვიყო ცალადა?
მოვდეგ, მოვტირი შენს სავალს
ცრემლი მასკდება ღვარადა,
ბინდი გაეკრა სამზეოს,
უკუნი ღამის დარადა.
გამინახევრდა სანუთროც,
გულს დარდი მადგას ჯარადა,
თუ მოცილე მყავს, მითხარი,
არ ჩამაყოლო ჯავრადა!

შენ რომ იმედოდ მყავდა...

როგორ მიწყრება ზეცა,
რა დარდებს მახვევს თავზე?!
წვიმის ღრუბლების წყება,
ცრემლებს არ იშრობს თვალზე.
მე კი დარდით ვარ სავსე,
სევდა ჩამიდგა ხმაში,
ხვალეც რომ ასე ცრიდეს,
რა მეშველება მაშინ?
შენ რომ იმედად მყავდე,
როდემდეც უნდა წვიმდეს!
მაგრამ ვაი, თუ ლოდინი
იქნებდა აღარც ღირდეს...

რომ არა ქალი!..

სულ მუდამ ერთი კითხვა მანუხებს,
რაც გავახილე ამ ქვეყნად თვალი,
სამყარო – უფლის ძალით შექმნილი
რა იქნებოდა, რომ არა ქალი?!

ის დღეც და ღამეც ბრძოლის ყინშია,
გულანთებული მსხვერპლადაც იწვის,
თუნდაც თამარი რომ არ გვყოლოდა,
ვინ ააგებდა გეგუთს და ყინწვისს?
ვინ შობა ცოტნე, ანდა გიორგი,
გაუტეხელი ვინ შერჩა დრო-ჟამს,
ცხრა ძმას ბრძოლის წინ ომახიანად,
ვინ დაულოცა ქართული დროშა?
გვექონდა დარდის და მწუხრის დღეები,
დამარცხებულის ჟამიც ხანდახან,
ის კი იბრძოდა მუხლჩაუხრელი,
მამებისა და ძმების მხარდამხარ!

იბრძოდა, როგორც ტანბრგე ვაჟკაცი,
მტერს, გამმაგებულს, შიშის ზარს გვრიდა...
მერე კი... ისევ იჯდა აკვანთან
და მამულისთვის გამირთაგმირს ზრდიდა!
გამოიზარდა საბა, ერეკლე,
ჰეი, რამდენი გმირი გვყოლია?!

თურმე მგლის მუხლი და ვაჟკაცობა
დედის მუცლიდან თან დაჰყოლიათ!..
გახსოვდეთ, გწამდეთ, გიყვარდეთ მარად,
წარსულის ქარცეცხლგამონატარი,
ქალი – სიცოცხლის წმინდა სათავე
და ერის ციხე-ბურჯი მაგარი!

დედა

დროთა ტრიალმა დატოვა კვალი...
თმა შეგიფერა თეთრად ქალარამ,
მე კი დარდი მკლავს, ვერ შევამჩნიე,
თურმე ცხოვრებამ როგორ დაგლალა?!
რამდენი დღე და რამდენი ღამე,
თეთრად, უძილოდ გითენებია,
ზოგჯერ კი ფიქრით დაღლილს, დაქანცულს,
სკამზე ჩამომჯდარს დაგძინებია.
ვხედავ თვალებში ჩასახლდა ბინდი,
სიცოცხლის სხივი გამოკრთის ლანდად,
ალბათ ძალიან განვალეთ დედა,
ოჯახზე ზრუნვამ დაგლალა ალბათ...
უფალთან ლოცვით გალიე დღენი,
სიკეთის მუდამ აღმამთესველო,
გულო – სინმინდის შუქით გამთბარო,
ბედის სიავით გაუტეხელო!
კვლავაც ხმატკბილი გემღეროს ნანა,
გნათოდეს ზეცა გაბრწყინებული,
სამშობლო – შენი მადლით აღვსილი,
შენი ხელითვე დამშვენებული!

ჩემს ოპრიზას

ამ ჩემ მხარეში მგლოვიარე სულიც ზეიმობს,
სულ სხვა ხიბლი აქვს ზურმუხტოვან, ლამაზ მთაგორებს,
აქ ყველა ბურქი, ყველა ხე და ყველა ბილიკი,
ჩემი ბავშვობის დაუვიწყარ დღეებს მაგონებს...
აქ სიყვარულიც, თავგანწირვაც, სხვაგვარი ვიციტ,
ვისაც მოკეთის თვალით ვწვდები, ყველა ჩემია,
ასეთად მზრდიდა მადლიანი დედულ-მამული,
შვილი მამაზე უკეთესი რომ ურჩევნია!
თვალს რომ შევავლებ თავნაყარი სიმინდის ყანებს,
მუხლზე ვეცემი ფესვძლიერის სიცოცხლის ემხით,
თუ დავიღლები მოფერებით და სიყვარულით,
ჩემი ღვაღღანის წყალი მასხით სახეზე პეშვით...
სულ მენატრება! ყველგან ვეძებ სურნელს მშობლიურს,
ცამდე ვმალდები, სიკეთის ხმას როცა გავიგებ,
ამ აღმაფრენას, ამ სიყვარულს და სიამაყეს,
როცა მოვკვდები, იმ ქვეყნადაც, საგზლად წავიღებ!

ჩემს ბაქას

მახსოვს, შვილო, შენს საწოლთან მოფუსფუსე,
რა იმედით გისინჯავდი ნაიარევს,
შენი კვნესა ჩემი გულის კედლებს ღრღნიდა!
უფლის მადლით, იმ დღეებმაც ჩაიარეს...
ახლა ვცოცხლობ ხვალინდელი დღის იმედით,
გამიმართლე! – ეს ხომ სისხლის ყივილია
და გახსოვდეს, შენი ყველა გასაჭირი,
დედის გულის დარდია და ტკივილია!..
სულ ვლოცულობ, ღამეა თუ ცისიერი
და თუ მაინც განსაცდელის დღე დადგება,
ისევ გისხნის უფლისადმი ერთგულება,
დედის ლოცვაც უსათუოდ წაგადგება!

არ ჩამიქრე სანთელო!

ჩემს სავალს შიშით გავყურებ...
შენ არ ჩამიქრე სანთელო!
თორემ საავდრო ღრუბლებში,
მთვარე ვერ ციციანათელობს;
ვაი თუ ქარმაც დაჰბერა,
უძლური ფეხქვეშ გამთელოს...
მაინც უფლის მაქვს იმედი,
ავდარი დარად ათენოს;
გული, დარდისგან შეჭმული,
ანუგეშოს და ამთელოს!

მინდა გაზაფხულის სითბო გაგრძნობინო,
შენგან ნათამამებს გული მევალება,
ლურჯთვალა ია ვარ, თოვლქვეშ განაბული,
ატმის ყვავილი ვარ, სუსხს რომ ემალება.
დილის მზის სხივივით სარკმელს მოვანყდები,
გულმკერდს დაგიკოცნი კრძალვით და მალულად,
როცა მოვმძლავრდები, შენ თვალწინ გავმართავ,
დამსკდარი კვირტების დოღსა თუ მარულას.
არ გეძებ... არ მეძებ... იცი რომ მიპოვნი,
ვიცი, რომ გიპოვნი ნუშებით დანათოვს,
აპრილში სიყვარულს დიდი აქვს ძალა და
ჩვენც მაშინ გავმართავთ გრძნობების მარათონს!

ნიანურას ცინე

ამაყად მდგარო ცინეო,
გულში რა ცეცხლი გინთია?
ცას ჯავრიანი შეჰყურებ,
ნათელია თუ ბინდია....
არც რას მიამბობ ტკივილზე,
გულზე იარა გატყვია,
იმედს მაძლევ და მიმალავ,
მკერდს, ნაცეცხლარს და ნატყვიარს..
დგახარ გმირული წარსულით,
ლამე თეთრად რომ ათია,
მეც შენი მეციხოვნე ვარ,
აქ ვხვდები ყველა განთიადს..

ოქროს ვენახი

ცად აზიდულა მარად თეთრი კავკასიონი,
მთის მწვერვალები ცის კიდურებს მჭიდროდ გაჰკვრია,
მსურდა მქონოდა ყველაფერი ამ ქვეყნად კარგი,
მაგრამ სამშობლო უკეთესი? – არ მინატრია!
არ მინატრია სხვანაირი ზეცის სილურჯე,
პირველი სხივი ჩემი თვალის მხოლოდ შენა ხარ,
როგორც ზღაპარში, უკვდავების ხეთა ბაღნარში,
მე დაგინახე ზვრად დაჭიმულ ოქროს ვენახად.
როგორ უხდები ამ მაღლიან ველებს, მთაგორებს,
როგორ ამშვენებ გლეხი კაცის გამრჯე მარჯვენას
და გაზაფხულზე, ადრიანად, ცრემლს რომ დაიდენ,
ქართველი კიდევ ერთხელ ლოცავს თავის გაჩენას...
და იძლიერე, სანამ ცა და მიწა სულდგმულობს,
ცრემლი, ნიშანი სიცოცხლისა, მარად მენახოს,
ჩემი მამულის სადიდებლად გეცსოს ფიალა,
ზვრადდაჭიმულო, ფესვძლიერო ოქროს ვენახო!

დროს თავისი მიაქვს

ოცნებებში შემომაცვდა სულის აფრა,
დავიღალე!.. დროს თავისი მიაქვს!
როგორ ჩუმად მოპარულა ფოთოლცვენა,
ვატყობ, სუსხიც შეპარვია ნიავს...
შიში ალებს დაუცხრომელ სულის სარკმელს
და მზის სხივიც ველარ აფრქევებს სითბოს,
ახლოვდება სევდისფერი დასასრული
ცა ღრუბლებში იძირება თითქოს...
მოვა დრო და... გაფუყვები ცისკენ სავალს,
მართლა სუსხი შეპარვია ნიავს,
დავიღალე, თურმე როგორ დავიღალე?!
ახლა მივხვდი, დროს თავისი მიაქვს!

მორჩა!

მორჩა! უკვე ველარ მნახავთ,
მოშიშარს და მფრთხალს,
როცა ვხედავ ირგვლივ ლალატს,
ვერ დავხუჭავ თვალს.
ყველა ორგულს შევარისხებ,
არ დავუხრი თავს,
არც სიყალბეს მოვუწონებ,
არ ავუბამ მხარს.
მტერი ველარ შემომბედავს,
ავი საქმე ქნას,
გონზე მოვა, როცა კუდით
ვასროლინებ ქვას.
დღეს თუ ცოტა გამიჭირდა,
მაინც ვხედავ ხსნას,
საქართველოს ცას და მიწას,
არ დავუთმოვ სხვას!

ბარეჯს

განმარტოებით, მწირ უდაბნოში,
დგას მონასტერი ძველი იერიით,
თითოთოროლა კაცის იმედით,
უკაცრიელი თვალსანიერით...
აქ, წინაპარმა, გამრჯე ხელებით,
ბნელს და უკუნეთს ზურგი აქცია
და უსახური, მკაცრი უდაბნო,
სულის ნალკოტად გადააქცია...
ასწლეულების გრიგალს გაუძლო,
თუმცა ათასგზის გაატიანეს,
მაინც არ გატყდა რწმენის სიმტკიცე,
ისევ ფეხზე დგას მემამათიანედ!

ერთანმინდა

ერთანმინდავ, ჩემი რწმენის წმინდა ხატო,
გესმის?.. ლაღეს ისევ მღერის პაატა!
დღესაც მტანჯავს მისი სულის იარები,
ამ დიდ ტკივილს წარსულს როგორ გავატან?
შენს ცივ კედლებს მოკრძალებით ვეფერები,
ძველი დარდი დრომ ვერასგზით გაფანტა,
არ მასვენებს ცრემლგამშრალი დედის გმინვა,
მუხლჩახრილის შვილის ნანოლ აკვანთან...
ჩაიხუტე, ტკივილები დაუამე,
შენ, იმ დღეთა დიდო ჭირისუფალო...
ნურცერთ დედას გაამწარებ შვილის ხვედრით,
დაჩოქილი გევედრები უფალო.....

გრიგოლ ხანძთელს

ტაოს, კლარჯეთს, არტაანს და შავშეთს,
აშენებდა მოთმინებით, დინჯად;
სათნოების მადლით სხივდაფენილი,
ახლა თითქოს აღმართულა მიჯნად.
აღაშენა ნაოხარი ქვეყანა,
ღმერთს უხმობდა თვითონ ცინე-ზურჯი,
რა იცოდა, თუ ამ წმინდა ტაძრებში,
ველარასდროს ილოცებდა „გურჯი“...
მენატრება ჩემი სულის სამჭედლო,
მომრევია ჩაგრულობის განცდა,
სად ვეძებო წყაროსთავი, შატბერდი,
დოლისყანა, ოპიზა თუ ხანძთა?
მალოცვინე, შენ ხომ იცი უფალო,
ამ მიწა-წყალს საქართველო ჰქვია!..
...და თუ ოდეს დამაბრუნებ მამულში,
არასოდეს არ იქნება გვიან!

დღეს ძლიერი ვარ! ხვალისთვის – ვშიშობ,
ვაი თუ ველარ ვძლიო სიძნელე,
ვიცი, აღმართს რომ დაღმართი მოსდევს,
მთვარის სისავსეს კიდევ – სიბნელე...
ზღვა რომ იღელვებს, ისიც ჩაცხრება
ძლიერ ქარსაც კი მოაქვს სიმშვიდე...
ვიცი, იმედი დიდი ძალაა
და შემფრთხალ გულსაც ამით ვიმშვიდებ!

დილა ჩემს ბავშვს

მთა რომ შემოიცლის ღრუბლის თავსაბურავს,
მზეს თვალს ჩაუკრავს და გული გაუთბება,
მინას შეაცვდება ნისლის სამოსელი
და მთის ნაკადული დაღმართს დაუყვება.
მზე პირს ჩამოიბანს დილის ქორფა ნამით,
ბარში ცვრიან ბალახს სითბო გაუტკება,
მოღლილ--მოქანცული ცელქი ნაკადული,
წყაროს, მორაკრაკეს, შვილად შეუხვდება.
მთიდან მონაბერი, სიო მოჩურჩულე,
ქარს გზას დაუთმობს და განზე გაუდგება,
თეთრი აკაცია ყვავილ-სამკაულით,
ქართან შეჭიდებას მედგრად დაუხვდება.
ყანა მობიბინე, თავთავუხვიანი,
ყელს რომ მოიღერებს, წელში გაიშლება,
ცაცხვის სურნელებით თავბრუდახვეული,
ირგვლივ მოფუსფუსე მწერი აიშლება....
ცა კვლავ გაბრწყინდება, ტყე კვლავ იპრიალებს
და მზე ოქროსფერი სითბოდ დაიღვრება,
ყველა სახლის კარებს დინჯად ჩამოუვლის,
ჩვენთან ალერსით და კოცნით დაიღვრება...
...ღმერთო ძლიერო და ღმერთო საფიცარო,
მამულს შეგავედრებ, მოეც დღე ძლიერი,
ჭირი აშორე და ღზინი გაუმრავლე,
ბევრი გაუთენე დილა ბედნიერი!

ქართველობა მიხარია

დავიჩოქე! ...ბევრჯერ სხვა გზა აღარ მქონდა,
მტრის ბასრ მახვილს ჩემი მკერდი შევახვედრე,
დაგაფარე უკვდავების თბილი კალთა
და ღმერთს შენი ლურჯი ზეცა შევახვედრე...
შევახვედრე ბაგრატი და ნიკორწმინდა,
ცად აწვდილი გელათი და ალავერდი,
შენი სულის სინწინდეს და სიდიადეს,
ლოცულობდა თვით მაღალი მამა ღმერთი.
მადლი უფალს, რომ ასეთი სამშობლო მაქვს,
რომ ყოველი გათენება მზის დარია,
ნურავინ ნუ გაიკვირვებს, თუ ამ ქვეყნად,
სწორედ ჩემი ქართველობა მიხარია!

აღარ ვღარდობ

რა გინდ დარდები მქონოდა ბევრი,
ცა იხსნებოდა, როცა გნახავდი.
შენ რომ ამ ქვეყნად არ ყოფილიყავ,
გულს უდარდელად შევინახავდი...

ამდენი წელი როგორ გელოდი?!
ამდენი ღამე რისთვის ვათიე?!
თურმე როგორი გულქვა ყოფილხარ,
ერთი შეცდომაც ვერ მაპატიე...

გავიდა წლები... გამოვიცვალე...
ახლა ამ მკერდში სულ სხვა გულია!
და აღარ ვღარდობ, რომ შენ ხარ სხვისი,
რომ ყველაფერი დაკარგულია...

ველარ დამიჯერებია

ცის კიდედან ცის კიდემდე,
აღმა-დაღმა სერებია,
მთები, მაღლა აზიდული,
თითქოს ცათამბჯენებია,
ფერდობებზე, აწყვეტილი,
წყალმდიდარი ჩქერებია,
ტყეში, მწვანედ ჩაბურული,
გაუვალი ტევრებია,
ბარში ზურმუხტდაფენილი
ბაღია და ველებია,
ზვარში, მზისგან დაშაქრული,
ქარვისფერი მტევნებია;
პურის ბეღელს ხვავს რომ აყრის,
გამრჯე კაცის ხელებია,
მარანში კი მადლმოსხმული,
ღვინით სავსე ქვევრებია...
უფლის მადლს და მოწყალებას,
თავი მოუხელებია,
დაუთვლელი სიკეთისთვის,
თვალი ამიდევნებია.
ხვავრიელი მთა და ბარი,
ფეხით შემიჯერებია,
ავის მქმნელი და ორგული
რისხვით შემიჩვენებია...
...და სამშობლოს სიყვარული
გულში ამიმღერებია,
ნუთუ მართლა სულ ჩემია?
– ველარ დამიჯერებია?!

მარადიული უკვდავება

მცხეთას მოვიდა, მინას ოფლი აწვიმა უხვად,
ნათელი სხივით გააბრწყინა ირგვლივ ყოველი,
ქვა ქვაზე დადო, თალი თალზე შემოაქარგა
და უკვდავებად დაგვიტოვა სვეტიცხოველი.
მკლავი ერჩოდა, სურდა უფრო მეტი მოესწრო,
ტაძრის გუმბათიც თითქმის ზეცას ებჯინებოდა
და რა იცოდა საბრალომან, რომ იგი სწორედ
თავისი ნიჭის სიდიადეს ეწირებოდა...
მეფემ ტაძარი იხილა და... მიხვდა მაშინვე,
ეს სასწაული გასწვდებოდა საუკუნეებს,
ხოლო ოსტატი, მდაბიო და მიუსაფარი,
უკვდავებაში გაუსწრებდა თვითონ მეფეებს!
ბრძანა: მარჯვენა მოჰკვეთეთო, დაუნებლად!
ამით თითქოსდა დიდოსტატზე შური იძია,
მაგრამ ბოროტის გამიზნული შუღლი და მტრობა,
სვეტიცხოველის უკვდავებას ვერ დაენია!

შვილებს

უფლის წინაშე, სავედრებელს, ათასგზის ნათქვამს,
მე ისევ ლოცვად ავიტაცებ მზის აისობას,
თქვენს სიყვარულში თუ სიცოცხლეს ბოლომდე გავლევ,
ხომ ვალმოხდილი შევუხვდები მარადისობას...
თუ ერთგულება შემოგფიცეთ ან და მარადის,
ეს ტვირთი კიდევ წელგამართულს მიტარებია!
აღბათ ირწმუნეთ, რომ ამ ქვეყნად შვილებზე მეტად
თვით უფალიც კი, გავბედავ და... არ მყვარებია!..

ჩემს ნინას

გაზაფხული უჩვეულოდ ამზიანდა,
სიხარულმა დაიქუხა მეცხრე ცაზე;
ყველა დარდის ცხრაკლიტული დაამსხვრიე,
შენ რომ გაჩნდი ამ მადლიან ქვეყანაზე.
აელვარდა ცისარტყელას შვიდი ფერი,
მზემ ღრუბლები გულმკერდიდან შემოიხსნა,
ლამე წყნარი, წყვიდადი და უკუნეთი,
მთვარემ მხრებზე ვაჟკაცურად შემოისვა...
ეს სულ შენ ხარ, ცისარტყელაც, მზეც და მთვარეც,
ვარსკვლავები – სამკაულად აკინძული,
სურნელს მაფრქვევ, ვით დედოფლად მოვლენილი,
ლურჯი ია, ბუჩქის ძირას გარინდული...
ახლა გული, მხოლოდ შენზე ზრუნვით ფეთქავს
და ეს გრძნობა ჩემი სულის ცისკარია,
დამიჯერე, შენ რომ მყავხარ, მე სიცოხლე
სულ სხვაგვარად მწაღია და მიხარია!

პაპიას

დრო იყო, როცა მართლა იყავი,
დედოფალივით თვალეზბატულა,
მაგრამ დღეს უკვე მაგ თვალთა ხიბლი,
სადღაც, წარსულში მიმოკარგულა...
მუხლი აღარ ჭრის, ძალღონეც გაქრა,
გულში კი ისევ ძველი ჟინია
და როცა ვხედავ შენს ტანჯვას ახლა,
სიბერის ჟამის მეც მეშინია.

ფუჭად არ მივლია...

ფუჭად არ მივლია, რაც კი გამივლია,
ნათელს ბნელი მხოლოდ რწმენით განვარიდე,
ეს ხომ ნამდვილია, ჩემი მანდილია,
მოყვასს მტრის რისხვა რომ ბრძოლით ავარიდე!
გულისძახილია? უფრო ნადილია,
მიზანი რაც მქონდა, უნდა ავასრულო!
ისიც ნამდვილია, განა ადვილია?...
ცხოვრება, უკუღმართი, ასე დაასრულო...

ჩემი სახლის ეზო

აქ სულ სხვაგვარი სიმშვიდეა კაკლების ჩრდილქვეშ,
მესმის ჩურჩული და შრიალი ბუმბერაზ ხეთა,
აქ არის ჩემი შფოთიანი სულის საუფლო,
აქედან შეშლილ სამყაროსაც სხვა თვალთ ვხედავ.
სიო ალერსით დამთამაშებს დაღლილ სახეზე,
იადონების არ მაკლია მშვიდი გალობა
და როცა ვხვდები, რა სიმდიდრეც მარგუნა ბედმა,
თითქოსდა მიკვირს ზეციერის უხვი წყალობა...
შევხარი ყველას, ვეფერები, თავზე ვეველები,
ვინც მიყვარს, ვინც კი ჩემი არის, წამითაც ვერ ვთმობ,
ამ სიმდიდრისთვის და ამ დიდი სიყვარულისთვის,
ყველაფრისათვის, რაც მიბოძე, მაღლობა ღმერთო!

ჩემი ლექსი და სიმღერა

ნარსული ტანჯვით გამოვიარეთ,
ვამსხვრევდით ბორკილს, ვლენდით მარწუხებს...
ძველი იარა მე დღესაც მტანჯავს,
დღესაც მტკივა და დღესაც მანუხებს.
თუ კი რაიმე შემრჩა ნუგეშად,
ეს იყო ლექსი, იყო სიმღერა,
ყველა ნაღველის გასაქარვებლად,
გულმა გულიდან ამოიმღერა.
საუკუნეებს ლენდა გრიგალი
და ძირს უთხრიდა ძველსა თუ ახალს,
მაგრამ ქართველის ნიჭის ზეობამ,
მამული დღემდე შემოგვინახა...
რწმენით, იმედით და სიყვარულით,
ციხე-ტაძრები ააგებინა,
კლდეებში კვეთა სასნაულები
და მტერს მახვილი ჩააგებინა.
თამარი კრძალვით აგებდა ყინწვისს,
გეგუთშიც რეკდნენ წმინდა ზარები,
ზეცამდე აწვდილ ტაძართ ჩუქურთმას,
ოქროში ჭედდნენ ოპიზარები.
რითმა მოასკდა რუსთველის კალამს,
ვეფხისტყაოსანს შთაბერა სული,
ტკბილ საგალობელს უძღვნიდა ვენახს
მეფე – ქვეყნისთვის თავდადებული.
სამშობლოს ზეცას მონატრებული,
ცრემლით მოსთქვამდა „ლალე“-ს პაატა,
ნანას მღეროდა ამ დროს ტკბილი ხმით
ქართველი დედა შვილის აკვანთან....
ამ სიმღერაში ბევრი ტკივილი
და დარდიც ბევრი იმალებოდა,

გმირი, ბრძოლაში სიკვდილის შემდეგ,
ახალ ვარსკვლავად იბადებოდა....
იბადებოდა ლექსად, სიმღერად,
ნასათუთევი და ნაფერები,
მუზეზად იქცა ქართული მიწა,
ცხენის ფლოქვებით შენაჯერები....
ამ მუზეზს მთელი სიცოცხლე ვდიე,
გზადაგზა ვკრეფდი მარგალიტებად,
სულ სიყვარულის ცეცხლზე გამოვწვი,
მამულს ვაბნიე გულზე მძივებად.
რადგან მტკიოდა ტკივილი მისი,
ვგრძნობდი წინაპრის გადაღლილ თვალებს,
რადგან მესმოდა „შენ ხარ ვენახი“,
„ნანა“, „ურმული“, „ლილე“ და „ლაღე“...
დღეს კი უზომოდ ვარ ბედნიერი,
უკვდავი ჰანგის სითბო დავძლიე,
ჩემი სიცოცხლე, ასე ძვირფასი,
ამ დიდ სიყვარულს შემოვალე!
და დავამკვიდრე სულის სიღრმეში,
გულმაც ხომ მისი მადლით იძგერა,
ლამაზ გრძნობებად ვაჩუქე მამულს,
ჩემი ლექსი და ჩემი სიმღერა!

იმედგაცრუება

მოძმისგან იმედის გაცრუება,
მაცლის ბზარგაჩენილ სულს,
კაცი – ორპირი და მატყუარა,
ღმერთმა შემინდოს და... მძულს!
ასეთი უღირსის შეყვარებას,
ვერასდროს ვაიძულე გულს!

შენ, ჩემო მამულო!

მინდა, რომ ჩემს შვილიშვილებს ასე უყვარდეთ

...შენ, ჩემო მამულო! იმედო სიცოცხლის,
ფესვებო, მინაში ღონივრად ჩაზრდილო,
ნატანჯო, ნაძარცვო და ჯვარზე გაკრულო,
ასგზის და ათასგზის სისხლისგან დაცლილო!..
თუ ჩემი სიცოცხლე სამსხვერპლოდ გეყოფა,
მე უყოყმანოდ დავთმოზ და გავიღებ,
ოლონდაც, თუ გული საგულეს ჩადგება
და ზეცად ასული შენს წინსვლას გავიგებ!
...მაგრამ იმედი წამართვეს, გამიქრა,
მინაც ხომ ცრემლსა და სისხლშია ნაბანი,
რამდენი სიცოცხლე შეგწირეთ ზვარაკად
და მაინც მზაკვრულად იცინის ჯაბანი...
ჩვენ კი ერთ გოჯსაც არავის დავუთმოზთ,
აღზევდი სიცოცხლევე, ჩაგვრისგან ჩაკლულო,
ერთად ვართ, შენთან ვართ, მტერთათვის რისხვა ვართ,
მომავლის იმედად გეზრდებით მამულო!

ნუთისოფლის ბედაური

მიქრის ნუთისოფლის ბედაური,
როგორ გამალებით მიქრის!
თითქოს მოიტოვა საუკუნე,
დროსაც არ გიტოვებს ფიქრის.
ხან თუ გაგიმეტა, დაგაჩოქებს,
ველარ აიშლები ნელში,
თვალიც თუ ცოტა ხნით მოუხუჭე,
წლები ჩაგაკვდება ხელში.
მერე?... უფერულად დასრულდება,
სიცოცხლე ტკბილ-მწარე და ძვირი,
გლოვას არც არავინ შეგპირდება,
ცრემლიც დაგეყრება მწირი...
ჰოდა, ბედს არასდროს შეეგუო!
ცხოვრება კლდეც არის და კიბეც,
თუკი გაბედე და შეეჭიდე,
შეძლებ იფალავნო კიდეც!

მზის დაისობა

რა უჩვეულო ფერი ადევს მზის დაისობას,
შიშით შემკრთალი ვემალეები ცის დასალიერს,
მგონია, თითქოს დასასრული მიახლოვდება,
რადგან სიცოცხლის ნახევარი უკვე გავლიე...
ის ნახევარი კიდევ დამრჩა, მაგრამ ვინ იცის,
იქნებ მზაკვრულად ჩამისაფრდა ბედის მწერალი,
ვაი თუ მოვწყდე ციცაბოდან თავაშეებული
და უკუნეთის სამუდამო გავხდე მძევალი...
მაგრამ არ ვდარდობ! არ მაშინებს ამაზე ფიქრი,
სიცოცხლეს ახლა სხვა ემხი და სულ სხვა ჟინი აქვს,
დღეს რომ ასეთი ამაყი ვარ და ბედნიერი,
ხვალ ნაადრევი სიკვდილისაც არ მეშინია!

ჩემს გურამს

...შენ ჩემი გულის მალამო ხარ, უნდა იმღერო,
რომ ყველა დარდი გავიქარვო, თუნდაც წამიერ,
ღმერთს ვევედრები, რომ ძლიერი დამივაჟკაცდე
და შენი „ლალე“ გაისმოდეს მრავალჟამიერ!

არ ჩაიმუხლო, არ შეშინდე, უფლება არ გაქვს,
რადგან სამშობლოს გამხნეება დღეს კვლავ სჭირდება,
შენ თუ მედგრად და გაბედულად ჩადგები კვალში,
მტერსა და ორგულს არსებობა გაუჭირდება...

ჰოდა, იმღერე!... უფრო ძლიერ! უფრო ხმამაღლა!
მავედრებელი შენი ჰანგი ზეცამდე ადის.
ნუ შეშინდები, თუ ცხოვრება ბენვის ხიდია,
შენ დედის ლოცვა დაგიფარავს ან და მარადის!

მიხვდი

რა შვებით ავიარე აღმართი და
დაღმართი როგორ მიჭირს ახლა?!
ვაი, თუ ვერ შევძლო ლელოს გატანა და
მამულის სიყვარულით დაღლა?!
ტვირთი უჩვეულოდ დამიმძიმდა,
დარდმაც რკინის ხელი მახლო,
ნინ ხომ საცალფეხო ბილიკია,
მერე კი.... დაისია ახლო.
მივხვდი, რაც მტანჯავს და რაც მანვალებს,
ფიქრებთან დარჩენილი მარტო,
დავაფრთიანე ჩემი მერცხლები და
ჩემგან გაფრენილებს ვნატრობ.

ქსაროვტი

თავბრუდამხვევ სიჭრელეში
შენ გიპოვე, სხვა კი არა,
როცა ჩემად გაგიფიქრე,
ჟრუანტელმა დამიარა.
მერე ჩვენმა ბედისწერამ,
ერთურთისთვის გვალარა,
დრომ, გიჟური სიყვარულით,
თვალხელშუა გაიარა...

კახეთს

ჩემი სამშობლოს ცისკრის ვარსკვლავო,
წარსულის დიდო გადმოსახედო,
სულში ჰანგებად ამღერებულო,
გულიდან ლექსად გადმონახეთქო.
მზე რომ გადმოგდის მთების უბიდან,
ეს სასწაული სხვაგან სად ვნახო?
შენა ხარ ჩემი წმინდა საძვალე,
ბალი, ვენახი და სამოსახლო!
შენ ჩემი დილის გათენებაც ხარ
და მხრების გაშლას რომ დავაპირებ,
ერთი სურვილი მიჩნდება უმალ,
ფეხით დავუყვე ივრის ნაპირებს.
ვნახო ყანები თავთუხიანი,
მარად შრიალა ტყე და ტევრები,
მკერდგარუჯული ალაზნის ველი
და მზით დამწვარი ოქროს მტევნები...
ცად აღმართული საჯიხვეები,
ჭალები ლურჯი და მობიბინე,
ზვარში ჩამდგარი ჭალარა მეზვრე,
შენზე მლოცველი და მოლიღინე.
კალთაზე ხვავის სურნელი აგდის,
წარსულში მტერთა რისხვით ჩაგრულო,
მომხდურზე ჯავრის ამოსაყრელი,
კვლავაც ზღაპრული ისმის „ჩაკრულო“.
ისევ გეძახის მეხრედ, მეგუთნედ,
ნატერფალები მამა-პაპათა,
მადლობა უფალს, რომ შეგრჩა ძალა
და დღესაც ფხიზლობ შვილის აკვანთან.
კვლავ ისმის ნანა, ხმა სიკეთისა,
ბოროტი ყველა განდევნილია!
...ისევ იზრდება მეფე ერეკლე,
ისევ იზრდება დიდი ილია!...

ავ თვალს მახვილი ენიოს მუდამ,
მომავლის სხივად გაბრწყინებულო,
ბევრჯერ მტერთაგან დამარცხებულო,
მაინც ზეცამდე ამაღლებულო.
შენ ლხინო ჩემო, სიცოცხლე ჩემო,
ლექსო გულიდან გადმონახეთქო,
სულში ჰანგებად ამღერებულო,
უბერებელო – ჩემო კ ა ხ ე თ ო!

რა ვიცოდი...

შევცდი, როცა უკვდავების ძეხნაში,
ბედმა თითქოს გულით შემომღიმილა,
არ ყოფილა გზასავალი ადვილი,
ამ ცხოვრებას ვერ შემოვრჩი ღიმილად...

ჰოი, როგორ მენატრება წარსული,
როცა იგი ზღაპრად მეჩვენებოდა,
რა ვიცოდი, თუ ამ ტიალ სიბერეს,
ქვეყანაზე ვერაფერი შველოდა...

სურვილი

მინდა გული ბუდეს მქონდეს,
ირგვლივ ყველა კარგად მყავდეს,
გუთნეული ბობოქრობდეს,
მკის დროს მკიდეს, ხვნის დროს ხნავდეს!
ბელელში კი ხვავ-ბარაქა,
წლიდან წლამდე არ გათავდეს,
ქვევართან სტუმარ-მასპინძელი,
ოქრო ვაზის ნაჟურს სვამდეს!
ცას სწვდებოდეს ლხინის ექო,
სუფრის ბოლო არც კი ჩანდეს,
მტერსაცა და მოყვარესაც,
მუდამ ერთგულება სწამდეს!
კვალში მედგეს შვილი ჩემი,
თავის ჯიშს და ჯილაგს ჰგავდეს,
სადაც შეხვდეს გაჭირვება,
იქვე გზა ნათელი ჩანდეს!...
გაძლიერდეს ფუძე, კერა,
მტერიც არსად არ მოჩანდეს,
სინანული შთააგონოს,
ღმერთმა, ყველა ცოდვის ჩამდენს!
მაგრამ მაინც უფრო მეტად,
მინდა დარდი გულს არ მწვავდეს,
ქართველების აღმაფრენა,
მათი სიძლიერე მწამდეს,
საქართველო, ერთადერთი,
მარად უძლეველი მყავდეს!

ტრაგედია დილომში

ეს მერამდენედ ამატკიე გული, სიკვდილო,
ცა ჩამონგრეა სიმწრისაგან, ქვესკნელიც გასკდა,
ქვა ხომ არა ვარ, ამდენ ტკივილს გაუჟღო როგორ,
ქვეყნის დედაბოძს კიდევ ერთი ნაწილი ასკდა.
ძველ ქრილობებზე სულს მარილი ისევ აყრია,
თავს არ მანებებს შემზარავი შიში და ელდა,
ღმერთო დიადო, შენ სათუთად გებარებოდეს,
ერთურთს უდროოდ მონყვეტილი შვილი და დედა!
შენ უმფარველე იმათ სულეებს, სხივი მოჰფინე,
ამ სამზეოდან ნაადრევად არვინ გაჰყარო,
სამრეკლოებო, შემოჰკარით გლოვის ზარები,
ცაო იტირე, იქუხე და შესძარ სამყარო!

სანუთროს ლაბირინთებში,
მე შენ ღიმილით გიპოვე,
გაჩუქე რაც რამ მეზადა,
სულილა შემოვიტოვე.
ამილაჟვარდა სიცოცხლე,
ცაც სხვანაირად ლურჯია,
როცა შენ მეჩურჩულეები,
მთელი სამყარო მუნჯია.
როგორ არ მინდა, უშენოდ
გული ტკივილით აძგერდეს,
ვნატრობ, გავლილი ბილიკი,
კვლავ უსასრულოდ გაგრძელდეს!

ბრძელი ენა

კაცის მკვლეელია ზოგჯერ,
ენა ბასრი და გრძელი;
უთმენ და აღარ გამოგდის,
თმენაც გამხდარა ძნელი.
ასეთი ენის წამალი
დანაა, მჭრელზე მჭრელი,
პატრონს კი ველარ უშველის,
თვით შეკაზმული ცხენი...
სხვის შეგონებას გაურბის,
თავი ჰგონია ბრძენი,
ნეტავ თუ ემორჩილება
პირჯვრის მსახავი ხელი?!

რატომ მიძინვარებ ტკივილო?

ფეხდაფეხ დამდევ, როგორც მწევარი,
რამდენჯერ უნდა შემოგჩივილო,
მთელი ცხოვრება ვერ მოგიცილე,
რატომ მიძინვარებ ასე ტკივილო?!

ხან აღმართს მწიე უბედურება,
დაღმართზე წინაც გადამისწარი,
ფხიზელი თვალით ჩასაფრებულო,
ერთხელ გაქცევა ვერ დაგასწარი!

რა არ გადამხდა შენთან ჭიდილში,
აღმართ-დაღმართი ახლაც ბევრია,
მაინც კლდესავით ურყევად ვდგავარ,
თუ კი სიბერე არ მომერია...

ვუახლოვდები მარადისობას
და თანაც ჩემი ფეხით მივდივარ,
როგორ პატარა მგონია თავი,
არადა უკვე მართლა დიდი ვარ!
რა უნდა ვუთხრა გულს, გაუმადლარს,
იბრძვის და ნვალობს ბედით ურვილი,
თუ გულისგულში რაღაც აკლია,
თუ ვერ ასრულდა ყველა სურვილი...
არ შემიძლია, როგორ გავუწყრე,
ისევ სიცოცხლის რომ ჰკლავს ნყურვილი?

სიყვარულის მადლი

არ ვყოფილვარ მოტრფიალე
სიმდიდრეთა, განძთა,
უქონელსაც არ მქონია
სიღარიბის გაცდა,
არასოდეს მიფიქრია
სიძულვილი კაცთა
და სიკეთის თესვისათვის
ბევრი რისხვა ამცდა!
თუმცა, მტერი, ჩემ გარშემო,
უამრავი გაჩნდა,
გულს კი მაინც ერთგულების,
ნაკვაღევი აჩნდა,
ყველაფერი გაილია,
ყველაფერი გაცვდა,
სწორედ, მადლი სიყვარულის,
მთელ სამყაროს გასცდა!

იყო და... არა იყო რა...

გვჯერა და თითქოს არც გვჯერა,
წუთისოფელის სიავე,
სულ ერთ წამს გადაგვაგინცებს,
თუკი რამ ვნახეთ სიამე.
გავჩნდით და ნასვლის დრო-ჟამი,
უკანვე გამოგვაყოლა,
ზღაპარს ჰგავს კაცის სიცოცხლე,
იყო და... არა იყო რა...

მიდის სიცოცხლე,
ნელა-ნელა წარსულს ბარდება,
გარდასულ დღეთა მოგონება
ჩნდება ლანდებად,
ყოველი წამი იძირება
გულში დარდებად
და ყველაფერი, ჩემთან ერთად,
უ ჩ ი ნ ა რ დ ე ბ ა !

მადლობელი ვარ!

ბევრჯერ, მუხლებზე დამაჩოქა ბედის სიავემ,
გულიც კი ლამის საგულედან ამომაცალა,
თვითონვე მიკვირს საკუთარი სულის სიმტკიცე,
თითქოსდა, მართლა, უკვდავების თასი დაცალა!
სულ თან დამდევედი, ღმერთო, შენით რა ძლიერი ვარ?!
გაჭირვების ჟამს, ჩემდა მხსნელად თავი იჩინე,
მადლობელი ვარ, გულგატეხილს და უიმედოს,
რწმენა რომ ასე უვნებელი გადამირჩინე!

მისია

ნუ შეგშურდება
სიმდიდრე სხვისი, –
ვინც გაისარჯა
ძღვენიც მისია!
ადამიანო! მუდამ გახსოვდეს,
შენი ამქვეყნად
მოსვლის მისია!

ვალი

როცა არ გაქვს და ხსნის გზაც შორია,
გულს საფიქრალი სხვა აღარ ახსოვს;
ვალს აიღებ და... როცა გონს მოხვალ,
გზა დაბრუნების ორმაგად ფასობს.

სჯობს, ცოტა გქონდეს, ვიდრე არ გქონდეს,
ვიდრე სიცოცხლე ეშმაკს მიჰყიდო;
ვალის აღებას ისევ სჯობია,
ზურგზე სალი კლდე წამოიკიდო!

ჩვენი ბედის დავთარში,
შავით თეთრზე სწერია,
თუ ვინ არის მოკეთე
და ვინ კიდევ მტერია.
ყველაფერს რომ გაუძლო,
უნდა იყო ლომგული,
უგულო არ კმაროდა?
ახლა კიდევ ორგული?!

ნეტავ, გავუძლო

ნეტავ, გავუძლო სიცოცხლეს,
ბედმა რამდენი მანვალა,
უკუღმართობის ჭიდილში,
ძალ-ღონე გამომაცალა...

რაც კი ვაება ჰქონია,
სულ ჩემ სავალზე გაშალა,
ეს რა ყოფილა სანუთრო,
ერთხელ წელში არ გამშალა!

დედას

გვიან მიგიხვდი, ჩემო საფიცარო,
რა ტვირთი ატარე მხრებით,
დღეს კი შემიძლია ვიამაყო,
დედის გადადგმული მთებით!

შენს ამაგს ვერაფერი გადანონის,
ან როგორ გავუსწორებ თვალს?
ერთი იმედი მაქვს, მეც ხომ დედა ვარ და
დედობით დაგიბრუნებ ვალს!

მე ჩუმად ყოფნას ვამჯობინებ, ჩემთვის, ყოველთვის,
რად გამაჩინა ზეციერმა ნეტავ ასეთი?
მაგრამ თუ სადმე ორთაბრძოლა გადამხდენია,
არ წამიგია სამარცხვინოდ, თითქმის, არცერთი!

რადგან სიმართლე ჩემი სულის იარაღია,
თვმდაბლობითაც ბევრი ზღუდე გადამილახავს,
რაც კი სიკეთე მითესია, ხმამაღლა ვერ ვთქვი,
გული დიდი მაქვს და ყველაფერს გული ინახავს!

უფლის ხელი

ცხოვრებამ ბუნვის ხიდზე გამატარა,
გზა ხსნისა არსაიდან ჩანდა,
შავი ღრუბლები რომ თარეშობდნენ,
მე მათი სისასტიკე მკლავდა.

იმედწართმეული მაინც შევებრძოლე,
სულს რწმენის ნაკვალევი აჩნდა
და ბედის განაჩენის მოლოდინში,
ახალი იმედები გაჩნდა!

ალაგდნენ ღრუბლები, მზეც ამოინვერა,
მზე – ჩემი სიცოცხლის მხსნელი,
ვიღაცამ მხარზე ხელი დამადო და...
ეს იყო თვით უფლის ხელი!

მე მტერიც მიყვარს!

ის გზა, რომელიც გამოვიარე,
ვარდებიანი სულაც არ იყო,
ბევრმა თუ ხელი გამომიწოდა,
ბევრმაც, სიმშურით, მახე დამიგო.

თუმც სიძულვლით ვინ რა დამაკლო?
სიყვარულია, რაც კი შევძელი,
მე მტერიც მიყვარს, რადგან უმისოდ
ვერ ვიქნებოდი ასე ძლიერი!

დედა ვარ!

დედა ვარ! – რა გრძნობა მაქვს, იცით?
ამაყი, ლომგულივით დავალ,
შვილია ცადასაფრენი ფრთები,
მომავლის იმედი და ძალა!

მთასაც კი მოვგლეჯავ რწმენით,
ქალი სუსტიაო – ვინ თქვა?
დედა ვარ, უპირველეს ყოვლის!
ამით ყველაფერი ითქვა!

შეგაკლავინე, ნუთისოფელო!

მითხარ, ტკბილ-მწარე ნუთისოფელო,
ზოგჯერ სამართალს რატომ ამრუდებ?
აბა, როგორღა უნდა გმადლობდე,
თუ ჩემს გულისთქმას ვერას გაუგებ?

არ გთხოვ ზეცამდე ხელის მიწვდენას,
ოღონდ მატარე წყალობის თვალით,
თუნდაც იმდენი შემადღებინე,
მქონდეს ლუკმა და ... არ მქონდეს ვალი!

გეუღლეს

თითქოს გუშინ გავჩნდით ქვეყნად,
დრო რა დაუნდობლად გარბის?!
მაინც გაზაფხული მძლავრობს,
მაინც სურნელია ვარდის!
ხომ არ შეგაშინეს წლებმა?
თავს ნუ დაიტანჯავ ფიქრით,
მარადისობისკენ ჩვენ ხომ,
თითქმის ვალმოხდილი მივქრით..

მომნატრებია

მომნატრებია შენი ღიმილი,
მთაში გაზრდილო, ნატვრისთვალო,
წყაროს თავზე რომ შემომეფეთე,
რად გამექეცი? – მითხარ, ქალო!
გამოგედევნე, ვერ დაგენიე,
ვერ მოვიკალი შენი წყურვილი,
ტანაყრილო და გიშრისთვალო,
სურვილად დამრჩა შენი სურვილი.
ახლაც, იმ წყაროს პირას ვისვენებ,
მწყურია შენი სიტურფის ნახვა,
მთებს წამოშლია შავი ღრუბლები,
წვიმაში, ქალო, ვერსაით ნახვალ!
იქნებ ჩემს მკლავებს შემოეფარო,
შემოგახვევდი ამ ნაბადს მხრებზე,
ნეტავ ამიხდეს გულისნადილი,
ისევ ღრუბლები ჩამონვეს მთებზე!

ქალი ვარ!

ლალი ნილოსანს

ქალი ვარ, ვაჟავ, რად გიკვირს,
რად მიცქერ აღმაცერადა?
ბევრჯერ უნახავთ, ქალაი
მტერს გაბედულად ცელავდა!

სადაც შენი თქვა, ჩემიც თქვი,
გულიდან დანაპირები,
ძნელბედობისუამს სამშობლოს
ვაჟკაცად შევეწირები!

ჩემი წუთისოფელი

მიფრინავს წუთისოფელი,
მივდევ ცხოვრების მდინარეს,
მიმძიმს ჯაფისგან ჩამოცლილს,
შუბლზე ოფლჩამომდინარეს.

გული ბავშვურად თავნებობს,
მზეც ძველებურად მწველია,
თავს არ ვუტყდები... და მაინც,
წლები ყველაფრის მთქმელია!

ღმერთმა არ ქნას!

წუთუ გაგვტეხა წუთისოფლის გაუტანლობამ?
ჩირად არ გვიღირს ეს ცხოვრება ბედუკუღმართი.
სხვისი წისქვილი გამუდმებით ბრუნავს და ბრუნავს,
არავინ იცის, სად დაიწყო ჩვენთვის დაღმართი.

დროის დინებას მივყვებით და ფონი არა ჩანს,
ვაი თუ მართლა უფსკრულისკენ მივექანებით,
ღმერთმა არა ქნას, ფუჭი იყოს რწმენა მომავლის,
ასე ერთბაშად არ დავბრავდეთ ორთავ თვალებით.

სანამდის დროა, შევაშველოთ ხელი ერთმანეთს,
ჩატეხილ ხიდზე სიარული მუდამ მარცხია;
მხოლოდ ურთიერთსიყვარულში გავძლიერდებით,
ჩვენ სხვა გზა, სხვა ხსნა, სხვა იმედი – არ გავგაჩნია!

მასოვს დლეუბი...

მასოვს დლეუბი, გულიანად რომ ვლილინებდით,
დარდი თუ იყო, არ გვჯეროდა, არც ახლა გვჯერა,
სხვა სიცოცხლე და სიტკობეა მოჰქონდა სულში,
ათასჯერ ნამლერ, დაუვინყარ,ლამაზ სიმლერას.

უკვე რამდენი, ბედნიერი წელი წასულა,
საცაა ზარი განშორების ახმიანდება,
რადგან ცხოვრებას საცალფეხო ბილიკით მივდევთ,
სადავ ვიჩქართ, იქ ყოველთვის გვაგვიანდება...

და თუ სიმლერა ძახილია ჩვენი წარსულის,
თუ მართლა კიდევ გაზაფხულის მოსვლას გვპირდება,
მაშინ ვიმლეროთ, სანამ ბილიკს არ უჩანს ბოლო
და სანამ გული განშორებით აგვიტირდება!

ცხოვრება თავის დინებით მიდის,
გული ვერ იტევს დარდსა და ნალველს,
კაცი მაშინვე განწირულია,
რანამს, ცოდვილი, თვალებს აახელს.
რა არის, ღმერთო, ამდენი წყრომა,
დროს წამიერად რად მაკლავ ხელში?
სანამ სიკვდილი მომიღებს ბოლოს,
მაღირსე, ერთხელ გამშალე წელში!

დედას

დღესაც, ისევ, დიდ ნუგეშად მეგულები,
თითქოს ისევ მელოდები ეზოს კართან,
როგორ მინდა, გულში მაგრად ჩაგეხუტო,
დაგიკოცნო გაცვეთილი კაბის კალთა.

რომ იცოდე, როგორ მიჭირს უშენობა,
გული ჩემი, უდაბნოა უკაცური,
რაც კი ქვეყნად სიდიადეს ვეზიარე,
შენ ხარ მხოლოდ ერთადერთი საგანძური!

დრო ვერ კურნავს, უსაშველო, მწარე ტკივილს,
მონატრებამ სული სულ მთლად გადარია,
სიზმარში თუ დამამშვიდებ, ახლა, თორემ
იმ დღეების დაბრუნება? – ზღაპარია!

შენ გაიეღვე აპრილის თვეში,
როგორც მომსკდარი ნვიმა და თქეში,
მერე მაისიც მახარე ვარდით,
მაგრამ... უეცრად გაუჩინარდი...
გრძნობააშლილი დავრჩი ეული,
შენი სურვილით გადარეული,
ვშიშობ, ცრემლიც ვერ გამიბეღია,
ეს სიმარტოვე – ალბათ ბეღია...

ჭეშმარიტების გზა

ნუ გაგიტაცებს მაცდური ფიქრი,
სიმაღლე, მხოლოდ, მაცდურად გიხმობს,
ყველა მწვერვალი დროებითია,
ამით უფალი გამოცდას გიწყობს!
...და თუ მორევი მაინც ჩაგითრევს,
უნდა დაუსხლტე ძალას, უმართავს,
ჭეშმარიტების გზა მთავარი
და მხოლოდ ამ გზით მიხვალ უფალთან!

ნუთისოფელს ბილიკებით,
ნაბიჯ-ნაბიჯ ვდიე,
ამ ცხოვრების სიდუხჭირეს
ვერა და ვერ ვძლიე.
დაღმართიც კი გამიჭირდა,
თითქოს მხრებით ვზიდე,
აღმართი რომ შიშით მკლავდა,
აღარ შევეჭიდე!
გავნაწყენდი, ყველაფერზე
ჩავიქენიე ხელი,
ახლა ვდგავარ უფსკრულთან და
ნარღვნის გრიგალს ველი!

დედა

ყველგან გეძებ, შენი კალთის სურნელს ვეძებ,
ეს რა შფოთი ჩამისახლდა სულში,
შენზე ფიქრში ბევრჯერ თეთრად დამათენდა,
დარდი ველარ გამოვლიე გულში.

უშენობას ვერა და ვერ შევეგუე,
სიზმრებშიაც სულ ჩემ გვერდით გხედავ
და ბოლო გზას ცრემლიანი გამოვყურებ,
დამიბრუნდი, მენატრები დედა!

შენკენ სავალი ბილიკი

შენკენ სავალი ბილიკი,
ყაყაჩომ ამიფერადა,
შენზე ფიქრი და ოცნება
გამიხდა ლამის თევადა.
ნუ გამიმეტებ სასხვისოდ,
ნუ გამიხდები მტერადა,
არ მინდა, ნუთისოფელი
არ ღირდეს გულის ძგერადა.

გამაგრდი გულო!

გამაგრდი გულო, განდევნე შიში,
მეხივით დახვდი ზვავს და ნიავექარს,
პირი უბრუნე ტალღას, მოვარდნილს,
აფრა მოარგე სულის იალქანს!

არ გამინელო იმედის ცეცხლი,
ცის თაღზე მზე კვლავ ამობრწყინდება,
თუ გეყვარები და მიერთგულებ,
ერთად სიცოცხლეც არ მოგვწყინდება!

რა ადრიანი გაზაფხულია,
ისევ დამსხდარან ხეზე კვირტები,
შენ თუ კვლავ მარტის ხასიათი გაქვს,
მაშინ სიყვარულს ნულარ მპირდები.
ვიცი რიონი ისევ იმძლავრებს,
ვაი თუ წყალმა უხვად იაროს,
მე უშენობით რა მეშველება,
ტალღამ რომ გულზე გადამიაროს?

ნუ გეშინია!

ასე ხდებოდა ოდითგან თურმე,
ეშმაკი ჯიბრით ნადიმს მართავდა,
სასონარკვეთილს დღესაც მგონია,
რომ ყველაფერი უკვე გათავდა...
გასაჭირი და გაუტანლობა,
ეს უკუღმართი ყოფის ჟინია,
მაგრამ იმედი კვლავ ღვივის გულში,
ჩემო ქვეყანავ, ნუ გეშინია!

მე ისე მინდა სიცოცხლე ახლა!

მე ისე მინდა სიცოცხლე ახლა,
თუ ღმერთმაც მაღლი გამოიმეტა,
ისევ ერთგულად ვზიდო უღელი
და შვილებს შევრჩე ხვალის იმედად.

არ დავიჩოქებ იმედჩაკლული,
ვერ შემამინებს ნლების მატება,
იმ სიძნელესაც გავუმკლავდები,
ჩემს ძაღლონეს რომ აღემატება!

ღმერთო!

ღმერთო, ერთო და ძლიერო,
ყველა ორგული მოკვეთე,
გამინადგურე მტერი და
გამიძლიერე მოკვეთე!
მე თუ ღალატი შემნიშნო,
თვისტომისაგან მომკვეთე,
გამიძლიერე მტერი და
გამიორგულე მოკვეთე!

ჩაიფერფლა ოცნებები,
ჟამიც ღონემიხდილია,
მიმძიმს, რადგან ეს ცხოვრება
ომია და ჭიდილია;
თუ დავმარცხდი, იმის იქით,
ვიცი, უკვე სიკვდილია!

ერთი სიცოცხლე მეცოტავება

განა რამდენი წელიწადი უნდა ვიცოცხლო,
ჩემი ასაკი და სიბერე რომ დავიჯერო?
რა ცოტა არის ღვთის ნაბოძი თუნდაც იმისთვის,
კაცმა სიცოცხლის სიყვარულით გული იჯერო?!

ანდა რამდენი ტკივილი და დარდი უნდა ვხრა,
თითქოსდა მცდიდა, ბედმა ბევრჯერ ზურგი მაქცია,
მაგრამ იმისთვის, რომ შემეგრძნო უფლის სიკეთე,
გულგაღებული ისევ კირქვად გადამაქცია...

დღეს კი რამდენი სიხარული დამიგროვდა სიცოცხლისათვის,
ჩემს უბე-კალთას შესევინა მარგალიტები,
ვით დედა ფუტკარს, მეხვევიან მუდამ გარშემო
და დავიჯერე, რომ სულ ასე ლალი ვიქნები!

ერთი სიცოცხლე გულში მაინც მეცოტავება,
შიშის ამბოხს და მოძალებას ველარ ვერევი,
რად ვერ გავიგე, ნუთისოფელს დროებით ვსტუმრობ,
საუფლო ზეცას ღილადაც ვერ დავეკერები?!

გამონათქვამები

რა ცოტა უნდა გულის სიცოცხლეს
და უფრო ცოტა – გარდაცვალებას!

რწმენას ვერ შეიქმნა და,
თუ ღმერთი არ სცან და!

როცა სიცოცხლე მშვენიერობს,
მზე და დარია,
მაგრამ ჩაქრება, თუკი დარდმა
ხელი დარია!

გული რომ ერთად ყოფნით ერთობა,
თუნდაც ამად ღირს ჩვენი ერთობა!

როცა ავაზის ლუკმა გახდები,
უკვე ვერაფერს ველარ გახდები!

ამაყად ვამბობ – ოჯახი არის
ჩემი ქალობის ზუსტი საზომი!

უხვმა ჭკუამ და გონებამ,
უხვად მოხვეჭა ქონება!

როს ჯოჯოხეთის ცეცხლში ხ ვ დ ე ბ ი ა ნ,
შეცდომებს სწორედ მაშინ ხ ვ დ ე ბ ი ა ნ!

არ შეიყვარო ისე ძლიერად,
მერე მცირედით გატკინოს გული!

უწინამც მიჯობს სიკვდილი,
ვიდრე მოძმემან გამრიყოს!

ლექსია ჩემი იარალი, ბასრი მახვილი,
შევძლებ, მტრის გული უსისხლოდაც განვაგმირინო!

ო, არ უხდება ამ გულს გ ა ლ ი ა,
პატარაა და დარდმა გ ა ლ ი ა!

წლებმა ისე მიგვაჯაჭვა ერთურთს,
თვით სიკვდილიც ვერასოდეს გავყრის!

დრო იყო, როცა უსიტყვოდაც მჯეროდა შენი,
ახლა სიტყვებით მეუბნები და აღარ მჯერა!

ვინც ერთგულების არ იცის ფასი,
მისგან სიყვარულს ამაოდ ითხოვთ!

მე შენით მიყვარს მთელი სამყარო,
უშენოდ, ალბათ, ვერც ვიცოცხლებდი!

როცა უვიცი ბატონობს,
სოფელს ეშმაკი პატრონობს!

ფულით სიმდიდრე არაფერია,
თუ გული არ გაქვს უფრო მდიდარი!

ჩემი სწორი გზის სათავე,
მხოლოდ შენა ხარ, უფალო!
ლხინში მოკეთის ლხენა ვარ,
ჭირში კი – ვჭირისუფალობ!

სიტყვას, უაზროდ გასროლილს,
ასი ბოდიში სჭირდება;
ჭკვიანს არ ეპატიება,
ბრიყვის არ გამიკვირდება!

სარჩევი

მარინა შანიძე – ორი მუზის მსახური.....5
***ჩემო მკითხველო!.....7
***სამყარო, რომელიც.....10

ოლონდაც გაჩნდეს!.....11
ეჭვი, წუთისოფელი!.....12
გულო ჩემო.....13
მარად აკვანთან!.....14
ესა ვარ, რაცა ვარ!.....17
საახალწლო დალოცვა.....18
ვიჩქარით... ..20
სიყვარულის ცეცხლი.....21
დროის მატარებელი.....22
ბედს ბევრი ვეურჩე.....23
ეჭვი, მამულო!.....24
ნასოფლარები... ..25
შეგონება შვილებს.....26
არწივო.....27
მინდვრის ყვავილებო!.....28
ვედრება ღვთისმშობლისადმი.....28
რიონს.....29
დილის დალოცვა.....30
მეუღლეს.....31
როცა თავად აგტკივდება.....32
თითქოს... ..33
მწარედ ნაფიქრი.....34
ხარის ბედი.....35
სულ არ ყოფილა ადვილი!.....36
მითხარი მალიმალ.....36
როგორც იქნა.....37
ნეტა ქრელ კაბაში დამაბერა.....37
ბების გული.....38
მომხვიე ხელი.....38
შვილებთან სათქმელი.....39
მე მაინც მჯერა.....40
ვნატრობ.....40
ღვთის საჩუქარი.....41
მიფუყვები ნაოცნებარ ბილიკებს.....41
ნეტავი, მამულო!.....42

ბედი დამყოლია.....	43
სამდურავი.....	43
მონატრება.....	44
რატომ გშურთ?.....	45
იყო და... არც რა იყო!.....	46
დრო მოვა.....	46
მარტო ვარ.....	47
***როგორ გამიჭირდა დაჯერება.....	47
ხვალინდელი სინამდვილე.....	48
ბოლო დღეები უნდა ავთვალო.....	48
სიყვარულის მადლი.....	49
***გულმა, სიყვარულს ნაფიცმა.....	49
თხილის გული.....	50
ბევრი არ მსურდა.....	51
რა ვიცოდი?!.....	51
სხვაა სოფელი!.....	52
დარდო... ..	53
მგონია, სადღაც მიმეჩქარება... ..	54
ნუთუ მართლა?!.....	54
ქართველის ჩივილი.....	55
ერთი დრო ვის შერჩა?.....	56
ჭაპანით მოვდეგ.....	57
ისევ დავინეროთ ჯვარი!.....	57
გთხოვ, უფალო!.....	58
***კვლავ იმედით ვლოცულობ.....	59
თუ მაგრად ჩამიკრავ გულში.....	60
ვტირი!.. ..	60
დეკემბრის სუსხი.....	61
ვერასდროს გაგიმეორებ!.....	62
***ერთი კაცის წილ ხომ გავისარჯე?.....	62
სიცოცხლე – არაფერია!.....	63
აღდგომა.....	64
უთქმელი დარდი.....	65
მე რომ წავალ... ..	66
ყური უგდეთ.....	67
დედა.....	68
***რა ვერაგია სასონარკვეთა.....	68
სიყვარულით ნათქვამი.....	68
ლმერთო დამიფარე!.....	70
***ბევრჯერ სასონარკვეთით.....	70
რა დროს ასაკია ახლა?!.....	71

მოძღვარო!.....	72
დარდმა გამტეხა ლამისამ.....	72
გთხოვთ, მომიტევეთ... ..	73
სიყვარული ღმერთია!.....	74
სად გაჩერდება წამი?.....	74
მაცდურის გზაზე.....	75
ვისაც სამშობლო უყვარს!.....	76
მაინც შევძლებ!.....	76
რა დააბერებს დედასა?.....	77
სიცოცხლე აღარ მეიმედება.....	78
***ეს ღრუბლებიც გადაივლის.....	78
დედის გარეშე.....	79
სამოზაო.....	80
ახლაც მიყვარს!.....	81
მხოლოდ შენ!.....	82
მადლობა უფალს, ქალად დამბადა!.....	83
***სამყაროს სიახით მენვება სხეული.....	84
ისეთ სიცოცხლეს რა ვუთხარ?.....	84
ისევ შეიღს.....	85
სატრფიალო.....	86
ვერ დავემალე.....	87
ვერ გაპატიებ!.....	88
ცოტაც და... ..	89
სიცოცხლეზედ უზენაესი.....	89
სატრფიალო.....	90
გული მაინც გულობს!.....	91
წმინდაო გიორგი!.....	92
ვერ გაპატიე!.....	93
***ჩემი ჭირნათმენი გულით.....	94
***შენგან ნაჩუქარ სიცოცხლეს.....	94
***როცა თვალით დამანახე ცა და მიწა.....	95
ბედი – მაინც ბედი!.....	96
მე ქართველი ვარ!.....	96
იმ ლამეს განმეშორა დედა.....	97
სამშობლოს ბედი.....	98
მე მოვალე ვარ!.....	98
***მზევ, ღრუბელი მოიშორე.....	99
***რა ვქნა, ბედისწერამ დაგვაშორა.....	99
ნუ გამიმეტებ უფალო!.....	100
დრომ მოიტანა დროის სიმცირე.....	101
შვილმკვდარი დედის მოლოდინი.....	102

წინაპართა საფლავზე.....	103
შიში.....	104
ის გაზაფხული არასდროს მოვა.....	104
***თუ ოდეს ფიქრი დამელევა, მაშინ... აღარ ვარ!.....	105
ტანჯულო ჩემო ქვეყანავ!.....	106
მონატრებულ მეგობრებს.....	107
***ფარას უმწყემსოდ მავალსა.....	108
მეზობელს.....	109
ნუ მეტყვი!.....	109
ფული.....	110
***კვლავ წარსულიდან ვუხმობ იმ დღეებს.....	111
თავის დაღწევას ვეცადე.....	112
დედის იმედი.....	113
ლალატი.....	114
შენ, შვილო ჩემო!.....	115
მეც ერთი წამით შემოვიარე.....	116
არ გაიკვირვო!.....	116
„ძმანო, კახელნო“.....	117
რაც იქნება, იქნება.....	118
***ლამის გამტეხი – ჯიუტობს ფიქრი.....	118
ქართველო!.....	119
ღარიბი როცა ტირის... ..	120
ვაი, სიკვდილო!.....	120
ჰოი, სიცოცხლეო!.....	121
აკაცია.....	121
დედა.....	122
სატრფიალო.....	123
***ვზივარ და წარსულზე ვფიქრობ.....	124
300 არაგველის სსოვნას.....	125
ემიგრანტის გულისტქმა.....	126
ჩემი წლებიც გაზაფხულია.....	127
მომხვიე ხელი.....	128
მე რომ სიმდიდრე მქონოდა.....	129
უშენობის იარა.....	129

მოდი, ისევ გავიხსენოთ.....	130
***გაზაფხულმა დაათოვა.....	130
მეუღლეს.....	131
***ცხოვრება რისკია! სიცოცხლეც რისკია!.....	131
დრო მეფეა.....	132
***ჩემი ბალის ყვაველი ხარ, ნაფერები.....	132
დედას.....	133
***დასაბამიდან დასასრულამდე რა მოკლე გზაა?!.....	133
გაზაფხულდება... ..	134
იპოვი!.....	134
ტანჯვით ნათენებო ღამეებო.....	135
***შენ, ბობოქარო ტკივილო.....	135
დედა.....	136
***ღამე ცის კიდეს შეადნა.....	136
დედა.....	137
***დღეს, დარდიან გულზე, მინდა ვიმღერო.....	137
ჩემი ბავშვობის ქალაქი – ქუთაისი.....	138
ბელურა.....	139
***დამიმართოვეს შენზე ფიქრებმა.....	139
***კიდევ ერთი ტანჯვის წელი წავიდა.....	140
***გაიცრიცა სუსხიანი დილა.....	140
რა დრო გასულა?!.....	141
შენს ნაკვალევს სულ ამაოდ დავეძებდი.....	141
რა დარდიანი გული მაქვს ახლა.....	142
შვილიშვილს.....	143
იმედის ძალა.....	143
***გადამეწყრილა გზები, თითქოს არც გამივლია.....	144
***სუსხმა შემაკართო, ყვითელ ფოთოლს სხვა რაღა ძალმიძს?.....	144
ვარდი.....	145
***რა უფერეულად შემომალამდა.....	145
ჩემს მშობლიურ ტყიბულს.....	146
სამშობლო.....	146
ალბომის სურათები.....	147
რა გაეწყობა.....	148

***სულ ცოტა და... შემოდგომაც.....	148
სიკეთე სხვებისთვის.....	149
შვილებს.....	149
სამშობლოს ზეცა.....	150
***ზამთრის სუსხი თავს მახსენებს ნაადრევად.....	150
შემოდგომა.....	151
შემოდგომის ფოთოლი.....	151
რთველი.....	152
***ზოგჯერ უკუღმაც დატრიალდება.....	152
მტერო, რამდენჯერ მიმუხთლე?!.....	153
წუთისოფლის სტუმარი.....	154
სიმღერა.....	154
მონატრება... ..	155
ორივეს ბედი გვექონია!.....	156
შინდისის გმირები.....	156
როცა სიბერესტნ დავმარცხდებით... ..	157
რად მინდა?.....	158
***ახლა, როცა დაფრთიანდნენ მერცხლები.....	158
რად მინდა სიმდიდრე.....	159
***მენატრები!... იცი, როგორ მენატრები?.....	159
გვალვა დგას გაუსაძლისი... ..	160
დრონი მეფობენ.....	160
მაინც, ჩემი მიჯობს!.....	161
რას ვიფიქრებდი?!.....	161
შვილებს.....	162
დედის საფლავთან.....	163
ჩემო იმედო.....	164
პურის ყანა.....	164
ბებიას.....	165
მიყვარს თბილისი!.....	166
***გულზე წყლულად მემჩნევა.....	166
ბავშვობის გახსენება.....	167
რა იქნება ხვალე?.....	168
წუთისოფელი.....	168

როგორმე გავუძლებ.....	169
***შენ მაშინ მნახე, როცა დაღლილი.....	169
ქართველნო!.....	170
დამლოცე, ღმერთო!.....	170
სიბერე.....	171
***რა ვერაგულად ჩაგაღენეს სიცოცხლე ხელში?!.....	171
ობლის კვერი.....	172
ქართველი ქალი.....	173
ღმერთო, იმედით შეგყურებ!.....	174
დედა ენა.....	175
რას გვერჩი უფალო?.....	176
დავბრუნდებით!.....	176
ბედი, თან რაც დამყვა... ..	177
***მინდვრის გულშემა ყაყაჩოს.....	177
ჩემი სოფელი.....	178
აბა, ეგეთი სად არი?.....	178
***თითის გაშვერით სხვისკენ.....	179
ჩამკიდე ხელი!.....	179
ღმერთო, მაკმარე!.....	180
მარტის წვიმა.....	181
არ უწერია გადაშენება!.....	182
გაზაფხულია!.....	183
შვილებს.....	183
***ჩემთვის, ცხელ გულზე.....	184
იქნებ... ..	184
რა გაძლებაა უშენოდ?.....	185
შენ რომ იმედად მყავდე... ..	185
რომ არა ქალი!.. ..	186
დედა.....	187
ჩემს ოკრიბას.....	188
ჩემს ბექას.....	188
არ ჩამიქრე სანთელი!.....	189
***მინდა გაზაფხულის სითბო გაგრძნობინო.....	189
ნიახურას ციხე.....	190

ოქროს ვენახი.....	190
დროს თავისი მიაქვს.....	191
მორჩა!.....	191
გარეჯს.....	192
ერთანმინდა.....	192
გრიგოლ ხანძთელს.....	193
***დღეს ძლიერი ვარ! ხვალისთვის – ვშიშობ.....	193
დილა ჩემს მამულში.....	194
ქართველობა მიხარია.....	195
ალარ ვდარდობ.....	195
ვეღარ დამიჯერებია.....	196
მარადიული უკვდავება.....	197
შვილებს.....	197
ჩემს წინას.....	198
ბებიას.....	198
ფუჭად არ მივლია... ..	199
ჩემი სახლის ეზო.....	199
ჩემი ლექსი და სიმღერა.....	200
იმედგაცრუება.....	201
შენ, ჩემო მამულო!.....	202
წუთისოფლის ბედაური.....	203
მზის დაისობა.....	204
ჩემს გურამს.....	204
მივხვდი.....	205
ექსპრომტი.....	205
კახეთს.....	206
რა ვიცოდი... ..	207
სურვილი.....	208
***ეს მერამდენედ ამატკიე გული, სიკვდილო.....	209
***სანუთროს ლაბირინთებში.....	209
გრძელი ენა.....	210
რატომ მძვინვარებ ტკივილო?.....	210
***უახლოვდები მარადისობას.....	211
სიყვარულის მადლი.....	211

იყო და... არა იყო რა...	212
***მიდის სიცოცხლე.....	212
მადლობელი ვარ!.....	213
მისია.....	213
ვალი.....	214
***ჩვენი ბედის დავთარში.....	214
ნეტავ, გავუძლო.....	215
დედას.....	215
მე ჩუმად ყოფნას ვამჯობინებ, ჩემთვის, ყოველთვის.....	216
უფლის ხელი.....	216
მე მტერიც მიყვარს!.....	217
დედა ვარ!.....	217
შემაძლებინე, ნუთისოფელო!.....	218
მეუღლეს.....	218
მომნატრებია.....	219
ქალი ვარ!.....	219
ჩემი ნუთისოფელი.....	220
ღმერთმა არ ქნას!.....	220
მასსოვს დღეები... ..	221
***ცხოვრება თავის დინებით მიდის.....	221
დედას.....	222
***შენ გაიეღვე აპრილის თვეში.....	222
ჭეშმარიტების გზა.....	223
***ნუთისოფელს ბილიკებით.....	223
დედა.....	224
შენკენ სავალი ბილიკი.....	224
გამაგრდი გულო!.....	225
***რა ადრიანი გაზაფხულია.....	225
ნუ გეშინია!.....	226
მე ისე მინდა სიცოცხლე ახლა!.....	226
ღმერთო!.....	227
***ჩაიფერფლა ოცნებები.....	227
ერთი სიცოცხლე მეცოტავება.....	228
გამონათქვამები.....	229

ჩემი ოჯახი – ჩემი მუზა და გედნიერება!

